

OM AZONOSÍTÓ: 200962

A KISKUNFÉLEGYHÁZI NAPKÖZIOTTHONOS ÓVODA

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

6100 KISKUNFÉLEGYHÁZA, DÓZSA GYÖRGY U. 5

2019.09.01-től visszavonásig

TARTALOM

I. Bevezető

1. A Kiskunfélegyházi Napköziotthonos Óvoda jellemző adatai
2. Nevelési alapelveink
3. Óvodai nevelésünk általános célja
4. Gyermekkép
5. Óvodakép
6. Az óvodai élet szervezeti keretei és működési rendje
7. Tervezés és az óvoda dokumentumai

II. Óvodai nevelésünk feladatai

1. Az egészséges életmód alakítása, testi egészségnevelés, egészségvédelem (prevenció)
2. Érzelmi, erkölcsi és közösségi **értékorientált** nevelés
3. Anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés

III. Tevékenységek az óvodában, tervezett napi gyakorlat leírása

1. Játék
2. Munka jellegű tevékenységek
3. Tevékenységekben megvalósuló tanulás
4. Mozgás
5. Külső világ tevékeny megismerése
 - Természeti-, társadalmi-, technikai környezet megismerése
 - A környezet téri-, formai-, mennyiségi megismerése /matematika/
6. Verselés, mesélés
7. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
8. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

IV. Ünnepeink, hagyományaink

V. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

VI. Gyermekesélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

1. Gyermekvédelem az óvodában
2. Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek, valamint különlegesen tehetséges gyermekek nevelése
3. A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelésének elve

VII. A gyermekek fejlődésének mérése, értékelése

VIII. Tagintézmények nevelési specialitásai

IX. Az óvoda kapcsolatai

1. Szülő, gyermek, pedagógus együttműködésének formái
2. Kapcsolat társintézményekkel

Érvényességi rendelkezések

Legitimációs záradék

Törvényi megfeleltetés

BEVEZETŐ

1. A KISKUNFÉLEGYHÁZI NAPKÖZIOTTHONOS ÓVODA JELLEMZŐ ADATAI

Kiskunfélegyháza Város Önkormányzata Képviselőtestülete a közoktatásról szóló 1993. évi LXXI. Törvény 102. § /2/. bekezdésében foglaltak figyelembe vételével határozatot hozott a város 9 óvodájának integrációjáról.

2007. augusztus 1-től Kiskunfélegyházi Napköziotthonos Óvoda névvel új óvoda jött létre. Az intézmény székhelye a Dózsa György utcai Napköziotthonos Óvoda. Az óvoda tagintézményei:

- Bercsényi utcai Óvoda
- Kossuthvárosi Óvoda
- Százszorszép Óvoda
- Bankfalui Óvoda
- Móravárosi Óvoda
- Szegedi úti Óvoda
- Móra utcai Óvoda
- Nagyszőlő úti Óvoda

A tagóvodák vonatkozásában a jogutód intézmény a Kiskunfélegyházi Napköziotthonos Óvoda lett. Pedagógiai programunkban biztosítani szeretnénk annak lehetőségét, hogy a tagóvodák saját nevelési gyakorlatuk szerint működjenek. Közös alapelveink, céljaink, feladataink és tevékenységeink meghatározása mellett tükrözni szeretnénk az egyes óvodák helyi sajátosságaiból adódó egyéni arculatot, amely színesebbé, változatosabbá teszi intézményünk egészét.

Szemléletegyesítő elveink, célkitűzéseink, feladataink, összeegyeztetve kerültek megfogalmazásra. Csak olyan célokat, elveket fogalmaztunk meg, melyek koherensek az Országos Alapprogram és a helyi közoktatási koncepció céljaival, megfelelnek a törvényi elvárásoknak, figyelembe veszi Magyarország Alaptörvényének értékeit.

2. NEVELÉSI ALAPELVEINK

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be. Nevelőmunkánk a családi nevelés elsőbbségét elismerve segíti és kiegészíti azt. A család mellett, partnerként veszünk részt a nevelési folyamatban.

Nevelő-fejlesztő munkánk hagyományokra épül, ugyanakkor fogékonyak vagyunk az új értékekre és igyekszünk megfelelni a mindenkori társadalmi igényeknek és a gyermekek érdekeinek.

A társadalmi elvárásoknak megfelelően alapelvünk, hogy olyan viselkedési jellemzőket és ismereteket alapozzunk meg gyermekeinkben, amelyek a demokratikus jogállamban biztosítják a későbbi stabil, egészséges életvezetést, a mindenkori társadalmi elvárásokhoz történő alkalmazkodás képességét.

Mint nevelési intézmény, ellátjuk az óvó-védő, szociális, nevelő- és személyiségfejlesztő funkciót. A gyermekek jogait biztosítjuk és védjük – a gyermekeknek joga van a törvények nyújtotta védelemre, gondozásra, nevelésre, szeretetre és megértésre, gyermek voltának elismerésére és képességei fejlesztésére. A gyermeket – mint fejlődő személyiséget – gondoskodás és különleges védelem illeti meg. Óvodáinkban a gyermeket tisztelet, szeretet, elfogadás és megbecsülés övezi, nevelésünk során gondoskodunk a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről. Minden gyermek egyenlő eséllyel részesül színvonalas nevelésben.

Nevelésünk a személyiség teljes kibontakoztatására irányul az életkori és egyéni sajátosságok, az eltérő fejlődési ütem figyelembe vételével, ideértve a különleges gondozást igénylő gyermekek ellátását, a nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelését, a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelését.

A gyermek fejlődését önmagához viszonyítva elemezzük. Esélyt adunk a fejlődésben lemaradásokat mutató gyermekek, illetve a gyorsabb ütemben fejlődő gyermekek számára. A befogadó /inkluzív/ pedagógiát, mint szemléletet elfogadjuk.

Céljaink meghatározásánál abból a sajátos helyzetből indultunk ki, hogy az intézmény tagóvodáinak munkáját felölelve, összességében és egységesen is tükröződjön a területi elhelyezkedésből, a tagóvodák hagyományaiból adódó lehetőségek kihasználása. Nevelőmunkánk során megőrizzük és ápoljuk a hagyományokat.

Fontosnak tartjuk azon képességek- és készségek alapozását, amely az információs társadalom által megkívánt személyiségjegyek kialakulását segítik, többek között a kommunikációs készség fejlesztését, a gyors problémafelismerő és döntési képesség alapozását, a konfliktusok kezelésének képességét. Kiemelten kezeljük, ezért olyan elemeket építünk programunkba, amelyek pozitív irányba alakítják a gyermekek saját egészségükhöz és a természeti és társadalmi környezetükhöz való viszonyát.

Példaértékűen nevelünk az elfogadására és tiszteletére: kulturális, etnikai, nyelvi, vallási és képességbeli különbségek elfogadására, törekedve a különböző szociális, kulturális, esetlegesen nyelvi hátrányok egyensúlyozására, szem előtt tartva az önazonosság megőrzését, ápolását, társadalmi integrálását.

Nevelési elképzelésünk lényege, hogy az óvodai nevelést egy egységes folyamat első intézményi szakaszaként értelmezzük, amelynek törés nélkül kell folytatódnia az iskolában, illetve az azt követő élet során.

Valljuk, hogy a gyermek érdeklődő, befogadni akaró, az önmegvalósítás szándékával rendelkező lény. Az óvodai nevelést egységes, komplex folyamatnak tekintjük. A nevelés alapja a játék, mint az óvodáskorú gyermek legfőbb tevékenysége, a személyiségfejlesztés alapvető eszköze, létfontosságú a gyermek minden napján. Elemi pszichikus szükséglet és örömforrás egyben.

A gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő alternatívákat kínálunk. Építünk az óvodáskorú gyermekek sajátos tevékenységeire, mint a játék, munka jellegű tevékenységek, mozgás, verselés, mesélés, rajzolás, festés, mintázás, kézimunkázás, ének-zene, énekes játék, gyermektánc, külső világ tevékeny megismerése, természet- és állatok gondozása, védelme.

Képességfejlesztésünk a szabad játékon és a tevékenységeken keresztül szerzett tapasztalatszerzésen alapul.

A fokozatosság elvének betartásával igyekszünk a nevelés és tanulás egymásra épülését biztosítani. A nevelés és fejlesztés együtt kell, hogy haladjon, előkészítve az élethosszig tartó tanulást. Hozzájárulunk a kulcskompetenciák fejlesztéséhez. Ez a célkitűzés a Nemzeti Fejlesztés 2020 közoktatás-fejlesztésre vonatkozó közép- és hosszú távú stratégiájával összhangban van, megegyezik annak elképzeléseivel.

Az esélyegyenlőség megteremtése érdekében a felzárkóztatás kiemelt jelentőségű nevelőmunkánkban.

Nevelőmunkánkat az igényes sokoldalúság jellemzi. Minden óvodai alkalmazott gondoskodó gyermekszeretetével, szaktudásával, a mintaadó viselkedésével, értékközvetítő a gyermekek és családjaik számára. Mindenkinél – gyermek, család, alkalmazott, partner – igyekszünk erősíteni azt a hitet, hogy fontos és értékes.

Nevelésünk pedagógiai, pszichológiai kiindulópontjai:

- az óvodáskorú gyermekek pszicho-szociális jellemzői, életkori sajátosságai,
- kisgyermekkorban az értelmi, érzelmi és szociális képességek együtt fejlődnek a motorikus képességekkel.

Ezen elméleti alapokra építve valljuk, hogy az óvodás életkor kiemelt jelentőségű a személyiségfejlődés szakaszai közül.

A város óvodái által elfogadott értékekre, elvekre építünk, bízunk a szakmai összefogásban, mellyel új értékeket teremthetünk. Ez ad megerősítést és hitet a következő évek munkájához.

3. ÓVODAI NEVELÉSÜNK ÁLTALÁNOS CÉLJA

Célunk:

- az óvodáskorú gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének, a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítése, a hátrányok kiegyenlítése, az életkori-, és egyéni sajátosságok, az eltérő fejlődési ütem figyelembe vételével.
- olyan biztonságos környezet megteremtése, hogy személyi és tárgyi feltételeink egyaránt segítsék a gyermekek egészséges fejlődését.
- a családokkal való együttműködés kialakítása, a családok segítése.
- a nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megteremtése a csoportokban, mely érzelmi biztonságot, derűt sugároz a gyermekek felé, hogy testi, szociális és értelmi képességeik optimálisan fejlődhessenek.
- az óvodából kilépő gyermekek olyan fejlettséggel rendelkezzenek, melyek alkalmassá teszik őket a befogadó intézmény elvárásainak való megfelelésre.
- Az ember **fejlesztése** saját **belső vezérlésű önalkotó (önépítő, önfejlesztő) képességeire** épül, melynek konstruktív folyamatát minden pedagógiai eszközzel támogatni kell.
- A családi nevelés elsődleges szerepe és kötelessége mellett az olyan pozitív pedagógiai klímában történő nevelést tartjuk kívánatosnak, melyben a pedagógusok segítik, olykor pótolják a **gyermekek sokoldalú fejlesztését**, képességeik kibontakozását, **saját maga és közössége javára.**

4. GYERMEKKÉP

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok és az érés sajátos törvényszerűségei, valamint környezeti hatások határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermekeknek sajátos, életkoronként és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak.

- A családokkal együttműködve a gyermekek egyénenként változó testi, lelki szükségleteit kielégítve, a spontán érést hangsúlyozva, olyan gyermekeket szeretnénk nevelni, akik az óvodáskor végére készen állnak az iskolába lépésre. Gyermekközpontú óvodai nevelésünk befogadó, a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek

számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek.

Óvodáinkba járó gyermekeink:

- életmódja egészséges, kedvükre mozoghatnak.
- jókedvűek, és tevékenyek, biztonságban érzik magukat.
- bíznak önmagukban, együttműködőek, érzelemlátásuk, fantáziájuk gazdag.
- képesek a különbözőségek elfogadására, a szeretetre.
- érzelmileg kötődnek szülőföldjükhöz, nemzetükhöz.
- könnyen kommunikálnak, gazdag szókinccsel beszélnek, önálló véleményük van.
- tudnak alkalmazkodni, eligazodni a világ dolgaiban.
- önállóak, a szabályokat betartják.
- nyitottak, rácsodálkozóak a világra, óvják, védik környezetüket.
- adottságaikat, képességeiket optimálisan kihasználják, szocializációra magas szinten képesek.
- a közvetlen tapasztalatszerzés során alkalmazni képes tudás birtokába jutnak.

5. ÓVODAKÉP

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. A családi nevelés kiegészítője az óvoda a gyermek 3. életévétől az iskolába lépésig.

Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi feltételei biztosítják a gyermekek nevelésének, fejlődésének optimális feltételeit, segítik a környezettudatos magatartás kialakítását, s ezáltal a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba /kisiskolás korba/ való átlépés belső pszichikus feltételei.

Biztosítjuk, hogy óvodáinkban az óvó – védő, szociális és nevelő – személyiségfejlesztő funkciók érvényesüljenek, segítve ezzel az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését, a hátrányok kiegyenlítését az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembe vételével. Törekszünk arra, hogy minden gyermek egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s ezáltal meglévő hátrányai csökkenjenek.

A játékban történő tevékenykedtetés során gondoskodunk a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásáról.

6. AZ ÓVODAI ÉLET SZERVEZETI KERETEI ÉS MŰKÖDÉSI RENDJE

Nyitvatartási idő:

Az óvoda a szülők igényei és a fenntartó engedélye alapján napi tíz órát nyitva van. Az óvoda nyitvatartási ideje alatt óvodapedagógus foglalkozik a gyermekekkel.

Munkarendet az éves munkaterv tartalmazza.

A csoportok kialakítása a beiratkozást követően a gyermekek életkori eloszlását figyelembe véve történik vegyes és osztott életkorú csoportokba.

A napirend

Gyermekekre nagy hatással van a feszültségmentes együttlét, az örömteli hangulat, az óvónő érzelemgazdagsága, az óvoda egész életének átgondoltsága.

A napirend folyamatos, megfelelő időtartamú keretet ad a játékban szerveződő és a rendszeresen visszatérő párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységeknek.

Rugalmasan szervezhető és alakítható csoportonként. Kialakításánál figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait, szükségleteit, a csoport összetételét, összehangolva a többi óvodai csoport napirendjével, tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre

A pihenőidőt, az étkezésre, tisztálkodásra, öltözködésre szánt időt a gyermekek szükségletei szerint alakítjuk. Az azonos időpontban és intervallumban való ismétlődések nyugalmat, folytonosságot, a rendszeresség érzelmi biztonságot teremt a számukra.

Napirendünk a maga rugalmasságával és folyamatosságával lehetőséget biztosít az óvodai élet egészében az elmélyült tevékenykedésre.

A legtöbb időt a gyermekek önálló kezdeményezésén alapuló szabad játék kapja, emellett a nap folyamán az óvodapedagógus által kezdeményezett, korcsoportonként változó időtartamú foglalkozások is szervezendők.

Általános napirend:

07 - 12.00 óráig JÁTÉK, differenciált tevékenységek, **5-35 perces csoportos foglalkozások**

Szabad játék

Játékba integrált egyéni, mikrocsoportos és frontális tevékenységek

- . Testápolási teendők, tízórai
- . Rajz, festés, mintázás, kézimunka

- . Ének, zene énekes játék, gyermektánc
- . Verselés-mesélés-dramatikus játékok
- . Környezetben szerzett élmények, matematikai tartalmú tapasztalatok rendszerezése
- . Szervezett mozgásos játékok

JÁTÉK A SZABADBAN

Séták, mikrocsoportos tapasztalatszerzések

Énekes játékok az udvaron

Mindennapi mozgás

Testápolási teendők

12.00 - 15.30. óráig E b é d

Testápolási teendők

Pihenés, alvás mesével, altatóval

Testápolási teendők

Uzsonna

JÁTÉK A CSOPORTSZOBÁBAN, VAGY A SZABADBAN

Mozgásos játék vagy részképességek fejlesztése egyéni szükséglet alapján

15.30-17.00 óráig Szabad játék, nevelési időn túl szervezett tevékenységek

A csoportok napirendjét a csoportnapló tartalmazza.

A hetirend a csoportok zökkenőmentes, összehangolt működését segíti. Ez rögzíti a minden héten rendszeresen végzett, időhöz kötött, visszatérő tevékenységeket.

7. TERVEZÉS ÉS AZ ÓVODA DOKUMENTUMAI

Tervezés

Nevelőmunkánk tudatos tervezést kíván. A csoportban dolgozó két óvodapedagógus együtt tervezi meg nevelőmunkáját az óvoda programja alapján, az intézményi éves munkaterv figyelembe vételével.

Nevelési terveiket időszakokra lebontják és elkészítik ütemterveiket.

Ez összehangolt, átgondolt munkát kíván, amely megköveteli az együttműködést és az aktivitást.

Az óvoda dokumentumai

Az óvoda dokumentumai tartalmazzák az óvoda működését, tartalmi munkáját.

- **Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja**
- A **Szervezeti és Működési Szabályzat** – biztosítja a szervezet előírás szerinti működését. A megfogalmazásban dominál a szervezet működésére vonatkozó feladatok kiemelése. Az SZMSZ-ben leírt ünnepek, kapcsolattartási formák egyeznek a helyi nevelési programban szereplő ünnepekkel, kapcsolattartási formákkal.
- Az **Óvoda Pedagógiai Programja** a szakmai elvárásnak és a helyi igényeknek megfelelően készült, jóváhagyásuk a törvényi előírásoknak megfelelően valósult meg. A PP és az SZMSZ eszmei egysége tükröződik a dokumentumokban.
- Az **Alapító okirat** készítését és felülvizsgálatát a közoktatási törvény írta elő. Elfogadása a törvényi előírásoknak megfelelően történt. Az óvoda speciális feladatait tartalmazza.
- A **továbbképzési terv** és a többi dokumentum összhangja megvalósult. A dolgozók elképzelése és a továbbképzési terv közös pontban találkozik, megegyezik a pedagógiai program kiemelt feladataival.
- **Házirend**, amely szabályozza az intézmény sajátos belső rendjét
- Kiskunfélegyháza Város Önkormányzatának közoktatási, minőségirányítási programja, mely tartalmazza az intézményünkre vonatkozó elvárásokat.
- A program működését tervező, elemző és értékelő dokumentumok:
- Az intézmény éves **munkaterve** – Tervezési időkerete: 1 év. Ez a dokumentum hidat képez a program és az óvodapedagógus gyermekcsoportokra elkészített terve között. A feladatok tartalma megegyezik a dokumentumokban szereplő tartalmakkal.
- **Csoportnapló** – tartalmaz minden olyan információt, amely a csoport életszervezésével, fejlesztésével kapcsolatos. Ez a dokumentum tartalmazza a csoportra differenciáltan vonatkozó szokás- és szabályrendszert, a jeles napokhoz, évszakokhoz tervezett tevékenységi témaköröket, anyagokat és az eseményekkel járó szervezési munkákat, és a napi események feljegyzését.
- **Felvételi és mulasztási napló** rögzíti a gyermekek adatait és a hiányzásokat.

- **Egyéni fejlettségmérő dokumentum** - Tartalmazza a gyermek anamnéziséét, a gyermekek képességszintjét és a fejlesztési elképzeléseket.

II. ÓVODAI NEVELÉSÜNK FELADATAI

1. EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA, TESTI EGÉSZSÉGNEVELÉS, EGÉSZSÉGVÉDELEM (PREVENCIÓ), LELKI EGÉSZSÉG NEVELÉS

„Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.” – ONOAP –

Az óvodapedagógus feladatai:

- A gyermekek fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet alakítása.
- A gyermekek gondozása, testi szükségleteinek kielégítése, egészségügyi szokásrendszerük kialakítása.
- A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, egészségmegőrzés szokásainak alakítása, egészséges életvitel igényének kialakítása.
- **az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;**
- A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése, a mozgásigény kielégítése, a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése.
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, környezettudatos magatartás megalapozása.
- Speciális testi- lelki feladatok ellátása.

A gyermekek fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet alakítása

Az óvoda feltételrendszere befolyásolja a gyermekek egészséges életmódjának szintjét. Lehetőségeink figyelembevételével első feladatunk a tárgyi környezet elrendezése, óvása, pótlása, megfelelő

állapotok biztosítása. A tárgyi környezet, az esztétikus, nyugtató hatású színharmónia jó alapot ad az óvodai nevelő munkához.

Az óvoda épületét a nevelési, fejlesztési feladatok megvalósítása érdekében esztétikusan, ízlésesen rendezzük be. A több funkciót betöltő *csoportszobák* alkalmasak a szabad játékra, tevékenységekre, étkezésre, pihenésre, alvásra.

A berendezési tárgyak a gyermekek méretének megfelelőek. Elegendő hely esetén mozgásfejlesztő eszközök is elhelyezhetők benne. A gyermekek által használt eszközök, játékok elérhető magasságú polcokon találhatóak. A többféle játéktevékenységhez kialakítjuk a megfelelő helyet, sarkokat, elkülönített „kuckókat”. Külön figyelmet fordítunk a kézműves és egyéb vizuális tevékenységek, az élő- és természetsarok helyének megválasztására, a mesélés és bábozás színterére. A zenei készség- és képességfejlesztéshez található eszközök szolgálják a játékos zenei alkotókedv fejlesztését. A gyermekek bármikor elővehetik az eszközöket, anyagokat.

A csoportszobát igyekszünk barátságossá tenni, esztétikus dekorációt, kiegészítő eszközöket készítünk. Ez a gyermekek jó közérzetét biztosítja.

A nagy ablakok szolgálják a természetes fény besugárzását, ezért az ablakokat szabadon hagyjuk csak olyan függönnyel használunk, ami nem veszi el a fényt. Erős napsütés ellen a csoportszobát világos függönnyel vagy redőnyök használatával védjük.

Az *öltözőben* van a gyermek ruhája, váltóruhája és cserecipője jellel ellátott helyen. A *mosdóban* található a gyermekek jellel ellátott törölközője, fogmosó felszerelése, valamint a tisztálkodás egyéb eszközei. A WC helyiségek intimitását válaszfallal és függönnyel biztosítjuk.

Az *előtérben* a szülők részére tájékoztató táblát helyezünk el, melyen az óvodai hírek mellett, a csoportok életével kapcsolatos információk is helyet kaphatnak.

Az *udvarok* felülete változatos: füves, földes, betonos, kavicsos, gumitéglás. Napos, árnyas részek váltakoznak. Az óvodák udvarai elsősorban a gyermekek mozgásigényének kielégítését szolgálják, fajtékokkal, mászóakkal, hintákkal felszerelve. A homokozás a gyermekek elemi, ősi szükséglete, ezért minden csoport számára homokozási lehetőséget biztosítunk. A homokozók árnyékoltak. Udvarainkon a különböző életkorú gyermekek együtt játszanak. A nagymozgásos játékokhoz megfelelő nagyságú terület áll a gyermekek rendelkezésére.

Az udvar esztétikai szépségét adja a sok szép virág, virágos kert, bokrok, díszfák, cserjék, füves terület. A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások kialakítására fokozott figyelmet fordítunk: - csapok elzárása, közvetlen környezetünk tisztán tartása...

A gyermekek gondozása, testi szükségleteinek kielégítése, egészségügyi szokásrendszerük kialakítása

Óvodáinkban a gondozás alapja az óvodapedagógus és a gyermek közötti meghitt, megértő viszony, a természetes testközelség megléte. Az őszinte és hiteles viselkedés tapintatot, elfogadást közvetít a gyermek felé.

Folyamatos megfigyeléssel segítjük az egyéni jellemzők, sajátosságok feltárását. Év elején a gyermekek testi szükségleteinek feltárására helyezük a hangsúlyt. Megismerjük a gyermekek egyéni igényeit, családból hozott szokásait.

Az egyéni sajátosságok figyelembe vételével és a fokozatosság betartásával törekszünk arra, hogy a gyermekek egyre önállóbban elégítsék ki szükségleteiket.

Az óvodában dolgozó felnőttek példamutató magatartásukkal segítik az egészségügyi szokások kialakítását. Az óvodapedagógusok - a pedagógiai asszisztensek és a dajkák bevonásával - megállapodnak a szokásrendszer kialakításának pontos menetében az azonos gyakoroltatás érdekében. A **testápolási, tisztálkodási** szokások alakításában is fontos a felnőttek példamutató magatartása, állandó jelenléte. A testápolás a gyermekek tisztaságigényének kialakítását szolgálja. A gyermekek az óvodában többször mosakodnak, fésülködnek, egy alkalommal **fogat** mosnak. Megtanítjuk a gyermekeket a helyes orrfúvásra, a zsebkendő használatára. Kialakítjuk a WC használat higiéniai szabályait. Az óvodai és a családi gondozási szokások összehangolása segít az azonos elvek betartásában. A testápolási szokások gyakorlásához is megteremtjük az intim feltételeket, úgy, hogy az egyéni sajátosságok figyelembe vételével, fokozatosan, egyre önállóbban végezhessek ezeket a teendőket. Gyermekünk a saját jelükkel ellátott törülközőt, fésűt, fogápoló eszközt használják.

Az **öltözködés** védekezés az időjárás változásai ellen. Fejleszti a gyermekek önállóságát. Tájékoztatjuk a szülőket a célszerű és kényelmes, réteges öltözködésről. Óvodáinkban a váltócipő, váltóruha használata kötelező. Pihenéshez átöltöznek gyermekünk. Kialakítjuk a gyermekekben, hogy igényesek legyenek az öltözködésükkel szemben.

A növekedés és a fejlődés elengedhetetlen feltétele a **táplálkozás**. Ez befolyásolja a gyermekek közérzetét. Napi háromszori étkezéssel tápanyagszükségletük $\frac{3}{4}$ részét az óvodában kapják a gyermekek. Megismerjük a gyermekek étkezési szokásait, kedvelt ételeit, érzékenységét. Kellő toleranciával elfogadjuk a kezdeti étvágytalanságot, a válogatást. Nagy tapintattal segítjük, szoktatjuk a gyermekeket a kívánt egészséges táplálkozási követelményekhez. Az étkezés alatt fontos a derűs légkör, ezért a nyugodt és csöndes beszélgetés engedélyezett. Biztosítjuk a kellő időt a nyugodt, egyéni tempójú étkezésre.

Az étkezési szokásokat úgy alakítjuk, hogy minél kevesebb várakozási idő maradjon, jól szervezeten, lehetőleg a folyamatosság módszerével élve. Megismertetjük a gyermekeket új ízekkel, az egészséges tápanyagokkal, figyelmüket ráirányítjuk a zöldség-, gyümölcs fogyasztás-, rágás fontosságára. Időközönként zöldség-, és gyümölcsnapokat szervezünk. Senkit nem kényszerítünk evésre. Folyadék egész nap a gyermekek rendelkezésére áll, folyadékfogyasztásukat ösztönözzük. Szorosan

együttműködünk a családdal. Tájékoztatjuk a szülőket az óvodai étrendről, gyermekük étvágyáról. Különös figyelmet fordítunk a kulturált étkezési szokások kialakítására, az evőeszközök helyes használatára, az esztétikus terítésre.

Óvodáinkban az orvosi javaslattal rendelkező, speciális diétát igénylő gyermekeknek biztosítani tudjuk a számukra megfelelő diétás ebédet.

Délutáni **pihenésre**, alvásra a gyermekeknek szükségük van, ezért óvodáinkban a gyermekek lepihennek. A pihenést nyugtató zenével, dallal, mesével segítjük. Gyakori szellőztetés mellett biztosítjuk a nyugodt feltételeket. Figyelembe vesszük a gyerekek eltérő alvásigényét. A korábban felébredők, a nem alvók a helyi adottságokat figyelembe véve előbb felöltözhetnek és csendes tevékenységet folytathatnak pihenő társaik mellett. A gyermekek a saját, otthonról hozott eszközeiket magukkal vihetik a pihenéshez.

A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, egészségmegőrzés szokásainak alakítása, egészséges életvitel igényének kialakítása

Az egészségmegőrzés fontos feladata a gyermekek edzettsége. Arra törekszünk, hogy a gyermekek képesek legyenek alkalmazkodni az időjárás változásaihoz. A sok, szabadban eltöltött idő hozzá szoktatja őket ehhez. Szervezetük ellenálló lesz. Ennek érdekében sokat tartózkodunk a szabadban. Alkalmat teremtünk a kerékpározásra, rollerezésre, a rendszeres kocogásra, sétára. A napi tevékenységek során sok szabad-, és tervezett mozgásra van lehetőségük a szabadban a gyermekeinknek.

A nyári melegben megteremtjük a pancsolás lehetőségét.

Alkalmanként- a személyi, anyagi feltételek függvényében- uszodalátogatással - a vízhez szoktatásra is nyílik lehetőség.

A gyermekeket rendszeresen látogatja a védőnő. Évente kétszer visszük középső- és nagycsoportos gyermekeinket fogorvosi szűrésre is.

Az óvodában megbetegedett gyermeket fokozott gondoskodással gondozzuk, a szülőt haladéktalanul értesítjük.

A fertőzések terjedését a gyakori szellőztetéssel, edzéssel, megfelelő öltözködéssel, gyakori kézmosással, külön törölköző használatával igyekszünk gátolni.

A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése, a mozgásigény kielégítése, a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése

Fontos feladatunk a mozgásfejlesztés, a természetes mozgáskedv fenntartása, a mozgásigény kielégítése és a mozgás megszerettetése, a motorikus képességek fejlesztése.

A mozgásfejlesztés az egész személyiség fejlesztésére irányul, a gyermekek egész napi tevékenységébe szervesen beépül, természetes igényükké válik. A természetes mozgáskedv fenntartása és a mozgásigény kielégítése közben fejlődnek motorikus és értelmi képességeik.

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgások sokszínű, változatos, érzelmi biztonságban zajló gyakorlati formákkal, játékokkal segítjük a rendszeres hely- és helyzetváltoztató, és finommotoros készségek tanulását, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődését.

A mozgásos játékok a kondicionális képességek közül az erő, az állóképesség, a szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését befolyásolják. Felerősítik az egészséges életmódra nevelés hatásait, fontos szerepük van az izomegyensúly hatására.

A pozitív énkép önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás fejlődését segítik a szabad játék kereteiben végzett és irányított mozgásos tevékenységek.

Lehetőséget biztosítunk az óvodai nevelés minden napján egészségfejlesztő testmozgásra.

A mindennapos szabad mozgás nélkülözhetetlen eleme az óvodai életnek. A sokféle mozgásfejlesztő eszközökön a gyermekek egyénileg gyakorolják a természetes nagymozgásokat. A szervezett mozgásos tevékenységek jól szolgálják a gyermekek mozgáskoordinációjának fejlesztését. A gyermekek mozgásszükségletének kielégítéséhez hozzájárulnak a szervezett csoportos séták is.

Mozgásfejlesztés valósul meg a gyermekek kötetlen, szabad játékában, a mindennapi frissítő tornában, a testnevelés foglalkozásokon és egyéb sporttevékenységek – zenés torna, atlétika, kirándulás, séta – közben. A mindennapi szabad mozgás nélkülözhetetlen eleme az óvodai életnek.

A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása

Törekszünk a környezettudatos szemlélet és magatartás alakítására, gyermekekben, felnőttekben (szülők, óvoda alkalmazottai) egyaránt. Nagy hangsúlyt fektetünk a természet szeretetére nevelés során, hogy óvják környezetüket, a természetet. Fokozott figyelmet fordítunk a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások kialakítására: csapok elzárása, szelektív hulladékgyűjtés és közvetlen környezetünk tisztán tartása.

Speciális testi- lelki feladatok ellátása

Szükség esetén megfelelő szakember segítségét vesszük igénybe.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- A szokások elsajátítása folyamán kialakulnak egészséges életmódbeli jártasságaik, készségeik.
- A testápolási szokásoknak megfelelően a gyermekek teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek.
- A tisztálkodó eszközökre vigyáznak, helyükre teszik azokat.
- Zsebkezdőjüket önállóan használják.

- Önállóan eldöntik, hogy mennyi ételt tudnak elfogyasztani, önállóan szednek ételt, töltenek folyadékot.
- Készségszinten terítnek, kulturáltan étkeznek. Biztonságosan használják az evőeszközöket.
- Étkezés közben halkán beszélgetnek.
- Teljesen önállóan öltöznek. A ruhájukat ki-be gombolják, cipőjüket befűzik, bekötik.
- A ruhájukat esztétikusan, összehajtva a helyére teszik.
- A környezetükben igyekeznek mindenütt rendet tartani, ügyelnek környezetük rendjére, tisztaságára.
- Ügyelnek saját külsejükre, melyben megjelenik a szépre, ízlésesre törekvés.
- Képesse válnak önmaguk és társaik segítésére.

2. ÉRZELMI, ERKÖLCSI ÉS **ÉRTÉKORIENTÁLT** KÖZÖSSÉGI NEVELÉS

„Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.” – ONOAP-

Érzelmi nevelés

Az óvodáskorú gyermekek magatartását érzelmei motiválják, ezért célunk, hogy már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érvényesüljenek. Mindent megteszünk annak érdekében, hogy az óvoda alkalmazottai és a gyermekek közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze. Érezze felé forduló szeretetünket, törődésünket, s ezt vetítse ő is a társai felé. Segítjük a derűs óvodai élethez szükséges szokások alakulását. Szeretetteljes légkörben a gyermekek is jobban elfogadják egymást, hamarabb kötődnek érzelmileg is társaikhoz és az óvodában dolgozó felnőttekhez.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely **a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek,** a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A jó alaphangulat kapcsolatteremtésre, cselekvésre, játékokra ösztönöz. A nehézségek feloldásában, a pozitív töltésű viszonyok ápolásában a humor jó segédeszköz, a szeretet egy bizonyos formája, amely a görcsösséget is megszüntetheti.

A gyermekekkel szemben őszinte, barátságos, de ugyanakkor határozott magatartást mutatunk. Azonos elvárásokat, értékeket közvetítünk minden gyermek felé. Így megértik, hogy mit várunk

el tőlük, mit tartunk helyesnek, és mit utasítunk el. Olyan viszonyt alakítunk ki a gyermekekkel, hogy bármikor, bármilyen problémával bizalommal forduljanak felénk.

A jó nevelés alapja a feltétel nélküli szeretet, korlátokkal és szabályokkal együtt. A korlátokat mindig úgy szabjuk meg, hogy a gyermekek meg tudjanak felelni az elvárásainknak. A gyermekek viselkedéskultúráját fejleszti a felnőttek példája, bátorítása, türelme, bizalma és pozitív visszacsatolás, reális értékelés.

Tilalom helyett választási lehetőséget adunk a gyermekeknek, hogy önálló döntéseket hozhassanak, azokban a kérdésekben, amelyekben kompetensek, és változásra képessé váljanak.

A magatartási szabályokat következetesen alakítjuk. Elegendő szabadságot adunk gyermekeinknek a választáshoz, a döntéshez.

Alapvető udvariassági szabályok és szokások alakítása fontos feladatunk.

A felnőttek és a társak iránti tiszteletadásra neveljük gyermekeinket. Pozitív példákon keresztül alakítjuk erkölcsi tulajdonságaikat – mint pld. együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, őszinteség, közösen végzett munka öröme, igazságosság, figyelmesség – fejlesztjük akarati tulajdonságaikat, mint: önállóság, önfegyelem, kitartás, pontosság, szorgalom, feladattudat, szabálytudat.

Nevelésünk eszköze a mintaadás, az elismerés, dicséret, buzdítás, türelem, kérés és tiltás. A gyermek negatív viselkedését próbáljuk pozitív irányba terelni.

Sikerélményhez, pozitív élményekhez juttatjuk a gyermekeket, segítjük a sikertelenséget elviselni, javítani, támogatjuk a próbálkozásokat.

Külön figyelmet fordítunk az átlagtól eltérő, a magatartászavarral küzdő gyermekekre. A szülőkkel nagyfokú együttműködésre törekszünk az okok feltárásában és korrigálásában. Szükség esetén szakemberhez irányítjuk őket gyermekeikkel.

Minden gyermeknek biztosítunk személyes perceket, hogy a jó kapcsolatot megerősítsük. Ezekben a beszélgetésekben hangot kap a mások és a saját érzések megfogalmazása. A kapcsolatok erősítését szolgálja a beszélgetőtárs megbecsülése, értékelése. Segítjük a szociális érzékenység kialakulását, mely képessé teszi gyermekeink számára annak megértését, hogy az emberek különböznek egymástól.

Feladatunk a saját meggyőződésből, belülről irányított, cselekvő gyermekek nevelése és a közös élmények, tevékenységek során az alapvető társadalmi normák, értékek, szükségletek, elsősorban a magyar kultúra alapértékeinek közvetítése. A gyermekek nyitottságára építve hozzásegítjük őket ahhoz, hogy megismerjék szűkebb és tágabb környezetüket, amely a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapja, s rá tudjanak csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

Beszoktatás

A beszoktatás időszaka meghatározza a gyermekek kialakuló érzelmi kötődését az óvodához. Legfontosabb feladatunk ebben az időszakban, hogy a gyermekek biztonságban érezhessék magukat anya nélkül is. Megpróbáljuk az anyai ölelést és szeretetet egy kicsit pótolni, amíg az óvodában vannak.

Testközelséggel, őszinte szeretettel és megértéssel segítjük át őket a nehéz időszakon. Egyénenként figyelünk rájuk, különös gonddal vezetjük be őket az óvodai élet szokásaiba. Már a beszoktatás ideje alatt a tervezett szokásoknak megfelelően végezzük mindennapi tevékenységeinket, amit sok-sok érzelmi megerősítéssel, játékosan gyakoroltatunk.

A szülők, különösen az édesanya számára nehéz időszak ez. Megadjuk a lehetőséget, hogy a gyermek a szülővel együtt ismerkedjen az óvodával. A gyermekeknek a szülői együttlét biztonságát ad az új környezet elfogadásához, ugyanakkor a szülő is megismeri az óvoda belső életét, a gyermekek napirendjét, szokásait. A biztonságérzetének megerősítése segíti társas beilleszkedését.

Segítjük a gyermekek kommunikációját, egymás elfogadását, hogy az óvodai közösségbe saját tulajdonságaik, képességeik, szociális érzékenységük szerint illeszkedjenek be, és fogadják el egymást. Pontos határok megjelölésével az óvodai szokás-, és normarendszer felállítása mellett törekszünk a gyermeki szabadság biztosítására.

A gyermektől függ, hogy milyen ütemben szoktatjuk be. A szülőkkel egyénileg beszéljük meg a beszoktatás menetét.

Közösségi nevelés

Az óvodai közösség a társas kapcsolatok alakításának jelentős színtere, a társkapcsolatok tanulásának és gyakorlásának alkalma.

Az óvodai élet jó megszervezése alapot nyújt a közös élményekre épülő közös tevékenységek gyakorlásához, a szabad játékhoz is.

Az együttes élmények biztosítják a gyermekek együttműködését, amelyekben formálódik egymáshoz való viszonyuk.

A harmonikus társkapcsolatokat játszótársi együttérzés, segítőkészség, közös alkotási vágy és sikerélmény jellemzi.

Alakítjuk a közösségi élet szabályait. A különböző tevékenységekben is biztosítjuk a nyugalmat, hogy az ingerek ne okozzanak a gyermekekben zaklatottságot. Közösségfejlesztő pedagógiai munkánkat áthatja az odafigyelés, meghallgatás, a saját érzések elmondása, mások érzésének meghallgatása. Elemezzük, vizsgáljuk a gyermekek társas kapcsolatát, viselkedését, ez alapozza meg a fejlesztő munkát.

A gyermek-gyermek, felnőtt-gyermek viszonyában megmutatkozó pozitív érzelmi töltéssel segítjük a konstruktív együttműködő, társas kapcsolatok kialakulását.

Segítjük a gyermekeket abban, hogy teljes személyiségükkel a közösség aktív és elismert tagjai lehessenek.

Támogatjuk az ébredező barátságok kialakulását, úgy formáljuk, hogy a közösség többi tagjaihoz is kapcsolódjanak, hogy a pozitív tulajdonságok hassanak a párokra, csoportokra.

Arra neveljük a gyermekeket, hogy fogadják el, értsék meg, hogy az emberek különböznek egymástól. Fogadják el eltérő képességű, tulajdonságú, viselkedésű és beszédhibás társaikat.

Neveljük a gyermekek érzésvilágát a kialakult összeütközések feldolgozása során. Engedjük, hogy kisebb konfliktusaikat maguk oldhassák meg, csak akkor avatkozunk közbe, ha erre nem képesek, vagy valamilyen veszély fenyegeti a gyermeket.

Az együttélés fontos követelménye, a jó csoportlégkör megalapozója az egymás iránt érzett és kinyilvánított megbecsülés és tisztelet.

A csoport együttélésében érzelmi színeket ad a figyelmesség, számtalan lehetőség kínálkozik a segítségnyújtás gyakorlására.

Hagyományok ápolásával, közös élmények nyújtásával az összetartozást erősítjük. Az óvoda egészét, az egyes csoportokat érintő hagyományokat, és az ünnepeket gondos, örömteli közös készülődés, tervezgetés előzi meg, mert úgy tartjuk, hogy az előkészületek legalább olyan fontosak, mint maga az esemény.

Fontos feladatunk, hogy a gyermekek megtanuljanak türelmesen kivárni. A türelem a kisgyermek számára nem jelent lemondást, csak a kívánt tevékenység késleltetését. Az önfegyelem azonban már kompromisszumot, lemondást is jelent. A gyermeket hozzásegíti ahhoz, hogy egyéni céljait a csoportnormákhoz alkalmazkodva valósítsa meg. Az önfegyelem alakítása tapintatos, türelmes nevelői magatartást igényel, amely a gyermekek egyéni eltérő sajátosságaihoz igazodik.

Külön figyelmet szentelünk a nehezen motiválható gyermekekre, mielőbb kiderítjük érdektelenségük okát. Segítjük a zárkózott, félénk gyerekek beilleszkedését is a közösségbe.

Változatos élethelyzetekben lehetőséget biztosítunk a gyermekeknek, hogy a helyes viselkedés, magatartás szabályait gyakorolhassák, hogy képesek legyenek a környezetükben lévő emberi kapcsolatokban észrevenni a jót és a rosszat.

Az eredményes szocializációval szeretnénk elérni, hogy a gyermekek szívesen járjanak óvodába, jól érezzék magukat a csoportjukban.

Az óvodáskor az „én” fejlődésében is kiemelt jelentőségű. Az agresszív, „énes” magatartástól el kell juttatni a gyermekeket a kezdeményező, kooperatív-szociális magatartás szintjére.

A gyermeknél az önismeret az „én” megismerésében nyilvánul meg. Az itt szerzett tapasztalatok, élmények az **én tudata két- három éves kor körül kialakul, az v. személyiség fejlődésnek az énkép, kialakulása történik az óvodás korban** kifejlődése szempontjából fontosak. A gyermek

én-képe az önmagáról szerzett tapasztalatok, ismeretek rendszere. Segítjük a gyermek éntudatának alakulását. Bizonyos korlátok között teret engedünk az önkifejező törekvéseknek is. Arra törekszünk, hogy a gyermekeknek legyen lehetőségük minél többször érdeklődésüknek megfelelő tevékenységet választani, hogy gyakran megélhessék önállóságukat, amely belülről táplálkozó kedvet és motivációs állapotot hoz létre.

A közösség az egészséges én-fejlődéshez biztosítja a sokoldalúságot, az összehasonlítási lehetőséget, ezáltal segíti a reális önismeret – önértékelés alakulását, biztosítja a lehetőséget annak realizálására.

Elősegítjük, hogy minden gyermek önálló, aktív személyként élje meg önmagát. Ez már 2 éves korra elkülönül. Az én-fejlődés azért kiemelt jelentőségű, mert az egyén fejlődése szempontjából fontos, hogy ismerje önmagát, belső értékeit, lehetőségeit, korlátait. Ezek segítségével válik kiegyensúlyozottá.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- A gyermekek ragaszkodnak óvodájukhoz, a kisebb gyermekekhez és a felnőttekhez. Ezt érzelmekben, szavakban, tettekben nyilvánítják ki
- A gyermekek énje elég erős ahhoz, hogy társaik akaratát is tudomásul vegyék, elfogadják
- Kialakulnak a felnőttekkel és társaikkal kapcsolatos viselkedési szokásaik. Igényükké válik a helyes viselkedés, a szabályok betartása, erre megkérik társaikat is.
- Kialakul a társakért, a csoportért érzett felelősség.
- Segítenek egymásnak, a kisebbeknek. Szívesen dolgoznak a közösségért.
- Érdeklődnek, megértést, toleranciát tanúsítanak társaik iránt.
- A csoportba érkező vendéget fogadják ismerik és alkalmazzák a kulturált udvariassági szokásokat.
- Szavak nélkül is érzik környezetük jelzéseit és érzéseit.
- Képesek az önálló helyzetmegoldásra, társaikkal konfliktusos helyzetben egyezkednek. Indulataikon elvárható módon uralkodnak.
- Saját érzelmeiket felismerik, azt képesek kifejezni.
- Felismerik értékeiket, képességeiket, de hiányosságaikkal is tisztában vannak.
- Természetes módon elfogadják és megértik, hogy az emberek különböznek egymástól. Empátiás képességük kialakulóban van.
- Érvényesítik kezdeményezőképességüket, nyilvánítják tartósabb érdeklődésüket.
- Igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat, éretté válnak az iskolába lépésre.

3. ANYANYELVI-, ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS

„Az óvoda a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra építve biztosítson a gyermeknek változatos tevékenységeket, melyeken keresztül tapasztalatokat szerezhessen a természeti és társadalmi környezetről.” –ONOAP –

Anyanyelvi nevelés, kommunikáció

„Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – helyes mintaadással – az óvodai nevelő tevékenység egészében kiemelt jelentőségű.” –ONOAP –

Az anyanyelvi kultúra átadását óvodai nevelésünk kiemelt részeként kezeljük. Az anyanyelv helyes használata a személyiség kibontásának, fejlődésének forrása, egyben kifejezője is. E komplex nevelési folyamat az óvodai élet minden pillanatában jelen van.

A kommunikáció különböző helyzeteiben, beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabály közvetítéssel fejlesztjük anyanyelvi kultúránkat.

Egészségesen fejlődő gyermekeink anyanyelvi fejlesztésével hozzájárulunk a helyes beszéd kialakításához, valamint a nyelvi képességeket is magában foglaló kommunikációs képességek fejlesztéséhez.

Anyanyelvi nevelésünk alapja a szeretetteljes, szóbeli közlést kiváltó tevékenységgel gazdag óvodai élet. Közvetlen, személyes kapcsolatot alakítunk ki, ahol a gyermekeknek módja van élmények, cselekvések nyelvi kifejezésére. Olyan beszélgető légkör megteremtésére törekszünk, ahol szabadon elmondhatják érzéseiket, gondolataikat, kreatívan rögtönözhetnek, improvizálhatnak, az anyanyelvükkel játszhatnak. Teljes odafordulással, figyelemmel tartjuk ébren a beszédaktivitásukat, segítjük beszédértésüket. Kialakítjuk a megfelelő hangerőt, törekszünk a beszédfigyelem kialakítására.

Fontosnak tartjuk a felnőttek példaértékű anyanyelv használatát, hiteles kommunikációval alátámasztva.

A nyelvi képességek fejlesztésének leghatásosabb eszköze a mese, vers, bábozás és a dramatikus játék. Ezeken keresztül a gyermekek elsajátítják a helyes ejtést, a tiszta beszédhallást és a nyelvtanilag helyes beszédet. A tevékenységeket kísérő beszélgetések, a közös társalgások, a nyelvi játékok, a szabad önkifejezés segíti a szókincs bővülését. Az óvodába lépés pillanatától kezdve rendszeresen végeznek olyan gyakorlatokat, amelyek a beszédhibák kialakulásának megelőzését segítik. Légzőgyakorlatok, hanggyakorlatok, mozgáskészség fejlesztés, ritmusgyakorlatok, hallásdifferenciálás segítik a beszédfejlesztést. Ebben a munkánkban

útmutatást és segítséget nyújt a logopédus. Az anyanyelvi nevelés hatására erősödik a gyermekek biztonságérzete, növekszik tájékozottságuk, gazdagodnak ismereteik, fejlődik beszédképességük. A helyes szép beszéd mélyíti érzelmeiket, fejleszti esztétikai érzéküket, előkészíti őket az irodalmi élmények befogadására.

Az anyanyelvi nevelés eredményes megvalósulása hozzájárul a gyermekek iskolai képességeinek megalapozásához.

Kommunikációs készség fejlesztése

A szocializáció folyamatában a beszéd, a kommunikáció, a metakommunikáció a gyermekek környezetükkel való érintkezésének, önkifejezésének, gondolkodásának legfőbb eszköze. A kommunikáció létrejöttének feltétele az egymást megértő kapcsolat, az egymáshoz beszélni akarás, a meghallgatás. A gyermekek közötti kommunikáció alapja a játék.

Valós élethelyzetekben fejlesztjük a gyermekek nyelvi kifejezőképességét, együttműködő képességét. Ezekben a helyzetekben lehetővé válik, hogy a gyermekek alkalmazzák a helyes köszönést, bemutatkozást, megszólítást, véleménynyilvánítást. Lehetőséget adunk a gyermekeknek a metakommunikációs ismereteik bővítésére, gyakorlására.

Fejlesztés iránya:

- szóbeli kommunikáció
- beszédbátorság
- belső képkészítés – mesehallgatás
- mozgáskoordináció – ritmikus tevékenységek – fejlesztése
- helyes beszédtechnika,
- beszédlégzés, artikuláció,
- beszédtempó, hangsúly, hanglejtés
- beszédpercepciós képesség
- gondolkodás
- magabiztos, tudatos, kreatív önkifejezés
- választékos, nyelvi eszközökben gazdag, kulturált stílus különböző kommunikációs helyzetekben
- kommunikációs igény motiválása, kommunikáció segítése
- a beszédfejlődés hátrányainak, valamint a kognitív funkciók sérülésének kompenzálása
- szókincs bővítés, a kifejezőképesség komplex fejlesztése

Értelmi fejlesztés és nevelés

„Az óvoda a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra építve biztosítson a gyermeknek változatos tevékenységeket, melyeken keresztül tapasztalatokat szerezhethet a természeti és társadalmi környezetről.” –ONOAP -

Az óvodáskorú gyermekre jellemző az érdeklődés, a kíváncsiság. Ezt kihasználva biztosítunk változatos tevékenységeket a számára. **Az értelmi nevelés feladatai** egyrészt a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak rendszerezése, bővítése, másrészt az értelmi képességek (érezkelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás- alkotóképesség) fejlesztése. Számára annyi ismerhető meg a világból, amennyi érzékszervei által befogadható, és amelynek élményszintű átélésére lehetőséget biztosítunk.

Arra törekszünk, hogy közvetlen tapasztalás közben használják minél több érzékszervüket, ezáltal észlelésük, megfigyelőképességük megbízhatóbbá, valóságosabbá válik. A megfigyelés, bevésés és felidézés ebben az életkorban gyakorlati tevékenységbe ágyazottan fejlődik. Valljuk, hogy a valódi tudás az, amit a gyermek maga fejt meg és cselekvésen keresztül sajátít el.

Nevelési gyakorlatunk az értelmi fejlesztést – az életkori és egyéni sajátosságokat figyelembe véve cselekvésen keresztül valósítjuk meg.

A megismerés fokozatosan áttevődik a képszerű szemléletes gondolkodás szintjére, majd az egymásra épülő tevékenységek következtében fokozatosan eljutunk a fogalmi gondolkodásig.

Lehetőséget biztosítunk a tevékenységek közben a szabad próbálgatásoknak, a keresésnek, a gondolkodási kalandoknak. Ezáltal fejlesztjük kreativitásukat. A fejlesztés elsődleges célja a kompetenciákra, az ismeret, attitűd, képesség hármasságára helyezi a hangsúlyt, melyben elsődlegesek a gyermek életkori sajátosságai, fejlettsége, képességének szintje. A kísérletezéseken, felfedező ismeretszerzésen, a valódi cselekvésen alapuló, érzelmi megközelítésű, saját élményű tanulás a leghatékonyabb.

Önállóságot és öntudatosságot biztosítunk, vagyis elengedünk, támogatunk, és segítünk, értékeljük az eltérő, szokatlan egyéni megoldásokat. Olyan pedagógiai környezetet alakítunk ki, ahol a mások felé fordulás mindenki számára természetes. A hátrányos-, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket sok- sok szeretettel bátorítjuk.

Gyermekeinket új utak keresésére bátorítjuk, építünk kezdeményezéseikre. Ez érvényes a gyermeki munkára, a játékokra, az éneklésre, a mesemondásra és minden egyébre.

Fontosnak tartjuk, hogy az ízlésformálás megjelenjen az óvoda életében. Az esztétikai élmények alkotói és formálói a gyermekek esztétikai ítéletének, biztosítva a rácsodálkozás élményét.

A gyermek megismerési vágya, kíváncsisága fejleszti értelmi képességeit, az érzékelést, észlelést, emlékezetet, figyelmet, képzeletet, gondolkodást, kreativitást.

Értelmi fejlesztés csak a gyermek aktivitásával valósítható meg.

Értelmi fejlesztés iránya:

- pontos, differenciált vizuális észlelés
- hallott – auditív információk pontos észlelése, megkülönböztetése
- a látott – hallott információk összekapcsolásának képessége
- rövid idejű vizuális – verbális memória
- szándékos figyelem
- környezettudatos magatartás kialakítása
- A gyereki önállóság, önbizalom növelése alkotótevékenységek által
- kreativitás fejlesztése
- művészetekhez való pozitív viszony alakítása
- az emberek közötti együttműködéssel kapcsolatos kompetenciák fejlesztése
- problémamegoldó gondolkodás
- önismeret fejlesztés
- döntési képesség megalapozása

Fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Képesek a párbeszédre, mások beszédének megértésére.
- Képesek másokat türelmesen végighallgatni, mert temperamentumukhoz mérten beszédfigyelmük megalapozott.
- Rendelkeznek életkoruknak megfelelő szókinccsel, törekednek gondolataikat nyelvileg helyesen megformálni.
- Képesek a hangerő, ritmus, irányhallás, hangminőség tekintetében megfelelő érzékelésre, a verbális és metakommunikációs eszközök együttes alkalmazására.

III. TEVÉKENYSÉGEK AZ ÓVODÁBAN

1. JÁTÉK

„A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége...” - ONOAP

A játéktevékenység célja maga a játék. Minden egészséges gyermek, amikor csak teheti, játszik. A játék a gyermek legkomolyabb, létfontosságú alaptevékenysége, amely mindig spontán és önkéntes. Nem azért játszik, hogy valamit megtanuljon, hanem, mert játszani jó.

A gyermek számára a játék örömforrás, arra belső feszültség készíti, abban lelki felszabadultság jellemzi.

A szabad játék túlsúlya a csoportok napirendjében, időbeosztásában mutatkozik meg.

Célunk:

A gyermekek játéka örömteli és élményt nyújtó legyen.

Feladataink

A gyermek napi 7-9 órányi játékszükségletét ki kell elégíteni, s meg kell hagyni a játék semmi mással nem helyettesíthető szerepét, funkcióját a gyermek életében. A játék közben gyermekeink **személyisége sokoldalúan fejlődik**. A játék a készség-, és képességfejlesztés leghatékonyabb módja. Pozitív hatásai segítik nevelőmunkánkat. A mi feladatunk, hogy ezeket a hatásokat felerősítsük, kiaknázzuk.

Megteremtjük minden gyermek számára a zavartalan és hosszan tartó szabad játék lehetőségét. A gyerekek szabadsága és az óvodapedagógus tudatos fejlesztő munkája együttesen érvényesül. Naponta folyamatosan változatos lehetőségeket biztosítunk a gyermekeknek arra, hogy a számukra érdekes és szabadon választott tevékenységek közben gyakorolhassák azokat a funkciókat /kompetenciákat/, amelyek fejlődésüket biztosítják.

Játék közben

- folyamatosan gyakorolja az alkalmazkodást, az együttműködést. Felfedezi a másikat, képet alakít ki önmagáról, és alakítja társaihoz való viszonyát, alakulnak erkölcsi szokásai, illembeli viselkedése, gazdagodnak szociális érzelmei,
- gazdagodik érzelmi élete, megtanulja érzelmei kezelését, oldottá teszi a játék feszültség levezető hatása,
- gyarapodik kommunikációs képessége,

- fejlődik mozgáskészsége, alakul térérzékelése, nagymozgása és szenzomotoros kézügyessége
- ismerkedik az anyagok és tárgyak tulajdonságaival, egymáshoz való viszonyával, azt is próbálgatja, milyen változásokat képes létrehozni, gyarapodnak ismeretei,
- fejlődnek értelmi képességei, szellemi aktivitása,
- megmozdul fantáziája, alkotó képzelete.

Elsődleges feladatunk a **játékfeltételek megteremtése**.

Megismerjük a gyermekek egyéni élményeit, érdeklődését, szükségleteit, a család szokásait, a gyermekektől származó információkat, jelzéseket.

A csoportszobában megfelelő helyet biztosítunk a nyugodt, elmélyült játékhoz. Gyermekeink a hellyel és térrel önállóan gazdálkodhatnak, a berendezés spontán érdeklődésüknek megfelelően átrendezhető. A játékeszközöket szabadon birtokolhatják. Ezek ízlésesek, esztétikusak, praktikusak, jó minőségűek. Felkeltik a gyerekek érdeklődését, fejlesztik alkotókészségüket. Az anyagok biztosításával kreatív játékokra ösztönözzük őket.

A játék alapja az élmény, kíváncsiság, tevékenységvágy, a felfedezés.

Az élményeknek meghatározó szerepük van, a játékban újraélik azokat. Minél több élményhez juttatjuk őket, annál színesebb és gazdagabb lesz játékuk.

A játékban a gyermekek nagyfokú szabadságot élveznek. Megélik a döntés szabadságát: eldönthetik, milyen eszközzel, milyen szerepet, milyen műveletet végeznek, kikkel játszanak együtt, milyen szabályok szerint, milyen tartalommal játsszák a szerepet.

A játéktevékenység az óvodába érkezéssel kezdődik. Az étkezés, a szervezett közös mozgás és pihenés látszólag megszakítja ugyan a gyermek játékát, de nem zárja le azt. A reggel megkezdett tevékenységek egész nap, sőt másnap is folytatódhatnak, napirendünkben ezért kap legtöbb időt a játék.

Csoportszobáink valamennyi játékfajta - gyakorló, építő, szerepjáték, szabály- játék, dramatizálás, barkácsolás - gyakorlására adottak. A bábozáshoz, dramatizáláshoz is biztosítunk eszközöket – meseláda, kincsesláda, bábok, paraván, különböző jelmezek, fejdíszek, kellékek stb. Biztosítjuk, hogy képzeletük szabadon szárnyalhasson, lehetőséget adunk az önkifejezésre.

Játéktevékenységre nemcsak a szobában, hanem az udvaron is egyaránt lehetőség van – sport és mozgásos játékok, népi játékok, s az összes játékfajta.

Játékirányításunk közvetett. Beavatkozás csak az egészség megőrzése szempontjából indokolt. Az óvónő szükség szerint játéksziget, játszótárs. Az együtt játék megkívánja az óvónőtől az együttérzést, empátiát, tapintatot.

A játék nagyrészt spontán tevékenység, de emellett kezdeményezünk általunk tudatosan irányított játékokat is. Az egyéni és életkori sajátosságok figyelembe vételével segítjük a játék továbbfejlődését mintaadással, megoldási lehetőségek felállításával, újabb eszközökkel.

Szabályok felállításával alakítjuk a helyes viselkedési formák kialakulását.

(A kompetencia alapú óvodai programcsomag eszköztárát felhasználhatjuk a játéktevékenységek szervezésénél)

A legtöbb információt a gyermekek értelmi fejlődéséről, érzelmi-akarati életéről, szociális érettségéről, mozgásfejlődéséről, a gyermeki személyiség egészéről a játék adja. Folyamatosan figyeljük megnyilvánulásait.

A játék megfigyelése segíti a differenciált tervezést, a konkrét célok, feladatok, módszerek, munkaformák meghatározását.

A játék fajtái:

- A mozgásvágyat, beszédaktivitást kielégítő, érzékszervek működését segítő gyakorló játékok /fontos feladat az eszköz- és anyagi igény megteremtése./
- A leggazdagabb lehetőségeket nyújtó szerepjáték.
- A szimbolikus szerepjátékot gazdagító, önkifejező dramatizálás, bábozás és dramatikus játék.
- A játék igényéből kiinduló barkácsolás.
- A különböző játékszerekből tárgyakat létrehozó építő, konstruáló játék.
- A gyermekek mozgását, és értelmi képességeit fejlesztő szabályjáték.
- A gyermek beszédképességének fejlesztését célzó anyanyelvi játék.

Fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

- Elmélyülten játszanak, esetleg egyes játéktémákat több napon keresztül is képesek folytatni.
- A gyermekek játékában domináns a szerepjáték. Ezt önállóan alakítják, megoldják az adódó problémahelyzeteket.
- Részt vesznek a játék tervezésében, a szerepek elosztásában, az eszközök megválasztásában.

- Betartják a játékok szabályait, megteremtik és megtartják a nyugalmat és a rendet.
- Ismert meséket dramatizálnak, báboznak.
- Képesek élményeiket, érzelmeiket kifejezni a játékban.
- A játéktevékenységben is együttműködők, alkalmazkodni képesek.
- Kommunikációjuk kulturált, kifejező és érthető.
- Alkotó gondolkodás, kreativitás mutatkozik játékukban.

2. MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

„A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal azonosságot mutató munka és a munkajellegű játékos tevékenység, önkiszolgálás, segítség a felnőtteknek, a csoportért végzett, alkalmi megbízatások teljesítése, naposi munka, állat és növénygondozás.” –ONOAP -

Célunk:

A munka az óvodában játékos jellegű, olyan célra irányuló tevékenység, amelynek elvégzését külső szükségesség indokolja. A munka a gyermek számára örömmel, szívesen, végzett aktív tevékenység, amelyet önmagukért és a közösségért végeznek.

Célunk a gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, kötelességteljesítését. A munka jellegű tevékenység a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek alakításának fontos lehetősége.

Cél továbbá a gyermekek együttműködésének, szervező képességének fejlesztése.

Feladataink:

Segítjük a gyermekeket abban, hogy a mindennapi problémákat meg tudják oldani, átéljék, hogy környezetük megváltoztatható, és maguk is képesek legyenek értéket teremteni.

A munkajellegű tevékenységgel fejlesztjük a gyermekek különböző képességeit:

- megfigyeléseket végeznek, s közben tapasztalatokat szereznek, ismeretekhez jutnak,
- a munkával fokozzuk edzettségüket, segítjük fizikai fejlődésüket,
- a különböző munkafajták gyakoroltásával hozzájárulunk az emlékezet, memória fejlődéséhez,
- megismertetjük őket a részmozzanatok célszerű sorrendjével,
- a hallott, látott és elvégzett cselekedtetéssel elősegítjük a fogalomalkotás és a keresztcsatornák fejlődését is.

A munka-jellegű tevékenységeket felhasználjuk a társas kapcsolatok alakításában. Megmutatjuk a tevékenység értelmét és szükségességét. Hozzásegítjük őket, hogy átélhessék a jól végzett munka örömét. Figyelünk arra, hogy a munkavégzéshez pozitív érzelmek kötődjenek.

Modellként állunk a gyermekek előtt munkavégzésünkkel, munkához való viszonyunkkal. Mintát és segítséget nyújtunk az eszközök használatához, a munkafolyamatok sorrendiségének megismeréséhez, gyakorlásához.

A munka szeretetét fejlesztjük az eredmények elismerése által. Értékelésünk mindig buzdító és megerősítő.

Alakítjuk a gyermekek önértékelését, kitartását, felelősségérzetét és kötelességtudatát, önállóságát és céltudatosságát.

Kialakítjuk a rendezett környezetre való igényt és azt a képességet, hogy észrevegye, mikor szükséges tennie valamit.

A munkát úgy választjuk ki, hogy az gyermekekre szabott legyen, erőkifejtést kívánjon ugyan, de a gyermek képes legyen azt végrehajtani.

A munkaeszközök kikészítése, a munkafolyamat végrehajtása önálló döntést, tervezést, kivitelezést vár a gyermekektől. Amire a gyermek képes, azt nem végezzük el helyette. Kezdetben mintát adunk mindegyik munkafajtánál az eszközök használatához, a munkafázisok sorrendjének megismeréséhez. A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mért fejlesztő értékelést igényel.

Fokozottan ügyelni kell a balesetveszély elhárítására. Ennek érdekében fel kell hívni a gyerekek figyelmét a balesetek forrására, s annak elkerülésére.

Tevékenységi formák

3-4 éves korban

Az önkiszolgálás a legfontosabb tevékenységi forma. A testápolásban, öltözködésben, az étkezési szokások terén a gyermekek nagyfokú önállóságra tesznek szert.

Erejükhez mérten részt vesznek a játékok elrakásában, a rend fenntartásában, a csoportszoba átrendezésében.

Segítenek az udvari játékok, homokozó játékok összeszedésében.

Fejlettségükhöz mérten kisebb egyéni megbízásokat végeznek.

4-5 éves korban

A közösségért végzett munka bevezetése fokozatosan történik. A naposi munkát akkor célszerű kezdeni, ha a gyermekek készségszinten ismerik a munkafolyamat menetét, fogásait.

Bármely feladat elvégzésére kidolgozható a naposi rendszer. Az óvónő és a dajka együttműködése szükséges.

A gyermekek egyéni megbízásokat is kaphatnak.

5 – 6 – 7 éves korban

A közösségért végzett, a naposi munkát önállóan végzik. Ha szükséges, együttműködnek.

Az alkalomszerű munkákat, az egyéni megbízásokat saját indíttatásból végzik a gyerekek

Ezek során fejlődik felelősségérzetük, alakul feladattudatuk.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

- A gyermekek számára természetes a munka, azt örömmel és felelősséggel végzik.
- A munka során együttműködnek a többiekkel és az óvónővel.
- Nagyfokú önállóság jellemzi őket. Érvényesül a problémamegoldó gondolkodás.
- Szívesen vállalnak egyéni megbízásokat, s azt maradéktalanul elvégzik.
- Az eszközöket rendeltetésszerűen használják.
- Megbecsülik saját és mások munkáját.
- Ügyelnek környezetük rendjére, s tevékenyen részt vesznek környezetük szépítésében.
- Szívesen segítenek egymásnak, a kisebbeknek. Észreveszik, ha valaki segítségre szorul, s önként felajánlják segítségüket.

3. TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS

„Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését támogatja. Természetes és szimulált környezetben az egész óvodai nap folyamán az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban szervezeti és időkeretben valósul meg.”- ONOAP -

Célunk:

Óvodánkban a tanulás célja az óvodás gyermek képességeinek, kompetenciáinak fejlesztése, tapasztalatainak bővítése a teljes személyiség fejlődését biztosító, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységformákban.

A tanulás nem szűkül le az ismeretszerzésre, a gyermek az egész nap folyamán minden tevékenysége által tanul, eközben segítjük a tanuláshoz való pozitív viszony kialakulását, az attitűdök erősítését és a képességek fejlesztését.

Feladataink:

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásuk erősítése.

A gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára építünk, benyomásaira, tapasztalataira alapozunk. Mivel azt valljuk, hogy elsősorban játék közben, spontán tanul a gyermek, így figyelünk a gyermekek kezdeményezésére is.

Az otthoni, az óvodán kívüli élményeket, előzetes tapasztalatokat, felhasználva szélesítjük ismereteiket, megalapozzuk műveltségüket. Kihasználjuk az élethelyzetekben, a váratlan szituációkból adódó lehetőségeket az ismeretek bővítésére.

Az óvodapedagógus számára az egyik legfontosabb teendő az, hogy sokféle tevékenységrepertoárt kínáljon a gyermekek számára. A gyermek képességei tevékenység közben funkcionálnak, így önmagát fejleszti, teljes aktivitással belefeledkezve a tevékenységbe.

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzós, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás /szokások alakítása/
- spontán játékos tapasztalatszerzés,
- cselekvéses tanulás,
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés.
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- gyakorlati problémamegoldás.
- Óvodapedagógus által kezdeményezett, tevékenységekben megvalósuló tanulás

A tanulás szervezeti keretei és munkaformái

Az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretben az tapasztalatszerzésre, gyakorlásra, alkalmazható tudásra, értékekre fordítunk figyelmet- Kötetlen és mikrocsoportos foglalkozásokat a gyermekek egyéni különbségeit figyelembe véve szervezünk.

Óvodánkban a gyermekek tanulása az életkori sajátosságoknak megfelelően a játékban és a tervezett vagy választott tevékenységekben valósul meg.

A tanulás szervezésénél a differenciálást és a kooperatív tanulási technikákat beépítjük a fejlesztő munkánkba.

Az óvodapedagógusok módszertani szabadsága kiterjed az anyagválasztás, a feldolgozás módszereinek, eszközeinek megválasztására, a szervezeti keretek és munkaformák kialakítására.

Módszereink megválasztását a gyermekek életkori sajátossága, egyéni fejlettsége és érdeklődése befolyásolja. Eljárásainkat változatosan, az adott szituációnak megfelelően kombináljuk. Arra törekszünk, hogy a gyermekek számára élmény legyen a spontán felfedezés, ráismerés, kitalálás, a keresés, kutatás, a gyűjtögetés.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- A belső érés a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként az egészségesen fejlődő kisgyermek az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.
- feladattudata kialakulóban van,
- megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, a szándékos figyelem, az elemi, fogalmi gondolkodás
- képes az együttműködésre, alkalmazkodik a szabályokhoz.
- kitartó, feladatait mindig befejezi.
- nyitott érdeklődésével készen áll az iskolára.

4. MOZGÁS

„ A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei.” -ONOAP

Célunk:

A gyermekek egészséges fejlődésének elősegítése, szervezetük sokoldalú arányos fejlesztése, erősítése, a természetes mozgáskedv fenntartása, mozgásigény kielégítése.

A mozgástapasztalatok bővítése, mozgásszint fejlesztése, gyakorlati lehetőség biztosításával.

A rendszeres mozgás a gyermekek természetes igényévé válik, beépül szokás-, és tevékenységrendszerükbe és elősegíti az egészséges életmód alakulását. Fontos szerepe van az egészség megőrzésében és megóvásában. Számunkra ezért kiemelt jelentőségű feladat.

Feladataink

- A mozgásfejlesztéshez megfelelő környezet, hely biztosítása.

A tagóvodák eltérő adottságaikból fakadóan a mozgásfejlesztés célját és feladatait a helyi sajátosságoknak megfelelően valósítjuk meg. Csoportszobáink különböző méretei miatt a szervezési feladatok más-más hangsúlyt kapnak. Az udvar adta lehetőségeken kívül szükséges az óvodához közeli szabad terek, a természetes környezet kihasználása is.

- Motorikus képességek fejlesztése

A *mindennapi rendszeresen* végzett mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását, és testi kondicionális képességeit, mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség.

Testrészeik, a téri irányok, a különböző mozgásformák megismerésével bővülnek ismereteik, mozgástapasztalataik, fejlődik észlelésük, téri tájékozódó képességük.

Különböző mozgásfajták változatos gyakoroltatására törekszünk. A mozgásos játékok szervezésével teremben és a szabad levegőn olyan helyzeteket teremtünk, ahol a gyermekek felfedező és interaktív mozgásokat végeznek, amelyek segítik a téri tájékozódást, a helyzetfelismerést, a személyiség akarati tényezőinek alakulását.

A változatos mozgástevékenységek kedvezően befolyásolják a gyermekek szervezetének növekedését, teherbíró képességét és az egyes szervek, testrészek teljesítőképességét.

A gyermekek fejlesztésénél figyelembe vesszük az egyéni adottságaikat, képességeiket. Betartjuk a fokozatosság elvét.

Szem előtt tartjuk, hogy a mozgásfejlesztés legértékesebb anyagai a játékok, ezért a 3-6-7 éves korosztálynak megfelelő mozgásfejlesztő játékokat szervezünk. Arra törekszünk, hogy kielégítsük a gyermekek nagyfokú mozgásigényét.

A különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek mozgásszükségletének differenciált kielégítése érdekében:

Kiemelt mozgásfejlesztés két területen valósul meg.

- a szabad játékban a gyermekek spontán, természetes mozgása közben
- a tervezett mozgásos foglalkozáson

A gyermekek **szabad mozgását** az óvodapedagógus a délelőtti és délutáni játék során biztosítja (udvar, séta).

Az **irányított mozgásos** játékokat, a tervezett és szervezett foglalkozást heti egy alkalommal szervezzük csoportonként különböző időkeretben.

A **mindennapi mozgásos** játékot, mindhárom korosztálynak szervezi az óvodapedagógus. A futás, kocogás mennyiségét a gyermekek szabadon határozhatják meg. A játékos mozgást sok játékkal, jó ritmusú, frissítő mozgással (kötelező jelleggel) szervezze meg az óvodapedagógus szabad játékba ágyazott mozgástevékenységekkel.

Mozgásfejlesztést végzünk ezen kívül kiránduláson, séta közben. A foglalkozások tartalmi felépítését minden óvónő maga határozza meg.

Mozgásfejlesztés anyaga:

- ✓ játékok, szabályjátékok,
- ✓ szabadgyakorlatok, gimnasztika
- ✓ járások, futások irányváltoztatások
- ✓ támasz és függésgyakorlatok: kúszások, mászások, bújások, gurulások, átfordulások
- ✓ egyensúlygyakorlatok
- ✓ ugrások: le-, fel-, átuigrások, távol-, magasugrások helyből nekifutással
- ✓ labdagyakorlatok
- ✓ egyéb kéziszer használata
- ✓ dobások
- ✓ talajtorna
- ✓ küzdőgyakorlatok, húzások- tolások, versengések
- ✓ játékos foglalkozások a szabadban mozgásfejlesztő eszközök használatával
- ✓ lézógyakorlatok
- ✓ relaxációs gyakorlatok

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban.
- Mozgásuk összerendezett.
- Motorikus képességeik önmagukhoz képest fejlettek.
- Tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni.
- Ismerik az irányokat, tudnak a térben tájékozódni.
- A szabályokhoz alkalmazkodnak, betartják azokat.
- Ismerik és értik a szakkifejezéseket.
- Tudnak labdát pattogtatni, vezetni, célba dobni, távolba hajítani.
- Növekszik kitartásuk, erő- és állóképességük, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését, testi, lelki, szellemi és szociális képességeiket.
- Szeretnek futni, képesek 100- 200 métert kocogni.
- Megfelelő én-tudattal rendelkeznek.
- A testséma képzetük kialakult: felismerik és megnevezik testrészeiket, észlelik a különböző testhelyzeteket, mozdulatokat, mozgásformákat.

5. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

„ A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életformának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.”

– ONOAP -

Természeti-, társadalmi-, technikai környezet megismerése

Célunk

Olyan egészséges gyermekeket szeretnénk nevelni, akik harmóniában élnek önmagukkal és az őket körülvevő világgal, akik ismerik és szeretik környezetüket, így számukra természetes dolog annak védelme, az élet minden formájának tiszteletben tartása.: A közvetlen és tágabb környezet felfedezése során a gyermekek pozitív érzelmi viszonyának kialakítása a természeti, emberi, tárgyi világ értékei iránt. A környezet megismerése közben a gyermekek mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér- és síkbeli szemléletének alakítása.

A gyerekek elemi ismerete alakuljon ki önmagukról és közvetlen környezetükről.

Az ismeretek tapasztalati úton történő megszerzése.

Környezettudatos szemlélet, és viselkedésnormák kialakítása, a fenntarthatóság érdekében.

Ismerje meg a gyermek, a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

Feladataink:

Az óvodapedagógus feladata:

- A környezettudatos, környezetre figyelő magatartás megalapozása, mértéktartó felhasználásra való nevelés (öko- lábnyom)
- Aktív érdeklődés felkeltése a gyermekeket körülvevő közvetlen és tágabb természeti - társadalmi jelenségekről, viszonyaikról
- A természet, az emberi alkotások értékeinek megláttatása, az értékek megőrzése és védelme
- Pozitív érzelmi viszony kialakítása a természeti, emberi, tárgyi világ értékei iránt
- Szemléletformálás, a gyermekek látásmódjának befolyásolása, holisztikus gondolkodás megalapozása
- Megfelelő és elegendő alkalom, idő, hely, eszköz biztosítása a spontán és a szerzett tapasztalat-, élmény-, és ismeretszerzésre, a környező világ tevékeny megismerésére

- Mindennapi madárvédelmi tevékenység megszervezése
- Hetente egy alkalommal élményszerző séta szervezése

A megismerés folyamatában a közvetlen megfigyelésre, és tapasztalatszerzésre építünk. Mindent a természetes környezetében törekszünk megfigyeltetni, az összefüggéseket, változásokat megértetni. A tapasztalatszerzést természetes élethelyzetekben, a családokkal szorosan együttműködve, segítségüket igénybe véve valósítják meg az óvodapedagógusok.

A környezet megismerésének tartalmát 4 terület alkotja:

- társadalmi környezet
- természeti környezet
- környezetalakítás
- környezetvédelem

Társadalmi környezet:

- A szűkebb /család, óvoda, lakóhely/ és tágabb /ország, haza, világ/ környezet, az ott élő emberek munkája, egymáshoz való viszonya, életmódja, kultúrája
- Az együttélés konkrét tapasztalatai során viselkedésminták gyakorlása /köszönés, kérés, egymásra odafigyelés/
- Lakókörnyezet /falú, város/ közvetlen megismerése /közlekedés, nevezetességeink, ünnepeink, hagyományaink/ - mely segítséget ad a könnyebb eligazodásban a gyermekek biztonságérzetének növelésében.

Természeti környezet:

- Természetes környezetben a természet változásainak megfigyelése /napszakok, évszakok, időjárás/
- A természet változásainak rendszeres megfigyelése: színek, fények, formák szépségei
- A természet változásainak hatása az emberi, az állati és növényi életmódban /építési szokások, fűtés, öltözködés, étkezési kultúra/
- Emberi testrészek, érzékszervek ismerete, funkciója, tisztántartása
- Állatok, növények tulajdonságainak, életmódjának megismerése, megfigyelése
- Talaj, levegő, víz és egyéb anyagok tulajdonságainak megismerése, kísérletek végzése

Környezetalakítás:

- A gyermekek cselekvő részvétele életkoruknak és fejlettségüknek megfelelően a környezetük alakításában.
- Válják igényükké a kulturált egészséges, tiszta és esztétikus környezetben való lét
- E terület elsősorban a munka jellegű tevékenységekkel van összefüggésben /csoportszoba díszítése, szépítése, folyamatos rendtartás, növény és állat gondozás, minden olyan tevékenység, amely során alakul és változik a környezet/

Környezet-, és természetvédelem:

- Az elemi környezetvédelmi tevékenységekben való aktív gyermeki részvétel, a fenntarthatóság pedagógiai követelményeinek megvalósítására való törekvés
- Nem határolhatók előre meghatározott tevékenységekre, időterekre. Állandóan és mindenkori folytonossággal jelenlévő tevékenységi forma óvodánkban
- A közvetlen és közvetett környezet tisztaságának megtartásának felismertetése /talaj, víz, levegő/
- Növények gondozása, kímélése a gyűjtéstől a szerszámhasználatig
- Állatok gondozása, kímélése, életterének tisztelete, tisztántartása
- Odúk, itatók, fürdetők, etetők közös kihelyezése, ellenőrzése, tisztántartása, az ideérkező madárvilág megfigyelése
- A természet csodáinak szépségeinek megláttatása, felfedeztetése, megszerettetése

A társadalmi környezet védelme, lelki egészségvédelem

- A gyermekek megtanulják közvetlen környezetüket - fejlettségüknek megfelelően - tisztán tartani
- A kulturált élet szokásainak kialakítása, helyes viselkedésforma rögzítése, életviteli stratégiák kialakítása, gyakorlása
- A helyi sajátosságok, város, táj /Kiskunfélegyháza/ megismerésén keresztül, ezen tapasztalatokra építve a gyermekeket körülvevő világ /ország, haza/ megismerése /városunk nevezetességei: múzeum, szélmalom, könyvtár, Petőfi, Móra szülőháza/ Kirándulóhelyek: táj-, természetvédelmi körzetekbe

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- A gyermekek biztonságosan tájékozódnak közvetlen környezetükben.
- A gyermekek ismerik saját és szüleik nevét, lakcímét, szüleik foglalkozását.
- Saját testükön jól tájékozódnak.
- Különbséget tesznek az évszakok között, az időjárás változásait felismerik

- A környezetükben lévő közlekedési eszközöket ismerik, jártasak a gyalogos közlekedés szabályainak betartásában.
- Megalapozott ismeretekkel rendelkeznek a növény és állatvilágról, szűkebb és tágabb környezetükben.
- Megismerkedtek a kerti munkával, a kisállat gondozással.
- Ismernek néhány madárfajt
- Felelősségérzet alakul ki bennük, a madarak védelmével kapcsolatban
- Tapasztalatuk van a környezet tárgyairól, az anyagok tulajdonságairól.
- Ismerik Kiskunfélegyháza néhány nevezetességét
- Pozitív érzelmekkel fordulnak a környezetükhöz.
- Kommunikációjukban ok-okozati összefüggések megfogalmazására képesek.
- Óvják környezetük tisztaságát, szépségét.

Matematika

Nevelésünk célja:

A közvetlen és tágabb természeti- emberi- tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól tapasztalatok szereztetése, építve a gyermekek aktivitására, kíváncsiságára.

Az óvodapedagógus feladata:

A fejlesztő munka feltételeinek megteremtése /hely, idő, eszköz/

- Az óvodai élet egészében a matematikai nevelés lehetőségeinek kihasználása /spontán adódó tapasztalatszerzés lehetőségei/
- 3-4 éves korban a gyermekek érdeklődésének, részképességeinek megfigyelése, megismerése
- 4-5 éves kortól a matematikai nevelés tervszerű megvalósítása
- szokások alakítása, részképességek alakítása, gondolkodási műveletek fejlesztése

A gyermekek logikus gondolkodásának, és problémamegoldó képességének fejlesztése. A matematikai tapasztalatok lehetőséget teremtenek a környező valóság formáival és mennyiségi viszonyaival, azok változásaival kapcsolatos tapasztalatszerzésre, összefüggések megismerésére. A matematikai nevelés a tanulási folyamat sajátos színtere. Programunkban külön tevékenységi formaként alkalmazzuk.

A matematikai nevelés megvalósul egyéni differenciált fejlesztéssel, páros és mikro csoportos munkaformában. A együttvégezhető feladatok szabadok és kötetlenek, de felvállaljuk az

óvodapedagógus jogát abban, hogy a kompenzálás, fejlesztés érdekében saját szempontjai alapján is összeállítsa a mikro csoportot.

A matematikai nevelés tartalma:

- összehasonlítások, válogatások, rendezések, halmazképzés.
- a számfogalom előkészítése, alapozása.
- halmazok összehasonlítása, elemeik párosítása,
- ok-okozati összefüggések keresése, megláttatása,
- mérések különféle egységekkel,
- tő- és sorszámnevek
- tapasztalatok a geometria körében
- építések, alkotások szabadon és másolással,
- tevékenységek tükörrel
- tájékozódás térben és síkban
- ítéletalkotás, relációk feltárása

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Matematikai jellegű helyzetről, problémáról saját gondolataikat képesek elmondani
- Igaz, hamis állítások megfogalmazására képesek
- Képesek jól ismert tulajdonságok szerinti válogatás folytatására, sorba rendezés kiegészítésére, saját szempontú válogatás, sorba rendezés végzésére.
- Értik és helyesen használják a mennyiségekkel, halmazokkal kapcsolatban az összehasonlítást kifejező fogalmakat
- Elő tudnak állítani különféle elemekből különféle elrendezéssel, bontással ugyanannyit, többet, kevesebbet.
- Meg tudnak számlálni tárgyakat legalább 10-ig.
- Képesek különféle geometriai tulajdonságok szerint térbeli és síkbeli alakzatokat szétválogatni, egyes egyszerű tulajdonságokat meg is nevezni.
- A tükörrel való tevékenységük tapasztalat- és élményszerzésre szolgál: Általában 2-4 elemből álló alakzat tükörképét meg tudják építeni.
- A térben való tájékozódásban a jobbra-balra irányokat meg tudják különböztetni, értik az irányokat kifejező névutók jelentését.

6. VERSELÉS - MESÉLÉS

„A mesélés az óvodás gyermek szemléletmódjának és világgépének kialakítására a legalkalmasabb. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.” – ONOAP -

Célunk:

Mesével, verssel élményt nyújtunk a gyermekek számára. Elősegítjük a gyermekek érzelmi-, értelmi- és esztétikai fejlődését. Megalapozzuk pozitív személyiségjegyeiket a mágikussággal, a csodákkal teli meseélmények segítségével és a versek zeneiségével, rímeinek csengésével.

Feladataink

A 3-6-7 éves gyermekek számára mindennap élményt nyújtunk az irodalom eszközeivel. Biztosítjuk az önkifejezés lehetőségeit: verselés, mesealkotás, drámajáték, bábozás, mondókázás. Elősegítjük a saját vers és mese alkotást, annak mozgással, vagy ábrázolással való kifejezését.

Fontosnak tartjuk, hogy mese-vers hallgatása közben gyermekeink változatos érzelmeket éljenek át. Kezdetben a népi mondókák, dúdolók, csiklandozók, hőcögtetők, tapsoltatók segítségével közvetlen érzelmi kontaktust alakítunk ki a gyermekekkel.

Kisebb gyermekeknek rövidebb lélegzetű állat- és felelgetős, halmozó és láncmeséket, verses meséket mesélünk. Majd fokozatosan hosszabbodó és bonyolódó cselekményű meséket, tündérmeséket, verseket mondunk.

Ezek az irodalmi élmények örömet okoznak nekik, várják a velük való találkozást. Ezért mesélünk, verselünk mindennap.

Népi, klasszikus és kortárs irodalmi művekkel ismertetjük meg a gyermekeket.

Biztosítjuk a mesehallgatás intimitását, mellyel segítjük a belső képi világ megjelenését. Sok mimikával, gesztussal kísért dúdolók, mondókák, versek, mesék ismételtetésével érzéki élményt nyújtunk.

A gyermekek számára összeválogatott mesés- és verseskönyvek nézegetésére az egész nap folyamán lehetőség nyílik.

Az irodalmi élmény nyújtása nem korlátozódik csak a csoportszobában általunk előre tervezett időpontokra, hanem az óvodai élet folyamán erre számtalan egyéb spontán lehetőség - kirándulás, séta, udvari játék stb. - adódik. Ezeket csak akkor tudjuk kihasználni, ha rendelkezünk fejben elraktározott megfelelő irodalmi anyaggal.

Feltételek megteremtése az élménynyújtáshoz

A mese- vers hatása a legjobban akkor érvényesül, ha megteremtjük a hallgatásához szükséges nyugodt légkört. A feltételek megteremtésével ösztönözzük a gyermekeket, hogy a gyakran hallott

meséket, verseket játékokban jelenítsék meg. Eközben megélhetik szorongásaikat és egyben feloldást is találhatnak. Minden nap lehetőséget biztosítunk a bábozásra és a dramatizálásra.

Az irodalmi anyag kiválasztása tudatosan és felelősségteljesen történik.

A magyar gyermekköltészet és népköltészet alkotásaiból válogatunk. Fontosnak tartjuk, hogy nyelvileg tiszta és értékes műveket halljanak a gyerekek. Olyan meséket válogatunk, amelyek életkorilag megfelelnek az óvodás gyerek szemléletmódjának és világképének. Hangsúlyt helyezünk arra, hogy városunk költői, írói műveivel is megismerkedjenek a gyerekek. Versválasztásunkat az irodalmi igényesség, az ünnepek, az aktualitások és a környezeti nevelés témakörei határozzák meg.

Az irodalmi nevelés hatása és kapcsolata más területekkel:

Az irodalmi nevelésnek a személyiségfejlesztésben nagy szerepe van. Hatására nyelvünk zeneisége, sajátos szókincse és népünk észjárása beépül gyermekeink személyiségébe. Az új szavak megtanulásával a gyermek szókincsét gyarapítjuk.

Az események átélésével a gyermek levezeti feszültségeit, lereagálhatja félelmeit. A hallottak elképzelése fantáziáját fejleszti. Az esztétikai élménnyel érzelmei gazdagodnak.

A mesék és versek segítik a környezeti nevelést.

Az irodalmi nevelés szorosan összefonódik a nevelés egyéb területeivel.

Irodalmi nevelés anyaga

- ✓ **A 3-4 évesek** versanyagát népi mondákból, rigmusokból és az ismert költőink ritmikus, zenei hatású játékos verseiből állítjuk össze. Olyan meséket választunk, amelyek cselekménye egyszerű, érthető, ritmikus ismétlődések jellemzik.
- ✓ **A 4-5 éves** korú gyermekek meséi már lehetnek többfázisos szerkezetű állatmesék, népmesék, dramatikus népszokások, elbeszélések. Helyet kapnak a magyar klasszikusok és a mai magyar írók modern meséi is. Ebben a korban a népi mondókák, névcúfolók, halandzsza szövegű kiolvasók alkotják a tervezett mondókázás anyagát. Szerepelnek vidám, humoros versek, klasszikusok és a mai magyar költők népköltészeti ihletésű, ritmusélményt nyújtó versei.
- ✓ **Az 5-6-7 éves** kor a mesehallgatás igazi ideje. Az állatmeséktől kezdve a cselekményesebb népmeséken, elbeszéléseken át, beépülnek a klasszikus tündérmesék, a tréfás mesék és műmesék a gyermekek mesetárában. A gyermekek a meseregényeket is szívesen hallgatják, folytatásokban, napokon keresztül izgatottan várják. A gyermekek versanyaga gazdagodik a különböző típusú népi mondókákkal, kiolvasókkal. Megismertetünk velük közmondásokat, amelyeket a környezet gyakran hangoztat. Lírai verseket is tervezünk, mert a gyermekek már ebben a korban is megérik a képek érzelmét, kifejező erejét.

A kiválasztott verse, mesék segítik a környezet, az évszakok szépségének megszerettetését, a néphagyomány ápolását.

Ajánlott anyag mennyisége:

3-4 éves korban:

8-10 mondóka és vers ismételtetése

8-10 mondóka és vers csak meghallgatás céljából

10-12 új mese

4-5 éves korban

2-3 kiolvasó

6-7 (8-10 rövid sorból álló) vers ismételtetése

sok vers hallgatása szórakoztatásul

12-14 új mese

5-8 éves korban

10-12 mondóka

4-5 kiszámoló, hintáztató, labdázó, párválasztó, felelgető

6-8 verset megjegyeznek

15-20 verset meghallgatnak

12-14 új mese

néhány elbeszélés

Az irodalmi nevelés tevékenységformái:

- Mese, vers kezdeményezés
- spontán mesélés, verselés
- lehetősége van a pedagógusnak az egész csoport számára mesélni, a csoportszobai játék befejezése után / min. 2-szer, de akár minden nap is/
- délutáni pihenéshez meseolvasás, mesemondás
- bábozás, dramatizálás, dramatikus játékok a nap bármely szakában
- a mese és vers összekapcsolása más művészeti tevékenységgel

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- A gyerekek várják, igénylik a mesehallgatást.

- Figyelmesen, csendben hallgatják végig a mesét.
- Kialakul mesetudatuk.
- Szívesen mondogatnak rigmusokat, mondókákat, verseket.
- El tudnak mondani kitalált meséket, történeteket, önkifejezésük gazdagodik.
- Képesek felidézni 6-8 verset, ismernek 10-12 mondókát.
- Részt vesznek a mozgásos improvizációkban, báboznak és dramatizálnak.
- Képek alapján felismerik a meséket, verseket.
- A könyvek használatát ismerik, vigyáznak rá.
- Megalapozódik az irodalom és olvasás szeretete.
- Szemléletformáló hatása alkalmas a gyermekek világvilágképének kialakítására.
- A magyar népmesekincs által erősödik magyarságtudatuk, gazdagodik anyanyelvük.

7. RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZIMUNKA

„A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.” –
ONOAP -

Célunk:

A gyermekek esztétikai érzékének, szép iránti nyitottságának, fogékonyságának fejlesztése, tér-, forma és színeképzésének gazdagítása.

Feladataink:

A gyermekek alkotó-, alakító tevékenységéhez szükséges feltételek megteremtése

Csak oldott légkörben, jó hangulatban lehet alkotni. Ehhez a tevékenységhez méretben és minőségben megfelelő eszközöket biztosítunk. Az eszközök kiválasztásában a praktikum, a célszerűség és az esztétikum dominál.

A csoportszoba elrendezésénél külön helyet biztosítunk a gyermekek számára ahhoz, hogy nyugodtan, elmélyülten dolgozhassanak.

Ábrázoló tevékenységre a játék közben bármikor, kötetlenül lehetőségük van, ameddig a kedvük tartja.

Különböző technikák megismertetése a gyerekekkel

A rendelkezésre álló változatos eszközökből szabadon választhatnak. Különböző technikákkal ismertetjük meg a gyerekeket, amiket azután egyedül próbálhatnak ki. Segítséget bármikor kérhetnek, ha valamiben megakadnak. Megtanítjuk a gyermekeket, hogy az ábrázolás eszközeit, technikáit önállóan, biztonsággal használják.

Változatos élmények biztosítása, az ábrázolókedv felkeltése

Az ábrázolásban maga a tevékenység jelent örömet a gyermekek számára. Örömet leli abban is, ha különböző technikák segítségével eszközöket készít egyéb tevékenységeihez. A gyermekek valamennyi rajzát, alkotását megőrizzük, értéként kezeljük.

A próbálkozás szabadságának biztosítása

Biztosítjuk a szabad önkifejezést, amelyben a gyerekek megjelenítik élmény- és fantáziavilágukat, érzésüket.

Segítjük a kezdeményező kedv, a kreativitás érvényre jutását.

A különböző eszközök és technikák megismertetésével és kipróbálásával ösztönözzük a szabad próbálgatást, kísérletezést.

A gyermek egyéni fejlettségi szintjéhez, a fejlődés üteméhez, a gyermekek érdeklődéséhez igazodva ösztönözzük őket az önállóságra, az egyéni ötletek kidolgozására.

Ezáltal sikerélményhez jutnak, ami további munkára serkent.

Kapcsolat más nevelési területekkel

A gyermekek személyiségfejlődésére gyakorolt hatása:

Az állandó cselekvések által fejlődik a gyermekek finommotorikája, a szem-kéz koordinációja. Fejlődik továbbá megfigyelőképessége, alkotóképessége, formálódik képzelete. Gazdagodik élmény és fantáziavilága. Nő önismerete, önbizalma.

Felnőtt segítségével megtanulják észrevenni amit a természet és az ember harmóniája létrehozott, azt ami gyönyörködtető, ami esztétikus.

A jó hangulatú, nyugodt légkörben végzett ábrázoló tevékenység, az együtt- munkálkodás segíti a gyermekek szocializációját.

A vizuális nevelés szorosan kapcsolódik más nevelési területekhez. Tartalmában és feladataiban konkrét összefüggést mutat a játékkal, a környezeti-, irodalmi és zenei neveléssel, de egyéb óvodai vagy óvodán kívüli eseményekkel, mint pl: ünnepek, rendezvények stb.

Ábrázoló tevékenységek anyaga

- ✓ rajzolás, festés
- ✓ mintázás,
- ✓ díszítés,
- ✓ ragasztás,
- ✓ vágás, tépés,
- ✓ karcolás, nyomatkészítés, satírozás,
- ✓ varrás, fonás
- ✓ barkácsolás,
- ✓ építés és konstruálás,
- ✓ a műalkotásokkal való ismerkedés,
- ✓ a környezetalakítás
- ✓ és különböző egyéb sok más technikák

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- A gyerekek örömmel és szívesen végeznek vizuális tevékenységeket.
- Élményeik, elképzeléseik, képzeik megjelenítésében biztossággal használják a képi kifejezés változatos eszközeit.
- Formaábrázolásuk, színhasználatuk változatos, képesek hangsúlyozni a legfontosabb megkülönböztető jegyeket, jellemző formákat.
- Emberábrázolásaikban próbálkoznak a legegyszerűbb mozgások jelzésével.
- Téralakításban, építésben közösen vesznek részt.
- Beszélgetni tudnak alkotásokról, megfogalmazzák véleményüket.
- Változatos formában képesek a vizuális eszközök alkalmazására.
- Képesek az önkifejezésre az ábrázolás eszközeivel.

8. ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC

„...az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermekeknek.” –ONOAP –

Célunk:

Zenei nevelésünk célja a gyermekek zenei ízlésének, esztétikai fogékonyságának fejlesztése, a zenei érdeklődés felkeltése, a közös éneklés és játék örömeinek megéreztetése. A zenei élmények által megalapozzuk a zenei anyanyelvet.

Hagyományok megismertetése, továbbélésének segítése.

Feladataink:

Érdeklődés felkeltése, a gyermekek élményhez juttatása.

Az énekléshez, a dalos játékokhoz nyugodt légkört teremtünk, megfelelő helyet biztosítunk. A feltételek biztosításával elérjük, hogy megtanulják türelemmel, csendben hallgatni, befogadni a zenét, és ne csak befogadói legyenek a zenének, de tudják a zene formanyelvén kifejezni önmagukat.

A nap bármely szakában az adott helyzethez éppen odaillő zenével, dallal, halk furulyaszóval juttatjuk élményhez a gyermekeket.

Beszoktatáskor az ölbéli játékok, a hintáztatók, höcögtetők, cirógatók segítik a gyermek érzelmi kötődését az óvónőhöz.

A dal, a dalos játék szó szerint "jó játék" a gyermekeknek. Számos alkalom nyílik arra, hogy az óvónő és a gyermek közös énekléssel színesítse élményeit, meghitt kapcsolatukat elmélyítsék.

Akkor fognak szívesen énekelni, ha az számukra örömet jelent. Ezzel elérjük, hogy előbb vagy utóbb mindannyiuknak lesz kedves dala, játéka, vagy szívesen kapcsolódnak be a körjátékokba, s örömmel énekelnek akár önállóan, akár csoportban. A közös éneklés formálja a közösséget, mert együtt énekelni jó.

A feladatok sikeres végrehajtása elősegíti a gyermekek:

- ✓ biztonságérzetének növekedését,
- ✓ gátlásaik feloldását,
- ✓ önfegyelmező képességük alakulását,
- ✓ érzelmi és szociális képességeik fejlődését,
- ✓ énképük és identitástudatuk alakulását,
- ✓ együttműködő képességük erősítését,
- ✓ akarati, jellembeli, erkölcsi tulajdonságaik pozitív irányú fejlődését,
- ✓ zenei emlékezetük, képzeletük fejlődését,
- ✓ kreativitásának, alkotóképességének növekedését,
- ✓ esztétikus mozgását.

A gyermekek éneklési készségeinek, zenei képességeinek fejlesztése

A gyermek zene iránti érdeklődését az első zenei élményeit a családból hozza. Az óvodai nevelés folyamatában erre építünk, ezt fejlesztjük, formáljuk, helyes irányba tereljük.

A közös énekléssel, játékkal természetes módon alakul zenei anyanyelvük, anélkül, hogy erőltetnénk.

Figyelmet fordítunk az egyenletes lüktetés megéreztetésére, kialakítására.

Fejlődik éneklési készségük, zenei hallásuk, ritmusérzékük. Játsszunk a dallamokkal, ritmusokkal, ezáltal alakítjuk a gyermekek zenei alkotókedvét, improvizációs készségét.

A gyermeki hang a sokszori éneklés, gyakorlás hatására fejlődik.

A dalos játékok gyakori ismétlésével alakítjuk harmonikus szép mozgásukat. Gyakoroljuk a magyar néptáncra jellemző alapmozdulatokat.

Anyag kiválasztás szempontjai

Zenei nevelésünk Kodály Zoltán és Forrai Katalin által teremtett hagyományokra épít.

Csak értékes zenét tanítunk, hallgattatunk a gyerekekkel.

A gyermekeknek való komolyzenei művek rövid részletének közvetítésével élményhez juttatjuk őket.

Az énektanítás anyagának kiválasztásában messzemenően figyelembe vesszük a 3-6-7 éves korosztály adottságait, hangkészletét.

A daltanítás anyagát elsősorban a magyar népi gyermekdalok és mondókák adják. Alkalmasszerűen más népek dalaival is megismertetjük gyermekeinket.

A kompetencia alapú óvodai eszköztár „Zenevarázs” c. anyagát és zenés CD-jét is felhasználhatjuk.

Kapcsolat más nevelési területekkel

Az ének-zene szoros kölcsönhatásban van a nevelés más területeivel. Így elsősorban az irodalommal és a vizuális neveléssel.

A környezet megismerését is hangulatosabbá, élményszerűbbé tehetjük egy-egy odaillő dallal.

A testnevelés foglalkozásokon és a játékokban is gyakran felhangoznak a ki számolók, mondókák.

Az óvoda ünnepeinek, megemlékezéseinek anyagát elsősorban a tanult dalok, mondókák, dalos játékok adják

Ének, zene, énekesjáték, gyermektánc anyaga

- ✓ Mondókák
- ✓ Gyermekdalok
- ✓ Dalos játékok
- ✓ Komponált gyermekdalok
- ✓ Népdalok
- ✓ Néptánc alapelemei
- ✓ Más népek dalai
- ✓ Klasszikus műzene

- ✓ Zenei alapfogalmak
- ✓ Hangszerekkel való ismerkedés

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Örömmel énekelnek, élvezettel játszanak énekes játékokat.
- A dalokat tisztán, szép szövegkiejtéssel adják elő, egyénileg és csoportosan is.
- A mondókákat- az egyenletes lüktetést kiemelve- a magyar beszéd ritmusa szerint mondják
- A zenei fogalompárokot felismerik, megkülönböztetik (halk- hangos, magas-mély, gyors-lassú)
- Felismerik a dalokat dúdolásról, ritmusról.
- Felismerik a hangszerek hangját, képesek alkalmazni zenei kíséretre.
- Megkülönböztetik környezetünk hangjait.
- Érzik az egyenletes lüktetést, a dalok ritmusát.
- Egyszerű táncos mozgásokat képesek esztétikusan előadni.
- Kitalálnak játékos dallamokat, mozdulatokat, játék nélküli gyermekdalokhoz egyszerű játékokat.
- Térformákat alakítanak

IV. ÜNNEPEINK, HAGYOMÁNYAINK

A hagyományörzés, a jeles napok megünneplése, élményszerű feldolgozása nagyszerű lehetőség a gyermekek lelki életének gazdagítására.

Óvodánkban ünnepelt jeles napok, hagyományok, ünnepek:

Az őszi jeles napjai:

- Mihály napi vásár (szeptember 29) Dózsa György utcai óvoda
- Állatok napja október 6. Szákszorszép, Móravárosi óvoda, Szegedi úti óvoda
- Október 23. Szegedi úti óvoda
- Szüreti mulatság (október) Szákszorszép, Kossuthvárosi óvoda
- Családi délután (október) Bercsényi utcai óvoda
- Márton- nap (november) Móravárosi óvoda

A tél jeles napjai:

- Advent (november 30 utáni első vasárnaptól a negyedik vasárnapig)
- Családi délután (adventi időszakban) Kossuthvárosi óvoda
- Mikulás (december 6.)

- Luca- nap (december 13.)
- Karácsony (december 24-25-26.)
- Karácsonyi hangverseny Szákszorszép óvoda
- Farsang (vízkeresztől hamvazószerdáig)

A tavasz jeles napjai:

- Március 15.
 - A víz világnapja (márc. 22) Móravárosi-, Szákszorszép, Kossuthvárosi-, Bercsényi utcai óvoda,
Szegedi úti óvoda
 - Húsvét
 - Föld napja (április 21) Móravárosi óvoda , **Szegedi úti óvoda**
 - Anyák napja
 - Madarak- fák napja (május 11.) Móravárosi-, Kossuthvárosi-, Szákszorszép, Bercsényi utcai
óvoda, **Szegedi úti óvoda**
 - **Családi nap - Szegedi úti óvoda**
 - Pünkösöd – Családi nap Dózsa György utcai óvoda
 - Gyermeknap
 - Kerti parti (május) Bercsényi utcai óvoda
 - Búcsúzó
 - Családi nap (június) Móraváros, Kossuthvárosi óvoda
- Gyermekek születésnapjának megünneplése minden csoportban.

V. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához.

- A **testileg** egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró.

Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

- B. A **lelkileg** egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszi az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- ✓ az önkéntes emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama, a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés.
- ✓ Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele.
- ✓ a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- ✓ érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél. Gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni. Minden szófajt használ, különböző mondat szerkezeteket, mondatfajtákat alkot. Tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek. Végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.
- ✓ Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről, tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását. Felismeri a napszakokat, ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait. Ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását, védelmét. Felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek. Elemi mennyiségi ismeretei vannak.

- C. Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A **szociálisan** egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító

elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- ✓ egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését.
- ✓ feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg. Kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A három éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettség.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

VI. Gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

1. Gyermekvédelem az óvodában

Gyermekvédelmen értjük óvodánk pedagógusainak azon komplex tevékenységrendszerét, melyet a gyermeki szükségletek és jogok maradéktalan érvényesíthetősége érdekében alakítanak ki megelőző és problémakezelő céllal:

- preventív probléma megelőzés
- intézményes problémakezelés.

Óvodáinkban a gyermekvédelmi feladatok ellátása minden óvodapedagógus munkaköri feladata. A gyermekvédelmi munkát az óvoda vezetője és a tagintézmény-vezetők koordinálják.

Az óvodák felvételi körzeteik mássága miatt eltérő szociokulturális környezetből érkező gyermekeket nevelnek. Ezért az óvó-védő, és gyermekvédelmi feladatok más-más hangsúlyokat kapnak.

Óvodáink alapvető feladatuknak tekintik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátását, a gyermekek fejlődését veszélyeztető okok feltárását pedagógiai eszközökkel, a káros hatások megelőzését, ellensúlyozását.

2. Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek, valamint különlegesen tehetséges gyermekek nevelése

Célja:

A szociálisan hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek felzárkóztatása, segítése, védelme.

Tartalma:

- ✓ feladatunk az óvodába járó gyermekek családi hátterének megismerése után, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, veszélyeztetett gyermekek nyilvántartásba vétele, megfelelő ellátásban részesítése
- ✓ jelzőrendszer működtetése
- ✓ biztosítjuk a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, az egyenlő hozzáférés az óvodán belül, szükség esetén javaslatot teszünk védő – óvó intézkedésekre.
- ✓ elősegítjük az újonnan óvodába lépők befogadását, zökkenőmentes beilleszkedésüket az óvodába.
- ✓ igyekszünk felismerni a gyermeki problémákat, a hátrányos, halmozottan hátrányos, veszélyeztetett helyzet okozta tüneteket, szükség esetén szakember segítségét kérjük.
- ✓ tervet készítünk az indulási hátrány kompenzálására – biztosítva ezzel az esélyegyenlőséget
- ✓ részt veszünk az egészségügyi szűrővizsgálatok lebonyolításában
- ✓ szükség esetén javaslatot teszünk a szülőnek gyermeke integrált nevelésben való részvételére, szakember igénybevételére
- ✓ a gyermek fejlődéséről dokumentációt vezetünk
- ✓ fontosnak tartjuk a családok megismerését, a velük való szoros nevelői együttműködést
- ✓ a szülők nevelési célkitűzéseinek ismeretében segítünk abban, hogy elvárásai reálisak legyenek gyermekeik felé
- ✓ a családdal kapcsolatos minden információt diszkréten kezelünk, betartjuk titoktartási kötelezettségünket.
- ✓ figyelemmel kísérjük a családok életében bekövetkezett változásokat, ha erre szükség van.

- ✓ differenciált, egyéni bánásmóddal, egyéni fejlesztés megvalósításával törekszünk a hátrányokat kompenzálni.
- ✓ napi nevelőmunkában gondot fordítunk a felzárkóztatásra, a tehetséggondozásra. Különös figyelmet fordítunk a sajátos és speciális ismereteket igénylő gyermekek esetében a felzárkóztató foglalkozások, szabadidős tevékenységek megszervezésére.
- ✓ kerüljük a hátrányos megkülönböztetést bármi okból
- ✓ biztonságos, balesetmentes környezet kialakítására törekszünk az előírásoknak és a szabványoknak megfelelő eszközök biztosításával
- ✓ figyelemmel kísérjük az óvodáztatási támogatásra jogosult családokat, segítjük őket.

3. A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelésének elvei

Óvodáink a 32/2012 (VIII.8) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve alapján, ellátják a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelését. Ezzel elősegítjük a gyermekek családi nevelését és a közösségbe való beilleszkedését. Vállaltuk az együtt nevelést, ezzel magasabb értékeket kínálva a sajátos nevelési igényű gyermekeknek, mint részvétet és védettséget. Óvodáinkban külön gondot fordítunk arra, hogy a gyermekek minden segítséget megkapjanak hátrányaik leküzdéséhez.

Az adott gyermek fejlesztési stratégiájának kialakítását a gyermek fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel, az integrált fejlesztésben tapasztalatokkal rendelkező gyógypedagógus, terapeuta segíti (módszertani intézmény, utazótanári szolgálat). Közreműködése kiterjed a gyermeket fejlesztő óvodapedagógusok felkészítésére, a fogadó óvoda sajátos teendői ellátásának tervezésére, folyamatos tanácsadásra, mely az óvodai nevelőmunkán túl, a szülők és az óvoda együttműködésére is kellő hangsúlyt helyez.

Az integráltan fejlesztett gyermekek számára igyekszünk biztosítani mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai habilitációs, rehabilitációs ellátást, melyekre a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatot tesz.

Feladataink:

- szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készítünk, individuális módszereket, technikákat alkalmazunk

- a foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépítjük, a gyermekek fejlődésének elemzése alapján - szükség esetén – eljárásainkat megváltoztatjuk, az adott szükségletekhez igazodó módszereket megválasztjuk
- egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keresünk
- alkalmazkodunk az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedéshez.
- együttműködünk a különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépítjük a pedagógiai folyamatokba.

A fejlődés várható eredménye

Sikerkritériumnak a gyermekek beilleszkedését, fejlődését, az együtt haladás lehetőségét tekintjük. Az együttnevelés eredményes megvalósításában igyekszünk érvényesíteni a rehabilitációs, rehabilitációs szemléletet, a sérülés specifikus módszertani eljárásokat. Ezzel törekszünk alkalmazkodni a sajátos nevelési igény típusához, eltérő mértékéhez, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz. Mindezt magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel, kompetenciákkal rendelkező óvodapedagógusok végzik.

VII. A gyermekek fejlődésének mérése, értékelése

Egyéni fejlettségmérő dokumentum - Tartalmazza a gyermek anamnéziséét, a gyermekek képességszintjét és a fejlesztési elképzeléseket. A gyermekek mérési-értékelési rendszere a folyamatos megfigyelésen alapul. Minden gyermek fejlődését saját magához mérjük, önmagához viszonyítjuk. A nyomon követéses rendszeren kívül **5 éves korban, amennyiben szükségesnek látja a pedagógus, alkalmazzuk a DIFER programcsomagot**, amely fejlődési mutató, segítségével reális képet kapunk a gyermek képességeiről, részképességeiről. Ez segíti a tudatos továbbfejlesztés irányának meghatározását.

A csoport előrehaladásának értékelése

Cél

- A nevelés folyamatát nyomon követve a csoportok szokás-, és szabályrendjének megfigyelése, mérése, elemzése, értékelése, a kapott eredmények alapján továbbfejlesztés.
- Méréseink:
- szociális helyzet mérése (a törvényi előírásoknak megfelelően), ANAMNÉZISSEL
- készség- és képességszint mérés egyéni szinten,

- 5 éves korú gyermekek szűrése, **amennyiben szükségesnek látja a pedagógus DIFER-** módszerrel, májusában
- az óvodapedagógusok hozzáadott értékét jelzi a gyermekek folyamatos fejlődése, amely az óvodába lépéstől évenként az iskolába lépésig tart.

Az **óvodába lépést követően 3 hónappal, majd minden év novemberében és májusában** végezzük a méréseket.

Az óvodapedagógusok az előző nevelési év tapasztalatai, és ellenőrzései alapján jelölik ki a fejlesztendő területet. Ez képezi az értékelési folyamat kiinduló pontját. Nevelő munkánk hatékonyságának növelésére tett intézkedéseink meghozatalakor a partnerek igényeinek, elégedettségének és elégedetlenségének eredményeit is figyelembe vesszük.

Csoport neveltségi szint mérése, értékelése

A csoport és a gyermekek harmonikus egyensúlyban történő fejlődése, a nevelés hatékonysága párhuzamosan kerül mérésre, értékelésre, figyelembe véve az esetlegesen felmerülő hangsúlybeli eltolódás hátrányos hatását. A csoport egészére vonatkozó megfigyeléseket és értékelést a csoportnaplókban rögzítjük.

Az óvodapedagógusi munka hatékonyságát a csoport egészének neveltségi szintje mutatja. A csoporton belüli neveltségi szint személyes megfigyelésen alapul, amely a csoportban dolgozó két óvodapedagógus munkájának megfigyelésére épül, valamint az egyéni összegző mérés eredményeire.

E tapasztalatok összegzése alapján történik az objektív értékelés, amely a további fejlesztés meghatározója.

A gyermekek értékelése

Intézményi tervezés-, mérés-, értékelés

A gyermekek egyéni készség- és képességfejlesztése érdekében a minőségfejlesztési rendszerben kidolgozott módszert alkalmazzuk.

A pedagógiai munka tervezése, elemzése, a gyermekek egyéni megfigyelései, az egyénre szabott nevelési – fejlesztési eljárások írásban rögzített dokumentumai jelentik a mérés, értékelés alapjait.

Az egyéni fejlesztési terv az óvodák csoportnaplóinak mellékleteként megtalálható.

Az egyéni képességfejlesztés mindenhol érvényesül. Minden óvodapedagógus tudja, hogy melyik gyermeket miben, mivel kell fejleszteni ahhoz, hogy önmagához képest optimálisan fejlődjön. Ehhez elengedhetetlen a fejlődési szakaszok nyomon-követése, mérése, elemzése értékelése és a további fejlesztési menet meghatározása.

Kiemelt jelentőségű a gyermekek megfigyelése, a spontán és irányított szempontok alapján szerzett információk rögzítése.

A rögzített adatokról mindenkor – egyéni fogadóóra keretében – a szülőket tájékoztatjuk, akik aláírásukkal igazolják, hogy részt vettek a tájékoztatáson, illetve nyilatkoznak egyetértésükről a rögzítettekkel kapcsolatosan.

Az egyéni fejlődést tartalmazó intézményi szintű dokumentumai:

- egyéni fejlettségmérő lapok,
- csoportnapló heti terve.

Egyéni fejlettségmérő lapok

A konkrét mérés elvégzéséhez hét **megfigyelési terület** kijelölésére került sor, melyeket az intézmény nevelőtestülete határozott meg. Az egyes **megfigyelési** területekhez különböző **szempontok** tartoznak, melyeknek a jellemzőire kíváncsiak vagyunk, a szempontok alá fejlettségi szint megállapítására vonatkozó indikátorok tartoznak, amely által a megfigyelésre fejlettség regisztrálható. Ennek lényege, hogy a megfigyelés során nemcsak magát az eredményt írjuk le, hanem értékítéletet mondunk a megfigyelt jelenségről, az előzetesen elfogadott szempontsorhoz tartozó indikátorok kiválasztásával.

Az elkészített táblázatokba évente kétszer (novemberben és májusban) kerül sor a rögzítésre.

A gyermek fejlődésének nyomon követése érdekében az óvodába lépést követően 3 hónapon belül történik az első rögzítése.

A fejlettségmérő felhasználásával nyomon tudjuk követni a gyermekek önmagukhoz képesti fejlődését a különböző nevelési területeken.

A rendelkezésre álló adatokat további elemzés céljára és ok-feltárássra is hasznosítjuk.

A dokumentáció idegen kézbe nem kerülhet, vigyázva gyermekeink személyiségi jogaira.

Név: _____
képességfejlődés mutatói

Egyéni

Fiziológiai jellemzők, egészséges életmód	<i>Fejlettségi szint</i>	3-4 év		4-5 év		5-6 év		6-7 év	
A gyermek fizikuma	Gyenge								
	Életkorának megfelelő								
	Erős								
Biológiai szükséglet zavarai	Bevezelés csak alváskor								
	Bevezelés néha napközben								

	Beszékelés																		
	Visszatartás																		
	Nincs																		
A gyermek étkezése	Válogatós, rossz étvágyú																		
	Felnőtt segítségével étkezik																		
	Eszközhasználat korának megfelelő																		
	Önállóan étkezik																		
	Kultúráltnan étkezik																		
A gyermek higiénés szokása (WC, mosdó)	Felnőtt segítségével végzi																		
	Segítséget igényel (Szóbeli)																		
	Figyelmeztetésre végzi																		
	Önállóan végzi el a tevékenységet																		
A gyermek zsebkendőhasználatára	Önállóan																		
	Segítséget igényel																		
	Figyelmeztetésre végzi																		
	Önálló																		
A gyermek fogmosási tevékenysége	Elutasítja																		
	Segítséget igényel																		
	Önálló																		
	Eszközeit rendben tartja																		
A gyermek öltözködési tevékenysége	Önállóan																		
	Próbálkozik																		
	Kis segítséggel végzi																		
	Megfelelő sorrendben végzi																		
	Önálló																		
Mozgás																			
A gyermek mozgása életkorához képest	Összerendezetlen																		
	Túlmozgékony																		
	Gátolt																		
	Fáradékony																		

	Energikus								
	Harmonikus, összerendezett								
Állóképessége	Gyenge								
	Kiemelkedő								
	Életkorának megfelelő								
Mozgáskoordináció	Nem vesz részt, nem szereti a mozgást								
	Természetes mozgásokat helyesen végzi								
	Szem-kéz-láb koordináció megfelelő								
	Mozgása összerendezett, koordinált								
Egyensúlyérzék	Két vonal között halad								
	Vékonyvonalon halad								
	Kötélen halad								
	Padon halad, fel mer lépni								
	Gerendán halad								
Szökdelés, lépcsőzés	Páros lábon szökdel								
	Egy lábon szökdel								
	Indián szökdeléssel halad								
	Után lépéssel lépcsőzik								
	Váltott lábbal halad								
Labdakezelés	Bizonytalan								
	Feldobja, elkapja								
	Társtól elkapja, társhoz átdobja								
	Pattogat								
	Célhoz vezeti a labdát								

		<i>Fejlettségi szint</i>			
		<i>3-4 év</i>	<i>4-5 év</i>	<i>5-6 év</i>	<i>6-7 év</i>
Tájékozódás saját testen	Tükör előtt képes önazonosításra				
	Főbb testrészeit megérinti, megnevezi				
	Összes testrészének ismeri a nevét, elhelyezkedését, funkcióját				

	Képes önazonosításra szóbeli leírás után										
	Másokat is azonosít szóbeli leírás után										
Tájékozódás térben és síkban	Nem képes rá										
	Részben ismeri az alapvető irányokat										
	Ismeri az alapvető irányokat, a jobb és bal irányt is										
	Tájékozódik térben és síkban, használja a névutókat és határozószavakat										
Kezesség, laterális dominancia	Kialakulatlan										
	Kialakult jobb										
	Kialakult bal										
Finommotorika, ceruzafogás	Kialakulatlan										
	Görcsös, merev										
	Helytelenül rögzült										
	Szabályos, kialakult										
Ábrázolás	Firka szint										
	Felismerhető formák										
	Kezdetleges emberábrázolás										
	Részletező, kifejező rajz										
Eszközhasználat	Önállótlan										
	Kevés segítséget igényel										
	Ügyes, önálló										
Beszéd, kommunikációs képesség											
Nyelvhasználat	Nem beszél										
	Aktív szókincse szegényes										
	Aktív szókincse életkorának megfelelő										
	Aktív szókincse gazdag, kifejezőkészsége árnyalt										
	Helyes nyelvhasználattal társalog										
Hangképzés	Nem beszél, vagy beszéde érthetetlen										
	Beszéde nehezen érthető, több hangot hibásan képez										

	Hangképzése részben hibás								
	Hangképzése helyes, beszéde érthető								
Kommunikáció	Közömbös, elutasító, passzív								
	Nehezen nyílik meg, de később feloldódik								
	Fecsegő, nincs beszédfigyelme								
	Természetes dialógusra képes, beszédfigyelme jó								
	Metakommunikációs jelzéseket érti, használja								
Szövegértés, beszédértés	Nem érti meg a történetet								
	Részben érti, de az összefüggéseket nem észleli								
	Történetet megérti, az összefüggéseket részben érti								
	Történetet megérti, az összefüggéseket helyesen felismeri								
	Történetet, összefüggéseket helyesen felismeri, az időrend is jó								
Versmondás	Nem kedveli								
	Hallgatja, de nem mondja								
	Segítséggel mondja								
	Csak társsal mondja								
	Önállóan mond verset, mondókát								
Mesemondás	Nem köti le, nem kedveli								
	Kedveli, hallgatja								
	A mese egy-egy részét képes elmondani								
	Önállóan mesél, eszközzel is dramatizál								
	Mesét talál ki								

Játék	<i>Fejlettségi szint</i>	<i>3-4 év</i>	<i>4-5 év</i>	<i>5-6 év</i>	<i>6-7 év</i>
Játék típusok	Gyakorlójáték				
	Szerepjáték				

	Építő és konstruáló játék																			
	Szabályjáték																			
A gyermek szabálytudata	Nem érti, vagy nem tartja be a szabályt																			
	Megérti, de nehezen fogadja el a szabályt																			
	A szabály betartásához megerősítés szükséges																			
	A szabályt ellenőrzés nélkül is betartja																			
A gyermek együttműködő képessége a játéktevékenység során	Magányosan játszik, egyedül érzi jól magát																			
	Nem képes együtt játszani, zavarja társait																			
	Folyamatosan kontrol mellett képes együtt játszani a többiekkel																			
	Szívesen játszik társaival, a problémákat megbeszélik, összedolgoznak																			
A gyermek szerepe a játéktevékenységben	Csendes, megfigyelő																			
	Bekapcsolódó, alkalmazkodó																			
	Egyenrangú, együttműködő																			
	Kezdeményező, ötletadó, irányító																			
A gyermek játéktevékenységének jellemzői	Kiegyensúlyozott, elmélyült játék																			
	Szorogó, gátolt, bizonytalan																			
	Kapkodó, szétszórt, csapongó																			
	Agresszív, romboló																			
Szociális képességek																				
Kapcsolatteremtés felnőttekkel	Elutasító																			
	Visszahúzódó																			
	Kezdeményező																			
	Elfogadó																			
Kapcsolatteremtés gyerekekkel	Elutasító																			
	Visszahúzódó																			
	Kezdeményező																			
	Elfogadó																			
Csoportban betöltött szerepe	Perem helyzetű																			

	Átlagos									
	Vezető szerepet tölt be									
Alkalmazkodó képessége	Képtelen alkalmazkodni									
	Változó									
	Képes alkalmazkodni									
Köszönés, udvariassági szokások	Nem ismeri, nem használja									
	Ismeri, de megfelel a használatáról									
	Általában használja									
	Minden helyzetben udvarias									
Érzelmi, akarati képesség										
Önértékelés, énkép	Alul értékeli önmagát, teljesítményét									
	Túl értékeli önmagát, teljesítményét									
	Reálisan értékeli önmagát, teljesítményét									
Érzelmek kezelése, önuralom	Kialakulatlan									
	Részben kialakult									
	Kialakult									
Érzelmi állapot	Visszahúzó, szorongó, zárkózott									
	Agresszív, dacos									
	Heves, szélsőséges, lobbanékony									
	Változó hangulatú									
	Kiegyensúlyozott, nyugodt									
Tevékenységekben való részvétel	Passzív, nehezen motiválható									
	Bekapcsolódó, alkalmazkodó									
	Együttműködő									
	Kezdeményező									
Feladattudat	Feladathelyzetben nem tartható									
	Rövid ideig helyzetben tartható									
	Gyakori motiválást igényel									
	Feladathelyzetben huzamosan tartható									
Szabálytudat	Kialakulatlan									

	Kialakulóban van								
	Kialakult								

		<i>Fejlettségi szint</i>	<i>3-4 év</i>		<i>4-5 év</i>		<i>5-6 év</i>		<i>6-7 év</i>	
Kudarctűrése	Agresszivitással válaszol									
	Bezárkózik, feladja									
	Kudarcot elismeri									
	További teljesítményre ösztönzi									
Konfliktuskezelés	Agresszívvá válik									
	Kilép a helyzetből									
	Felnőtt segítségével képes kompromisszumra									
	Önállóan képes kompromisszumra									
Értelmi képességek										
Vizuális érzékelés	Nem érzékeli az eltérést									
	Nagy eltérést észleli									
	Apró eltérést is észleli									
	Alak-háttér megkülönbözteti									
	Absztrakt formát felismeri									
Akusztikus észlelés	Nem tesz különbséget									
	Zörejhangokat felismeri									
	Finom eltéréseket is észleli									
	Háttérzajokból kiszűri a hangokat									
	Szöveggörnyezetből is kihallja									
Tapintásos észlelés	Nem ismeri fel a formát									
	Felismeri és megnevezi									
	Minta szerint megtalálja									
	Megnevezés szerint megtalálja									
	Tulajdonság szerint megtalálja									
Időészlelés	Ismeri, felsorolja a napszakokat									

	Isméri, felsorolja az évszakokat								
	Isméri, felsorolja a hét napjait								
Figyelem	Rövid idejű								
	Könnyen terelhető								
	Változó								
	Kitartó, összpontosításra képes								
Emlékezet	Megbízhatatlan								
	Változó								
	Megbízható								
Képzelet, kreativitás	Szegényes								
	Életkorának megfelelő								
	Gazdag								
Gondolkodási szint	Szemléletes, cselekvő								
	Szemléletes, képszerű								
	Elemi absztrakció								
	Helytelenül rögzült								
	Szabályos, kialakult								

Szülő tájékoztatás ideje feljegyzések a tájékoztatásról	Szülő aláírása

A fejlesztést végző pedagógus, fejlődést szolgáló intézkedésre tett javaslatai	a szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapítása
lásd a Fejlettségmérő lap mellékleteként a szakértői bizottság szakvéleményét	lásd a Fejlettségmérő lap mellékleteként a szakértői bizottság szakvéleményét

Gyermek neve: _____

Intézkedések, megállapítások, javaslatok

3-4.év	1.félév	
	2.félév	
4-5.év	1.félév	

	2.félév	
5-6.év	1.félév	
	2.félév	
6-7.év	1.félév	
	2.félév	

VIII. Tagóvodák nevelési specialitásai

DÓZSA GYÖRGY UTCAI ÓVODA NEVELÉSI SPECIALITÁSAI

A Dózsa György Utcai Óvoda **nevelési gyakorlatának alapját Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel** című programja adja, **kiegészülve a kompetencia alapú óvodai nevelés módszereivel.** Nevelő-fejlesztő munkánk hagyományokra épülő, ugyanakkor fogékonyak vagyunk az új értékekre és megpróbálunk megfelelni a gyermekek érdekeinek valamint a mindenkori társadalmi elvárásoknak. A fokozatosság elvének betartásával igyekszünk a nevelés és tanulás egymásra épülését biztosítani. A nevelés és fejlesztés együtt kell, hogy haladjon, előkészítve az élethosszig tartó tanulást. Hozzájárulunk a kulcskompetenciák fejlesztéséhez. Kompetencia ebben a felfogásban az *ismeretek*, azok *alkalmazási képessége* és az alkalmazáshoz szükséges megfelelő motivációt biztosító *attitűdök összessége*. Kompetencia alapú oktatáson a képességek, készségek fejlesztését, az alkalmazásképes

tudást középpontba helyező oktatást értjük, amely lehetővé teszi, hogy a külön-külön fejlesztett kompetenciák szervesüljenek, és alkalmazásuk életszerű keretet, értelmet nyerjen a gyerekek számára. Ennek egyik elengedhetetlen feltétele a *pedagógiai módszertani kultúra megújítása*, melynek lehetséges eszköze a problémaközpontú tanítás vagy a cselekvésből kiinduló gondolkodásra nevelés, a felfedezett tanítás-tanulás, a megértésen és tevékenységen alapuló fejlesztés. Az esélyegyenlőség megteremtése érdekében a felzárkóztatás kiemelt jelentőségű nevelőmunkánkban.

A művészetek eszközeit használjuk fel az érzelem gazdag gyermeki személyiség kibontakoztatásához. A gyermeki személyiség sokoldalú fejlesztése érdekében nevelőtestületünk kiemelten fontos feladatának tartja a **drámapedagógia eszközeinek** alkalmazását.

Óvodánkban **a mesélés és a mese feldolgozása kiemelt jelentőséggel bír**. Kötött szervezeti formában, a délelőtti játékidő végén hangulati rávezetéssel („út a MINTHA birodalom felé”) történik. A mesék általában egy héten át kerülnek feldolgozásra (lehetősége van az óvodapedagógusnak a hosszabb ideig tartó feldolgozásra is) a mese jellege szerint drámajátékban csúcsosodva. Ehhez felhasználjuk óvodánk innovációját.

Óvodánk innovációja

Tagintézményeink pedagógusainak összefogásával elkészült egy - minden intézményünkben dolgozó óvodapedagógus számára hozzáférhető - drámajáték gyűjtemény, mely a 3-7 éves korosztály számára leginkább kedvelt meséket és azok komplex feldolgozását tartalmazza sok mozgásos játékkal, helyzetgyakorlatokkal, beszélgető körökkel, mimes játékok felhasználásával. A **drámajáték** arra szolgál, hogy megkönnyítse a pedagógus és a kisgyerek számára a szocializációs folyamatot. Segítséget nyújt az állandó alkalmazkodási kényszer problémáinak megoldásában. A drámajátékok révén minden gyermek elfogadja és vállalja önmagát, fejlődik önuralma, önfegyelme, kialakul mások megértésének, elfogadásának képessége és a toleráns magatartás.

A **hagyományörzés** is óvodai programunk szerves része. Feladatunknak tekintjük a népi kultúra átörökítését, ápolását. A mindennapi élet tevékenységei és a jeles napok szorosan összetartoznak, nevelőmunkánk részét képezik. Az évszakokhoz tartozó ünnepköröket, az évkörös rendezési elv szerint választottuk ki a jeles napokat, a mindennapos hagyományörző tevékenységeket, és a hozzájuk kapcsolódó tartalmakat.

A néphagyomány tartalma az egyes tevékenységformákban

Verselés - mesélés - dramatikus játék: népmesék, mondókák, közmondások, rigmusok, időjósok, névcsúfolók, találós kérdések.

Ének, énekes játékok, zenehallgatás: mondókák, énekes gyermekjátékok, népdalok, hangszeres népzene.

Rajz, festés, mintázás, kézi munka: tárgykészítő népi játékok, sodrások, fonások, szövések, gyöngyfűzés, agyagozás, mézeskalácssütés.

A külső világ tevékeny megismerése: találós kérdések, népi jóslások, jeles napok, népszokások.

Mozgás, mozgásos játékok: ügyességi és sportjátékok.

A hagyományőrző tevékenységi formák beépülnek a játéktevékenységbe, a folyamatos napirendbe. Építünk a családok együttműködő részvételére. A hosszú ünnepi előkészületekkel a gyermek érzelmileg gazdagabbá, fogékonyabbá válik, a múlt értékeinek megismerésével nő a környezetért érzett felelőssége, alapozódik a környezet és a haza iránt érzett szeretete.

Programunk a népművészet és a szokásőrző jeles napok elemein kívül tartalmazza a mindennapi élethez kapcsolódó tevékenységeket is. A természet változásaihoz kötődő ünnepek, események meghatározott tartalommal jelennek meg, ez tükröződik a tevékenységekben.

A néphagyományőrzés tartalma

Programunk a népművészet és a szokásőrző jeles napok elemein kívül tartalmazza a mindennapi élethez kapcsolódó tevékenységeket is. A természet változásaihoz kötődő ünnepek, események meghatározott tartalommal jelennek meg, ez tükröződik a tevékenységekben.

Mihály nap (szeptember 29)

- Családi délután keretében rendezzük meg a Mihály napi vásárt.
- Megismerkednek a Mihály napjához fűződő szokásokkal, rigmusokkal, történetekkel.
- Népi gyermekjátékokkal
- Kézműves tevékenységekkel
- Népi hangszerekkel
- Népzenevel, tánccal.

Advent, Borbála (december 4) Miklós (december 6) Luca (december 13) Karácsony (december 24-26)

A gyermekek megismerkednek az advent jelképeivel (koszorú, naptár) segítenek azok elkészítésében. Különböző feladatokkal készülnek karácsonyra. Borbálakor vízbe teszik a gyümölcsfa ágat.

Miklós napja előtt ajándékkészítés történik, mellyel a Mikulás személyesen megajándékozta gyermekeinket.

Luca napján pogácsa sütés, Luca naptár készítés mellett különböző varázslásokkal ismerkednek. A nagycsoportosok Luca napján kotyolnak.

Karácsony az advent utolsó napja az óvodánkban.

Hagyományosan arra törekszünk, hogy ez legyen a családok ünnepe. Az óvoda szerepe az ünneplés folyamatában a rákészülés, az ünnepvárás hangulatának támogatása, gazdagítása. Ez magában foglalhat pásztorjátékot, betlehemezés felelevenítését, adventi gyertyagyújtást, ajándékok, meglepetések, dísz tárgyak készítését, közös sütögetést, alkalmi dalok, versek tanítását, beszélgetések, mesék tervezését.

Karácsonyi hangversennyel zárjuk az adventi időszakot, mellyel érzelmekben gazdag, meghitt ünnepi hangulatot teremtünk.

Farsang (vízkeresztől hamvazószerdáig)

Télbúcsúztató népszokás. A télcsúfoló farsangolás a gyermekek által legkedveltebb népszokás. Tréfás verseket, meséket, rigmusokat, bálba hívogató mondókákat tanulnak. Álarcokat, farsangi dekorációkat készítenek. A szülők jelmezt készítenek és farsangi süteményeket sütnek.

Az óvodapedagógusok farsangi játékokat szerveznek, a gyermekek táncolnak, mókáznak, majd közösen téltemető népszokást – kiszabábégetést - tartunk az udvaron.

Március 15-e

Magyar jelképeink, szimbólumaink megismertetésének napja. Az óvodapedagógusok Kossuth-nótákat énekelnek, a gyermekeknek korabeli képeket mutatnak huszárokról, katonákról, és az akkori öltözködési szokásokról. Az 5-6-7 éves gyerekek a kisebb óvodásoknak kokárdát készítenek. A szoborhoz a gyermekek által készített jelképpel elsétálnak.

Húsvét

A gyermekek locsolóverseket tanulnak, tojást festenek, írókáznak, batikolnak. Tojásfát készíthetnek, melyre különböző technikával készült díszeket, tojásokat aggatnak. Az ablakra tavaszi képet festhetnek. Sokat sétálnak (jó messzire a határba is kilátogatnak) ahol megfigyelik a tavaszi változásokat.

Pünkösöd – családi délután

Pünkösdi király-, királynéválasztás , az udvaron versenyjátékok, családi programok keretében.

Anyák napja

Az édesanyákat és a nagymamákat köszöntjük. Maguk készítette ajándékkal, süteménnyel ajándékozzuk meg őket.

Gyermeknap

Kirándulással, vagy óvodában megszervezett vetélkedőkkel, játékokkal, sport-, zenés programokkal tesszük emlékezetessé a gyermekek számára.

Évzáró

Meghívott előadóval (zenekar, bűvész, vándormuzsikus) búcsúztatjuk a nagycsoportos gyerekeket az óvodától.

A szervezett tanulás formái

<i>Kötelező:</i>	Mese, dramatikus játék Mozgás, mozgásos játékok Énekes játékok, gyermektánc játékok (4-5-6-7 éveseknek)
<i>Kötetlen vagy kötelező:</i>	A külső világ tevékeny megismerése
<i>Kötetlen:</i>	Rajz, festés, mintázás, kézimunka Vers megszerettetése

A szervezett tanulás munkaformái

<i>Frontális</i>	Mese, dramatikus játék Mozgás, mozgásos játékok Ének, zene, énekes játékok, gyermektánc
<i>Mikrocsoportos</i>	Rajz, festés, mintázás, kézimunka
<i>Egyéni</i>	Részképességek fejlesztése egyéni igények szerint
<i>Frontális</i>	A külső világ tevékeny megismerése
<i>Mikrocsoportos</i>	Verselés
<i>Egyéni</i>	

A szervezett tanulás időkeretei

	Verselés, mesélés	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	Mozgás, mozgásos játékok	Mindennapi játékos mozgás	A környezet megszerettetése, megismertetése
3-4 évesek	Naponta 5-10	Heti 1x 10-15	Heti 1x 10-15	Heti 1x 10-15	Napi 1x 10	Heti 2x 10-15
4-5 évesek	10-15	15-20	15-20	15-20	10-15	15-20

5-6-7 évesek	15-20	30-35	30-35	30-35	10-15	30-35
-----------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

3-4 évesek napi szervezett tanulási időkerete max. 35 perc

4-5 évesek napi szervezett tanulási időkerete max. 45 perc

5-6-7 évesek napi szervezett tanulási időkerete max. 65 perc

A foglalkozások szervezése a nevelési év folyamán

3-4 évesek nov. 1. - május 31-ig.

4-5 évesek okt. 1. - május 31-ig

5-7évesek szept.15.- május 31-ig

Június 1. és augusztus 31. között az óvodapedagógusok megteremtik az élményszerű, aktív tevékenységformák feltételeit.

Tevékenységekben megvalósuló tanulás

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Az óvodapedagógus részesítse a gyermekeket lehetőség szerint minden nap zenei élményben. Ünnepekhez 1-2 **komponált gyermekdalt** választunk.

A nagyobb gyermekek ismételjék az ismert mondókákat, dalos játékokat. Énekeljenek nagyobb hangterjedelmű énekes játékokat, összetettebb mozgásformákkal ismerkedjenek meg. A néptánc elemeit gyakorolják. A gyermekjátékokban előforduló egyszerű táncos mozgások változatos játékmozdulatok és térformák kényszer nélkül fejlesztik a gyermekek ritmusérzékét, mozgását.

Az óvodában sokféle zenehallgatásra teremtünk lehetőséget. Valljuk, hogy ott van igazi komplex esztétikai hatása a zenehallgatásnak, ahol az élmény megérinti a gyermekeket.

A **zenehallgatási** anyag tükrözi az igényes válogatást.

Óvodánk zenei nevelésében a néphagyományra építünk, ezt figyelembe véve olyan zenepedagógiai lehetőségeket használunk fel, amelyek kiegészítik az óvodapedagógusok munkáját. (táncház, barangolás a hangszerek birodalmába stb.)

A 3-6-7 éves korban megtervezhető hagyományos zenei tartalmak biztosítása

Az óvodapedagógus a zenei alapkészségek fejlesztését változatos módszerekkel segíti elő. A gyermekek kezdettől fogva ismerkednek a **zenei alapfogalmakkal**. Tudjanak halkán, hangosan beszélni, mondókát mondani, énekelni. Figyeljék meg a dallamjátszó hangszerek (metalofon, xilofon, melodika) harangjáték hangszínét. Különböző mozdulatokkal fejezzék ki az **egyenletes lüktetést**. Fejlessze a gyermekek ritmusérzékét az óvodapedagógus többféle ritmuseszköz (cintányér, triangulum, rumbatók) használatával. Az egyensúly és ritmusérzék fejlődése összefügg, a

mozgásritmus, a koordinált mozgás fejlesztésének fontos eszköze. A gyermekek kapjanak lehetőséget a gyakori egyéni éneklésre, ezzel is segítjük a **tiszta éneklés** fejlődését.

A tanult mondókák, gyermekjátékok hívóképeit a gyermekek a zenei polcra, kosárból bármikor elővehetik. A pedagógusok biztosítanak sok lehetőséget a felidőzésre, ismétlésre, élmények felelevenítésére.

A zenei képességek fejlesztésének területei: éneklési készség, zenei hallás, ritmusérzék, zenei formaérzék, zenei alkotókészség fejlesztése. A zenei hallásra nevelés mellett fontos szerep jut az énekes játékok játszásának, a gyermekek mozgáskultúrája fejlesztésének, a ritmikus táncos mozgásigény kielégítésének.

A gyermekek mozgáskultúrájának formálása

Az óvodai táncos nevelés feladata: az életkornak megfelelően olyan mozgásanyag tanítása, melynek tervszerűen és tudatosan kidolgozott módszerei, a 3-6-7-éves gyermek mozgáskultúrájának és tánc kultúrájának fejlesztését szolgálja. A zene- és mozgáskultúra természetes egysége alakul ki a gyermekben a zenére történő improvizálás során.

Verselés, mesélés

A tervezett napi mesetevékenység folyamat leírása a Dózsa óvodában

- A tízórai után, ha már érezhető, hogy a gyermekek kijátszották magukat a kezdeményezett játékkal, az óvodapedagógus bemegy a mesetérbe és egyezményes jellel (hangjelzés, csengőszó, meseszignál, dallam) jelzi a játékidő végét. A gyermekeknek a mesepárnát, vagy a meseszőnyeget körbe rakja.
- Az óvodapedagógus leül a meseszékre, és addig szól a meseszignál, vagy az együttes éneklés, míg a gyermekek leülnek a mesepárnára, vagy a meseszőnyegre.
- Az óvónő meggyújtja a gyertyát és egyszer elmondja a mesét.
- Az óvodapedagógus a mese elmondása után zenével, énekkel, verssel kedveskedik a gyermekeknek.
- Mesefeldolgozás esetén a mese többszöri eljátszására kell berendezkedni, hogy a gyermekek minél több szerepet ki tudjanak próbálni.
- Drámajáték esetén (Dózsa utcai óvoda innovációja) a szükséges eszközök előkészítése.
- Átlényegülés után visszatérés a „Mintha birodalomból” mondókával- visszavezetés a valóságba, hangulati lezárás.

A folyamatleírás csoportonként más és más lehet, egy a lényeg, hogy kialakult szokásrendje legyen a tevékenységnek, amit a gyermekek pontosan tudnak.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A képalakítás technikai lehetőségei:

- Rajzolás festés, akvarell-technikák képalakítás nyomatokkal kollázs, montázs monotípiák díszítés

A gyermekek a képlékeny anyagokat szeretik megmunkálni. Bátran próbálkoznak, kísérleteznek új formák megalkotásával.

A mintázás anyaga lehet:

- homok agyag plasztilin (gyurma) só gyurma mézeskalács gipsz hó gyertya (viasz) papírmásé (kasír)
- A kézimunka technikai lehetőségei:
- papírvarázs, tépés, vágás, origami alakítás a természet kincseiből fűzés, gyöngyözés, fonás, szövés, varrás, nemezelés batikolás üvegfestés tojásfestés, tojásírás.

3-4 évesek tevékenység formái:

Az óvodapedagógus az óvodába kerülő 3-4 éveseknek tegye lehetővé, hogy játszva ismerkedhessenek az anyagokkal, eszközökkel és a technikai kivitelezés módjaival.

Alkossanak képeket festéssel, ceruzával, zsírkrétával, papírragasztással, agyagba – homokba karcolással, nyomattal stb.

A gyermekek tetszés szerint vegyenek részt a plasztikai alakításban. Ismerkedjenek az anyagok alakíthatóságával nyomkodva, ütögetve, gyurkálva, gömbölyítve, simítva, sodorva, mélyítve, tépegetve, karcolva stb. a gyermekeknek legyen biztosítva a mindennapi plasztikai munka, a gyöngyfűzés lehetősége. Ismerkedjenek az építés során a különböző tárgyak formáival, alakzataival.

4-5 évesek tevékenység formái:

Az óvodapedagógus a 4-5 éves gyermekek alkotó, alakító tevékenységét gazdagítsa, bővítse tovább. A gyermekeknél megjelenő szándékos képalakító tevékenységet segítse élményeikhez kapcsolható témajavaslatokkal. Jelenjen meg a gyermekek rajzában az emberábrázolás, a környezet, a tárgyak, a cselekvések saját elképzelés alapján történő megjelenítése. A különböző festési technikák alkalmazásával használjanak minél több színárnyalatot. Használjanak ceruzát, krétát, filc, és rost ironokat, fapálcákat, különböző vastagságú ecseteket. Spárgából, fonalakból, textilből képeket komponáljanak. Ismerkedjenek meg a szövéssel, fonással. Az építés során próbálkozzanak a tér variálásával, az építés részletezésével.

5-6-7 évesek tevékenység formái:

A gyermekek alkotó – együttműködési készségét figyelembe véve az óvodapedagógus segítse a képi, a plasztikai és a környezetalakításból eredő aktív tárgykészítés bővülését. A képalakító alkotás során a gyermekek minél többször alkossanak közös kompozíciót. Gazdagítsuk a technikai megoldásokat és az eszköz lehetőségeket pl. batik, varrás, nemezelés, üvegfestés, origami, kasírozás. A saját élményeken alapuló cselekményes témákban jelenjenek meg a mesék, versek, énekes játékok, ünnepek eseményábrázolásai is. A gyermekek alkalmazzanak a képalakításhoz minél eredetibb

megoldásokat, jelenítsék meg a formákat, színkeveréssel egyéni módon. Plasztikai munkájukban is jelenjen meg a közös térbeli, többalakos kompozíció, egy-egy mesealak. Egyénileg dolgozzanak kisméretű szövőkereten, szarvacskán.

A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása

Az alkotó - alakító tevékenységek a mindennapi játékba integrálódnak, az egésznapos tevékenység folyamán.

Mikrocsoportos formában tudatosan tervezett, irányított tevékenység, melyet **kötetlen formában** kezdeményez az óvodapedagógus, a gyermekek természetes érdeklődésére, tevékenységvágyára építve. Egyes tevékenységi forma 1 héten keresztül gyakorolható. Minden gyermek jusson hozzá a számára megfelelő tevékenységhez. A műalkotások megismeréséhez tárlatlátogatásokat szervezzen az óvodapedagógus. A gyermek munkáiban mutakozzon meg gazdag fantázia és élményviláguk.

Mozgás, mozgásos játékok

A gyermekek **szabad mozgását** az óvodapedagógus a délelőtti és délutáni játék során biztosítja (udvar, séta).

Az **irányított mozgásos** játékokat, a tervezett és szervezett foglalkozást heti egy alkalommal szervezzük csoportonként különböző időkeretben.

A **mindennapi mozgásos** játékot, mindhárom korosztálynak szervezi az óvodapedagógus. A futás, kocogás mennyiségét a gyermekek szabadon határozhatják meg. A játékos mozgást sok játékkal, jó ritmusú, frissítő mozgással (kötelező jelleggel) szervezze meg az óvodapedagógus szabad játékba ágyazott mozgástevékenységekkel.

Mozgásfejlesztést végzünk ezen kívül kiránduláson, séta közben. A gyermekek egyik legkedveltebb játéka, mozgástevékenysége a kerékpározás. Óvodánkban ennek elsajátítására és gyakorlására is lehetőséget biztosítunk. A kerékpározással nemcsak a gyermekek motorikus képességeit fejlesztjük, hanem játékosan megismertetjük őket a közlekedés szabályaival.

A foglalkozások tartalmi felépítését minden óvónő maga határozza meg.

A külső világ tevékeny megismerése

Lehetőség és témaválasztástól függően: frontális, mikrocsoportos vagy egyéni foglalkoztatási formában szervezendő cselekvő- felfedeztető, tapasztaltatáson alapuló tevékenység. Matematikai tapasztalatok szerzése komplex módon más tevékenységekbe ágyazva irányított megfigyelésekkel.

BERCSÉNYI UTCAI ÓVODA NEVELÉSI SPECIALITÁSAI

➤ Tevékenységek és időtartamuk a napirendben

Tevékenységek	3-4 évesek		4-5 évesek		5-7 évesek	
---------------	---------------	--	---------------	--	---------------	--

	nov.1- máj.31.	Jún.1- okt.30.	okt.1.- máj.31.	jún.1.- szept.30.	szept.15.- máj.31.	jún.1.- szept.15.
Játék, szabadon választott tevékenység	4 óra	4 és ½ óra	5 óra	6 óra	6 és ½ óra	6 és ½ óra
Előkészületek az étkezéshez, étkezés	2 óra	1 és ½ óra	1 és ½ óra	1 óra	1 óra	1 óra
Öltözés, testápolási teendők	1 és ½ óra	1 és ½ óra	1 és ½ óra	1 óra	1 óra	1 óra
Pihenés, alvás	2 és ½ óra	2 és ½ óra	2 óra	2 óra	1 és ½ óra	1 és ½ óra
Mindennapi testnevelés	10 perc	10 perc	20 perc	20 perc	20 perc	20 perc

A csoportok napirendjét összehangoltan alakítjuk ki.

➤ **Tevékenységekben megvalósuló tanulás**

A szervezett tanulás formái és időtartama hetente

Életkor						
Szervezeti keret	3-4 évesek		4-5 évesek		5-7 évesek	

Időtartam						
Szervezett tevékenységi formák	A külső világ tevékeny megismerése	1	A külső világ tevékeny megismerése	1	A külső világ tevékeny megismerése	1
	Verselés, mesélés	1	Verselés, mesélés	1-2	Verselés, mesélés	2
	Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	1	Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	1	Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	1
	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	1	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	1	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	1
	A környezet téri, formai, mennyiségi megismerése (Matematika)	-	A környezet téri, formai, mennyiségi megismerése (Matematika)	1	A környezet téri, formai, mennyiségi megismerése (Matematika)	1
Szervezett formában	Mozgás	1	Mozgás	1	Mozgás	1
Időtartama	10-15 perc		20-25 perc		30-35 perc	
Szervezett formában	Mindennapi testnevelés	4	Mindennapi testnevelés	4	Mindennapi testnevelés	4
Időtartama	5-10 perc		20 perc		20 perc	

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A **zenei tehetséggondozás** során az alpanyag 80-90%-os elsajátítása esetén lehetőség nyílik az óvodapedagógus számára, hogy a nagyobb fokú figyelemmegosztást igénylő feladatokkal a megosztott munkának is teret adjon.

Fontos a fokozatok betartása:

- egész csoport: szukcesszíve (egymás után)
- osztott csoport: szukcesszíve
- osztott csoport: szimultán (egyidejű), majd csere.

Az alpanyag ily módon való kiegészítése a gyermekeket olyan készségi szintre emeli, hogy az újból előkerülő egyszerű alpanyag problémát fölényes könnyedséggel ívelik át.

Arra törekszünk, hogy minden gyermek olyan nehézségű feladatot oldjon meg, amely az adott időszakban képességeit, tudását jelentősen nem haladja meg, mégis sikerélményhez juttatja.

Az ének, az emberi hang, a zene az egyik legcsodálatosabb eszközünk, mely képes a szorongást is feloldani. Arra törekszünk, hogy az éneklés élményt, boldogságot jelentsen a gyermekek számára.

Verselés, mesélés

A népmesék nagyon fontosak mély lélektani igazságuk, a gyermeket megérintő tartalmi és formai jellemzőik, anyanyelvi nevelő hatásuk miatt. Tanítanak az emberi együttélés törvényeire, magyar népünk szép erkölcsi szokásaira.

Támogatjuk a gyermekek egyéni mese és versmondását, improvizációját.

A mese és versmondás a szép tiszta magyar beszéd gyakorlására, az anyanyelvi nevelés feladatainak megvalósítására ad lehetőséget.

A meséhez kapcsolódó játékokat (ön- és csoportismereti gyakorlatok, kapcsolatteremtő játékok, bizalomjátékok, kreativitást fejlesztő játékok, mozgásos játékok, érzékszervi finomítás, koncentrációs gyakorlatok, stb.) egymásra építjük, a fokozatosság elvét figyelembe véve.

Szívesen fogadjuk az otthonról hozott, irodalmi értékű könyveket.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

E nevelési terület magában foglalja a rajzolás, mintázás, kézimunka mellett a festést, az építést, képalkotást, a konstruálást, a műalkotásokkal, népművészeti elemekkel, az esztétikus környezettel való ismerkedést.

Az alkotás élményét megélő gyermek számára nem az eredmény, hanem a tevékenység a fontos.

A szorongó, visszahúzódó gyermeket biztatásunkkal, elfogadó, alkotásra csábító légkörben segítjük sikerélményhez, hogy önbizalma megerősödhesen, érezhesse, ő is képes létrehozni valamit.

A hagyományos népi díszítő művészet, a kismesterségek megismertetésével népünk múltját kívánjuk megismertetni a gyermekekkel.

A régi eszközök, technikák újdonságot képviselnek napjainkban.

Mozgás, mozgásos játékok

Udvarunk homokos és betonos, mozgásra hasznosított talaj felületének egy részét **gumilapos** borításúra cseréltük.

A gumilap rugalmassága csökkenti a balesetek súlyosságát, a horzsolás, zúzódás, törés lehetőségét a minimálisra csökkenti, óvja a gyermekeket a súlyosabb fejsérülésektől.

Ez a felület hosszabb távon is szolgálja a gyermekek egészségének megőrzését, az egészséges életmódra nevelés során alkalmas az ízületekímélő mozgásforma gyakorlására, (pl. gyaloglás, kocogás, járás).

Előnyei közé tartozik, hogy kevesebb a csúszási sérülési lehetőség, szinte minden időjárási körülmény között használható.

A gyermekek gyakorolhatják a nagymozgásokat is a szabadban, csúszhatnak, mászhatnak, hempereghetnek a tiszta, egészséges környezetben, a jól tisztán tartható gumilapos felületen.

Mindhárom korcsoportban építünk a **Speed Stack (Sport Poha-rak)** szem-kéz koordináció és finommotorika fejlesztő hatására, mely hatékonyan fejleszti a szem-kéz összerendezett, célszerű, együttes mozgását.

A Sport Poha-rak mozgásanyaga összekapcsolható különböző testi (kondicionális és koordinációs) képességfejlesztő gyakorlatokkal.

A Sport Poha-rak fejleszti az idegrendszer elemző, kontrolláló, korrigáló, tehát szabályozó tevékenységét, így a mozdulatok pontossá, gazdaságossá válnak. Gyakorlás közben mindkét agyféltekéjüket használják a gyermekek.

A külső világ tevékeny megismerése

A környezet megismerésének tartalmát 4 terület alkotja: társadalmi-, természeti környezet, környezetalakítás, környezetvédelem.

Társadalmi környezet:

- Helyi hagyományok, néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeinek szeretete, védelme.
- Lakókörnyezet /falu, város/ közvetlen megismerése /közlekedés, nevezetességeink, ünnepeink, hagyományaink/ - mely segítséget ad a könnyebb eligazodásban a gyermekek biztonságérzetének növelésében.
- Városunk nevezetességeivel /múzeum, szélmalom, könyvtár, Petőfi, Móra szülőháza/ való ismerkedés segítségével városunk megszerettetése.

Természeti környezet:

- A szülőföld, a hazai táj szeretete, védelme.
- A természet változásainak rendszeres megfigyelése: színek, fények, formák szépségei.

- A természet változásainak hatása az emberek, az állatok és növények életére /építési szokások, fűtés, öltözködés, étkezési kultúra/.
- Emberi testrészek, érzékszervek ismerete, funkciója, tisztántartása.
- Állatok, növények tulajdonságainak, életmódjának megismerése, megfigyelése.
- Talaj, levegő, víz és egyéb anyagok tulajdonságainak megismerése során **kísérletek végzése**.

Környezetalakítás:

- A gyermekek cselekvő részvétele életkoruknak és fejlettségüknek megfelelően a környezetük alakításában.

Környezetvédelem:

- Az elemi környezetvédelmi tevékenységekben való aktív gyermeki részvétel, a fenntarthatóság pedagógiai követelményeinek megvalósítására való törekvés.
- Nem határolhatók előre meghatározott tevékenységekre, időterekre. Állandóan és mindenkori folytonossággal jelenlévő tevékenységi forma óvodánkban.
- A közvetlen és közvetett környezet tisztaságának megtartásának felismertetése /talaj, víz, levegő/.
- Odúk, itatók, etetők közös kihelyezése, ellenőrzése, tisztántartása, az ideérkező madárvilág megfigyelése.
- A környezettudatos nevelés során fontos számunkra, hogy a felnövekvő generáció számára a szemét külön válogatása a napi rutinná váljék, és a gyermekeken keresztül formálódjon a szülők szemlélete is.

A környezet téri - formai - mennyiségi megismerése (Matematika)

A matematikai nevelés a tanulási folyamat sajátos színtere. Óvodánkban külön tevékenységi formaként alkalmazzuk.

Lehetőséget teremtünk a környező valóság formáival, mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyaival, azok változásaival kapcsolatos tapasztalatszerzésre, összefüggések megismerésére.

Kihasználjuk az óvodai élet egészében a matematikai nevelés lehetőségeit /spontán adódó tapasztalatszerzés lehetőségei/.

A matematikai nevelés tervszerű és szervezett megvalósítása, figyelembe vesszük a gyermekek érdeklődését, igényeit, élményeit, ötleteit, miközben megfigyeljük és megismerjük részkapességeiket.

Aktív tevékenységeik során fejlesztjük a gyermekek logikus és rugalmas gondolkodását, valamint problémamegoldó képességüket.

A matematikai nevelés tartalma:

- összehasonlítások, válogatások, rendezések, halmazképzés
- a számfogalom előkészítése, alapozása
- halmazok összehasonlítása, elemeik párosítása
- ok-okozati összefüggések keresése, megláttatása
- mérések különféle egységekkel
- tő- és sorszámnevek
- tapasztalatok a geometria körében
- építések, alkotások szabadon és másolással
- tevékenységek tükörrel
- tájékozódás térben és síkban
- ítéletalkotás, relációk feltárása.

KOSSUTHVÁROSI ÓVODA NEVELÉSI SPECIALITÁSAI

Verselés, mesélés:

A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Az irodalmi nevelés tevékenységformái:

- mese, vers kezdeményezés
- spontán mesélés, verselés
- lehetősége van a pedagógusnak az egész csoport számára mesélni, a csoportszobai játék bejezése után / min. 2-szer, de akár minden nap is/
- délutáni pihenéshez meseolvasás, mesemondás

Mozgás, mozgásos játékok

Az óvoda udvarán minden gyermek érdeklődésének megfelelően vehet részt bármelyik csoportban kezdeményezett mozgásos játékban. Az 5-8 éves gyermekek legalább heti 2 alkalommal körbefutják az óvoda udvarát. Az év minden napján az udvarunkon használhatják az óvodai és az otthoni kerékpárjaikat. Évente legalább 1 alkalommal "biciklis nap"-ot szervezünk. / Ekkor behozhatják saját kerékpárjaikat a gyermekek, s ügyességi és versenyjátékokat szerveznek számukra az óvodapedagógusok./Ősszel és tavasszal kirándulást szervezünk olyan helyszíneken, ahol rövidebb túrákra, mozgásos játékokra is lehetőség nyílik. Az 5-8 éves gyermekeket a szülők segítő közreműködésével uszodába visszük. A víz megszerettetése, a vízhez szoktatás mellett, a vízben biztonságosan mozgó gyermekek számára lehetőséget nyújtunk az úszás elsajátítására.

Prevenció: A mozgás során különös figyelemmel kísérjük a gyermekek testi adottságait, a remegés, vagy más szokatlan mozgásformák jelenlétét. Ennek megléte esetén javaslatot teszünk a szakirányú vizsgálatok elvégzésére, fejlesztő terápia alkalmazására.

A lábboltozat és talpboltozat süllyedése, a hanyag testtartás kialakulásának megakadályozása a gyermek izomzatának sokoldalú megerősítésével történik. A lábstatikai gyakorlatok végzése rendszeresen, a foglalkozásokba beépítve valósul meg.

A külső világ tevékeny megismerése

A környezettudatos, környezetre figyelő magatartás megalapozása, mértéktartó felhasználásra való nevelés. Csoportszobákban elhelyezett szelektív hulladékgyűjtő a papír hulladék gyűjtésére.

A madárbarát óvoda kritériumrendszerének való megfelelés, fokozott madárvédelmi feladatok ellátása. Odúk, itatók, fürdetők, etetők közös kihelyezése, ellenőrzése, tisztántartása, az ideérkező madárvilág megfigyelése.

Matematika: Programunkban külön tevékenységi formaként alkalmazzuk .A matematikai nevelés megvalósul egyéni differenciált fejlesztéssel, páros és mikrocsoportos munkaformában. A együttvégezhető feladatok szabadok és kötetlenek, de felvállaljuk az óvodapedagógus jogát abban, hogy a kompenzálás, fejlesztés érdekében saját szempontjai alapján is összeállítsa a mikrocsoportot.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A plasztikai munkák közül rendszeresen agyagozunk a gyermekekkel, a kész munkákat a lehetőségünk van saját kemencénkben kiégetni. A plasztikai formák létrehozása kiegészítő eszközökkel, anyagokkal /főzött gyurma/ is történik. Készítenek bábokat, játékokat, kellékeket, melyeket felhasználnak játékaikban, ajándékozásra.

A szervezett tanulás formái és időtartama hetente

Életkor	3-4 évesek		4-5 évesek		5-8 évesek	
Szervezeti keret						
Időtartam						
Kötetlen és kötelező formában	Külső világ tevékeny megismerése	1	Külső világ tevékeny megismerése	1	Külső világ tevékeny megismerése	1
	Verselés,mesélés	1	Verselés,mesélés	2	Verselés,mesélés	2
	Rajz,mint.,kézim.	1	Rajz,mint.,kézim.	1	Rajz,mint.,kézim.	1
	Ének, zene,énekes játék, gyermektánc	1	Ének, zene,énekes játék, gyermektánc	1	Ének, zene,énekes játék, gyermektánc	1
	Matematika	-	Matematika	1	Matematika	1
Kötelező	Mozgás	1	Mozgás	1	Mozgás	1
Időtartama	25-30 perc		25-30 perc		30-35 perc	
Kötelező formában	Mindennapi játékos mozgás	4	Mindennapi játékos mozgás	4	Mindennapi játékos mozgás	4
Időtartama	20-25 perc		20-25perc		20-25 perc	

SZÁZSZORSZÉP ÓVODA NEVELÉSI SPECIALITÁSAI

„A legtöbb, ami gyermekeinknek adhatunk:

Gyökerek és szárnyak”

„Százszorszép Óvoda” már nevünk is kifejezi hitvallásunkat, hiszen a természet és a szépség szeretete, a derű kifejezője, a gyermekek szeretetének, a felhőtlen, boldog gyermekkorok a szimbóluma. Óvodánk városunkban a legnagyobb, 9 csoportban (ebből 1 SNI csoport) 20 óvónővel és 11 dajkával biztosítjuk a zavartalan működést. Minden csoportban jól képzett, a speciális feladatokat is ellátó óvodapedagógus dolgozik, s szakképzett dajkáink segítségével gondoskodnak arról, hogy óvodásaink személyisége egészségesen, harmonikusan fejlődjön.

Mint a város óvodáinak legtöbbszöréről, a miénkről is elmondható, hogy esztétikus, szép környezetben, szeretetteljes, biztonságot adó, érzelmekben gazdag óvodai életet, sokoldalú, változatos, tartalmas tevékenységet biztosít az ide járó gyermekeknek. Minden csoportszobánk igényesen kialakított, jól elkülönülnek a tevékenységformák.

Óvodapedagógusaink nagy gyermekszeretettel, empátiával, igényes szakmai tudatossággal végzik nevelőmunkájukat. A nevelőtestületünk által elfogadott legfontosabb értékek: gyermekközpontú, biztonságos, nyugodt, barátságos légkör, gazdag érzelmi töltés, tudatos környezet- és környezetismeret, néphagyományok ápolása, tevékeny, érdeklődő, megfelelő kommunikációs képességekkel rendelkező gyermekek nevelése, az egyediség és a másság elfogadásának képessége a gyermeki jogok tiszteletben tartásával.

A nevelés valamennyi területét fontosnak tartjuk. Az egészséges életmódra nevelés, a környezet tevékeny megismerése, megszerettetése, a környezettudatos magatartás megalapozása mindennapos nevelésünk része. A gyermekek harmonikus fejlődésének érdekében kiemelt szerepe van az érzelmi nevelésnek valamint a mozgásfejlesztésnek. A játékba integrált tanulás során a szociokulturális hátrányok leküzdésére törekszünk, mert környezetünkben igen sok a hátrányos, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek.

Programunk a néphagyományok és az évszakokhoz kapcsolódó ünnepek mentén tervezi a gyermekek tevékenységeit. A szülőkkel, nagyszülőkkel, családdal közösen készülődünk a nagyobb eseményekre, ezzel is teljesebbé, izgalmasabbá, örömtelibbé téve az ünnepeket.

Őnállóan gondolkodó, érdeklődő, elmélyült tevékenységre képes gyermekeket szeretnénk nevelni, akik bátran, bizalommal fejezik ki érzéseiket, gondolataikat, fogékonyak a szépre és a jóra, szeretik és védik környezetüket.

Külső világ tevékeny megismerése

A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása

A gyermekek fejlesztése mindhárom korosztály esetében mikro csoportban,- ha a téma megkívánja – frontálisan történik, közvetlen tapasztalat – és élményszerző udvari megfigyelések és séták alkalmával.

Amikor a csoport óvodában marad, lehetőség nyílik a tudásszint felmérésére. Az óvónő hetente egy természeti- emberi- tárgyi környezeti téma megfigyelését tervezi, akár csoportszobában, illetve a szabadban. A délutános óvónő megérkezésével –hosszabb séta esetén a dajka kíséretével – a tervezett délelőttön közösen ellátogatnak az adott helyszínre. A tervezett témát egy óvónő figyelteti meg csoportosan vagy mikro csoportosan a témától függően.

Az élmények egyeztetésére, az ismeretek rendszerezésére, a gyűjtemények közvetlen megnézésére és az évszaki albumok összeállítására a délelőtti játékidő ad lehetőséget.

Matematikai tartalmú tapasztalatok és ismeretek

A matematikai tanulás játékosan, több formában valósul meg:

- Spontán, játékos tapasztalatszerzéssel, az óvodapedagógus által irányított megfigyelésekre épülő tapasztalatszerzéssel.
- A gyermekek kérdéseire adott válaszokkal, magyarázatokkal.
- Az óvodapedagógus által kezdeményezett játékokkal, foglalkozások keretén belül.

Ének-zene, énekes játék, gyermektánc

A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása:

A zenei nevelés szervezeti formája is kötetlen vagy kötött jellegű. A zenei képességfejlesztő játékokat kötetlen jelleggel mikrocsoportos vagy csoportos formában szervezi meg az óvónő. A kötött jellegű

szervezett énekes játékot a délelőtti folyamán tartja meg az óvónő. A zenehallgatást kapcsolja a különböző tevékenységekhez (mesedramatizálás, gyülekezés ideje, elalvás előtti altatók stb.)

A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal és a zenei készségfejlesztő játékokkal:

A gyermekek lassabban énekelnek, mint ahogyan beszélnek. A lelassított mondókák, énekek ismételtetése segítse a helyes artikulációt, a szavak szép, pontos kiejtését.

A mondókák, énekek szövegének hanglejtése, hangsúlya, ritmusa, hangerejének utánzása éreztesse meg a nyelv kifejező erejét, szépségét. Az éneklési készség fejlesztését szolgáló hangutánzó szavak éneklése segítse a magán és mássalhangzók pontos képzését, kiejtését. A sokféle énekes játékok adjanak alkalmat a szókincs bővítésére.

A tervezett zenei nap folyamatleírása:

A reggeli órákban a gyermekeket várva ölbeli játékokat kezdeményezünk igény szerint, kisebb csoportokban. Érkezőkor mindenki számára biztosítjuk a személyes percekét.

A zenekuckóban előkészítjük azokat az eszközöket, amelyeket a fejlesztéshez, a közös játékhoz használunk.

Az óvónő a délelőtti folyamán képességfejlesztő játékokat kezdeményez mikrocsoportos vagy csoportos formában az anyagtól függően. Ezek a tevékenységek korcsoporttól függően 3-8 percig tartanak.

Jó idő esetén az óvónő összehívhatja a gyermekeket az udvaron és a tervezett énekes játékot, kint játszhatja el mindaddig, míg azt igénylik a gyerekek.

Rossz idő esetén, a délelőtti folyamán a csoportszobában vagy az aulában az óvónő teret biztosít illetve vezeti az énekes játék eljátszását.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Ovialéria

A mű- és népművészeti alkotásokkal való találkozás lehetőségét az óvodánkban évszakonként megrendezendő gyermekléptékű ovialéria bővíti. A kiállítás kisebb csoportokban többször is megtekinthető, ahová a gyermekek invitálhatják szüleiket és nagyszüleiket is.

Mini galéria

Csoportszobáinkban külön helyet biztosítunk az ábrázoló, alkotó tevékenységhez. Itt található a gyermekek mini galériája is.

A tervezett rajzolás, festés, mintázás, kézimunka folyamatleírása

Az óvodapedagógus hetente egyszer mikrocsoportos, kötetlen formában kezdeményezzen rajzolás, festés, mintázás, kézimunka tevékenységet.

- Az óvodapedagógus dönti el, milyen téma, témák közül választhatnak a gyerekek.
- Az óvodapedagógus többféle technikát is felajánl az alkotásra.
- A technikához szükséges eszközöket az óvodapedagógus a gyerekekkel együtt készíti elő, és ha a technikát nem ismerik, akkor annak használatát lépésről-lépésre megtanítja.
- Az óvodapedagógus az alkotás készítését figyelemmel kíséri, és ha szükségesnek látja, javaslatokat fogalmaz meg.
- A gyerekek az elkészült munkákat saját maguk is elhelyezhetik a mini galériába esztétikusan elrendezve.
- Alkotásaikban gyönyörködhetnek, s beszélgethetnek róla a gyerekek, szüleiket is behívhatják a csoportszobába a művek megtekintésére.
- A szabad játék-időben elkészített alkotásaikat a jelükkel ellátott irattartókba teszik, hogy összegyűjthessék, hazavihessék a gyerekek.
- A kezdeményezéseken készített műveket névre szóló dossziéban őrizzük, amelyet év végén hazavisznek.

Verselés, mesélés

E tevékenység minden nap megjelenik az óvodában. Az óvónő közvetett módon zenei szignállal, mesepárnák előkészítésével, gyertyagyújtással csalogatja a gyerekeket a meseszobába (sarokba). Amikor minden gyermek megérkezik, csak akkor kezdi el a mesét, gyertyafénynél, vagy lámpagyújtás után. Egy héten keresztül ugyanazt a mesét hallják a gyerekek. Így megismerve eljátsszák, megjelenítik különbözőképpen a mesealakokat. A tevékenység befejezését jelzi a gyertya elfújása, vagy az óvónő éneke, ami stílusosan kapcsolódik a meséhez. A befejezés hangulati lezárását fokozhatja még egy odaillő zene, ének meghallgatása. A mesék erkölcsi mondanivalóját szólásokkal, közmondásokkal erősítjük meg.

A versek, mondókák is nagyon fontosak a gyermekirodalmi nevelése során. Elvünk, hogy a gyerekek kevés verset tanuljanak meg, de azt hibátlanul tudják elmondani, jó hangsúlyozással, érthetően. A szimbolikus jelek segítségével képesek felidézni a tanév során tanult verseket.

Mozgás, mozgásos játékok

Óvodánkban mindhárom korcsoport, heti beosztás szerint a napirendbe beillesztve, a földszinti és az emeleti aulát használja a testnevelés foglalkozások megtartására, ahol a szükséges torna eszközök rendelkezésre állnak.

A gyerekek, az óvoda emblémájával ellátott fehér pólóban és egyszínű fekete tornanadrágban tornáznak.

Tavasztól őszig, ha az időjárás megfelelő, a torna udvaron tornáznak a gyerekek.

A tágas terek, a változatos mozgásformák, mozgásos játékok biztosítják a gyerekek pszicho motorikus készségeinek és képességeinek a fejlesztését, és kooperációra való képességüket.

A mindennapos testneveléssel és igény szerint zenés mozgásos percekkel is biztosíthatjuk a gyermekek mozgásigényének kielégítését, melyek fejlesztik az esztétikus, összerendezett mozdulataik kialakulását.

Ha alkalom és mód adódik rá, vállaljuk a gyermekek vízhez szoktatását a városi uszodában.

Szászország Óvoda szervezett tanulási formái:

Hetirend

A gyerekek hetirendjének elkészítése a csoportban dolgozó óvónők feladata. Figyelembe kell venni a csoport kor szerinti megoszlását, a szervezett tanulásra fordítható időkereteket, összehangolva a többi csoport igényeivel.

A szervezett tanulás formái

- Kötelező:** Mozgás
Ének, zene, énekes játék, gyermektánc (4-5-6-7 éveseknek)
Rendszeres egészségfejlesztő testmozgás
Tapasztalat- és élményszerző séta
Kommunikáció és nyelvi készség fejlesztés
Futás, kocogás
A külső világ tevékeny megismerése (5-6-7)
- Közvetve kötelező:** Verselés, mesélés
Ének, zene, énekes játék, gyermektánc (3-4 éveseknek)
A külső világ tevékeny megismerése (4-5 éveseknek)
Játékra nevelés
Önkiszolgálási tevékenységek
Egyéni fejlesztések
- Kötetlen:** Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka
Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
A külső világ tevékeny megismerése

A szervezett tanulás munkaformái

-
- Frontális** Mozgás
 Verselés, mesélés
 Rendszeres egészségfejlesztő testmozgás
 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
 Futás, kocogás

A külső világ tevékeny megismerése – a tervezett témától függően

Mikrocsoportos Ének, zene, énekes játék, gyermektánc képességfejlesztése
 Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A külső világ tevékeny megismerése
 Képességfejlesztés

Egyéni Részképességek fejlesztése egyéni igények szerint

A szervezett tanulás időkeretei korcsoportonként

Korosztály	Verselés, mesélés	Ének, zene, énekes játék, gyerme ktánc	Rajzolás, festés,m intázás, kézimun ka	Mozgás	Rendszeres egészségfejlesz tő testmozgás	A külső világ tevékeny megismerése
3-4 évesek	Naponta 5-10'	Heti 1x 10-15'	Heti 1x 10-15'	Heti 1x 10-15'	Heti 4x 5-10'	Heti 1x 10-15'
4-5 évesek	10-15'	15-20'	15-20'	20-25'	Heti 4x 10'	Heti 1-1 15-20'
5-6-7 évesek	15-20'	30-35'	30-35'	30-35'	Heti 4x 10'	Heti 1-1 30-35'

A 4-5 évesek napi szervezett tanulási időkerete max. 45'

Az 5-6-7 évesek napi szervezett tanulási időkerete max. 65'

BANKFALUI ÓVODA NEVELÉSI SPECIALITÁSAI

Óvodánk 2 csoporttal működik, amiből adódik, hogy csak vegyes csoportok kialakítására van lehetőség. A csoportokban minden korosztály megtalálható 2,5 éves kortól 7 éves korig. A gyermekek többsége cigány származású.

Verselés, mesélés:

Az irodalmi anyag összeállításánál figyelmet fordítunk arra, hogy a gyűjtemény tartalmazzon néhány cigány népmesét.

- A mesélés naponta a délelőtti játékba integráltan történik heti feldolgozásban.
- A mese eljátszásakor a gyermekek az életkori sajátosságuknak megfelelően vesznek részt.
- A mesehallgatásban minden korcsoport részt vesz egy időben.

Az óvodapedagógus közvetett módon, meseszignállal, mesepárnák előkészítésével, gyertyagyújtással csalogatja a gyermekeket a mesesarokba. A mesélésnek állandó helyszíne van a csoportban.

A tevékenység befejezését jelzi a gyertya elfújása és az óvodapedagógus éneke versmondása, ami stílusosan kapcsolódik a meséhez.

A mese eljátszásakor olyan kellékeket használunk, melyek elősegítik a képzeleti képek előhívását, s a meséhez való erős kötődés kialakulását. Először a nagyobb gyermekek, majd a kicsik fokozatos bevonásával próbáljuk megjeleníteni a meséket.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc:

A zenei képesség fejlesztés mindkét csoportban kialakított „zenesarokban” történik a délelőtti játékba integrálva. Itt egyszerre hat fő részvételével mikrocsoportos formában, korban azonos korú

gyermekkel, egyéni képességeket figyelembe véve folyik a fejlesztés kötetlen formában. A délelőtti folyamán minden gyermekre sor kerül.

A kötött jellegű szervezett énekes játékot az udvaron tartjuk, rossz idő esetén pedig a csoportszobában. Tekintettel vagyunk a gyerekek sajátos zenei érdeklődésére, tánckultúrájukra. Ehhez biztosítunk autentikus cigány zenét.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka:

Egy héten egyszer tudatosan irányított mikrocsoportos, kötetlen formájú tevékenységet szervezünk. Az alkotó tevékenységhez csoportonként állandó hely van kialakítva, ahol 8 gyermek kényelmesen elfér. Itt elérhető helyen biztosítjuk számukra a hét minden napján a változatos technikák alkalmazásához a különböző eszközöket. Ebben a térben alakítottuk ki a gyermekek mini galériáját, ahová önállóan teszik ki az alkotásaikat. Így egy héten keresztül gyönyörködhetnek műveikben ezáltal fejlődik esztétikai érzékük.

Mozgás, mozgásos játékok:

Heti 1 alkalommal van szervezett mozgásfejlesztés a következő módon:

Azonos időben, tornaszoba hiányában a csoportszobákban tartjuk. A 2 csoport gyermekeit kettéosztjuk 2,5 éves kortól 4 éves korig illetve 5évestől 7 évesig. Ennek oka, hogy az eltérő mozgásigény kielégítése így megfelelőbb a gyerekek számára.

A foglalkozáson mindkét csoportból részt vesz egy-egy óvodapedagógus. A foglalkozást mindig délelőtti óvodapedagógus vezeti a délutáni segítségével.

Jó idő esetén a nagy füves területet kihasználva a szabad levegőn tartjuk a foglalkozást.

Időjárásnak megfelelően a napi kocogást is itt végezzük a délelőtti udvari játék megkezdése előtt. A KRESZ park területén rendszeresen a gyermekek igényeihez mérten kerékpározhatnak.

A külső világ tevékeny megismerése:

Élményszerző sétára hetente egy vagy két alkalommal kerül sor témától függően. A délutáni óvodapedagógus megérkezése után vele együtt, vagy a dajka néni segítségével a délelőtti óvodapedagógus a gyermekekkel megfigyelteti a tervezett témát.

Óvodánkban egyedülállóan KRESZ –park van kialakítva, mely segíti a gyerekeket az alapvető közlekedési szabályok megismerésében és gyakorlásában.

A gyermekeknek alkalma van a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek birtokába jutni.

A 3-4 éves korúakkal beszélgetünk a környezetben látható formákról, nagyságbeli, mennyiségi jellemzőkről.

Az 5-6-7 évesek személyes tapasztalatszerzéssel megismerkednek mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér- és síkbeli fogalmakkal. A matematikai tanulást játékosan, több formában valósítjuk meg: matematikai eszközök (pl. Minimat...) használatával spontán, játékos tapasztalatszerzéssel és irányított megfigyeléssel.

Kötelező:

Mozgás

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc (5-6-7 éveseknek)

Tapasztalat és élményszerző séta

Futás, kocogás (5-6-7 éveseknek)

A külső világ tevékeny megismerése (5-6-7 éveseknek)

Közvetve kötelező:

Verselés, mesélés

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc (3-4 éveseknek)

A külső világ tevékeny megismerése (3-4 éveseknek)

Kötetlen:

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A szervezett tanulás munkaformái:

Frontális:

Mozgás

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Futás, kocogás

A külső világ tevékeny megismerése – a tervezett témától függően

Mikrocsoportos:

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc képességfejlesztése

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A külső világ tevékeny megismerése

Verselés

Képességfejlesztés

Egyéni:

Részképességek fejlesztése egyéni igények szerint

Móra utcai óvoda nevelési specialitásai

Pedagógiai szemléletünkben kiemelt szerepe van, a **környezettudatos magatartás kialakításának és a mozgásnak.**

A gyermekek egészségének megőrzését, harmonikus fejlődését a családdal együttműködve, kiemelten a környezeti nevelésen és mozgáson keresztül valósítjuk meg, melyben nagy hangsúlyt fektetünk a természetes környezetben történő ismeretszerzésre és a környezetvédelemre.

Arra törekszünk, hogy óvodánk az önfelelt játszás, a mozgás, a sokoldalú tapasztalatszerzés színtere legyen. Az a hely, ahol a gyermekeket a biztonság, szeretet, derű, megértés veszi körül és a szülők tudják, hogy gyermekeik jó helyen vannak, örömmel töltik napjaikat.

Innovatív pedagógiai elveket vallunk, amihez olyan óvodai feltételrendszer kialakítására törekszünk, ahol a gyerekek aktív folyamatban, elsősorban a szabad játék során végezhetik közvetett és közvetlen tevékenységeiket. A gyerekekben fenntartjuk a természetes kíváncsiságukat, belső motiváltságukat. Biztosítjuk az elmélyült, zavartalan gyakorlást a cselekedtetés útján való tapasztalatszerzést, a fejlődésükhöz szükséges „elég” inger meglétét.

Alkalmazzuk az élménypedagógia elemeit. Kiemelt hangsúlyt kap az érzelmi intelligencia fejlesztése, a problémahelyzetek önálló megoldása, a konstruktív együttműködés kialakítása, a kooperativitás.

A környezetünk tevékeny megismertetése által természetszerető – védő gyermekek nevelése a közös hitvallásunk.

A tevékenység célja a természet értékeit felfedező, szerető, környezetre figyelő, védő gyermekek nevelése, a természetes környezetben történő ismeretszerzés lehetőség szerinti biztosítása, a környezettudatosság kialakítása.

A tevékenység feladata a példaértékű természet és környezetvédő magatartás közvetítése útján olyan gyermekek nevelése, akik tisztában vannak környezeti értékeikkel és szívesen gondozzák, védik azokat. Biztosítjuk az ökológiai szemlélet kialakulását, ami a fenntarthatóságot szolgálja.

A külső világ tevékeny megismerésén keresztül a helyi, szűkebb és tágabb természeti, társadalmi és tárgyi környezet megfigyelését, megismerését, tapasztalatok szerzését, a környezet adottságainak, sajátosságainak, hagyományainak ápolását szorgalmazzuk. A szülőföld szeretetére, a hazafiasságra való nevelést a néprajzi szokások, értékek megismerésén, ápolásán keresztül valósítjuk meg.

Zöld jeles napjaink:

Március 22- Víz világnapja

Április 22 – Föld világnapja

Május 10. – Madarak, fák napja

Szeptember 22. – Autómenetes világnap

Október 4. – Állatok világnapja

A tevékenység időtartama korcsoporttól és a tervezett tevékenység tartalmától függően 5-35 perces idővallumban valósul meg.

A **mozgás** áthatja az egész napi tevékenységet, minden lehetőséget kihasználunk a mozgásos tevékenységek végzésére. A mindennapos, szabad játékba ágyazott és szervezett mozgásos játékokon túl, közvetve kötelező, motiváción alapuló, játékos tartalommal átszőtt mozgásos tevékenységeket szervezünk.

A **tevékenység célja** a változatos mozgáslehetőségek biztosításával valósuljon meg a sokoldalú mozgásfejlesztés, az örömteli, játékos, szabad és tervezett mozgás által. A kooperatív mozgásos játékok alkalmazásával fejlődjön a gyermekek szociális érzékenysége, értékrendje, kompetenciája.

A **tevékenység feladata** az alapmozgásformák kialakítása, pontosítása és gyakorlása, az egyensúlyérzék sokoldalú fejlesztése, a tornaszerek és eszközök változatos használata, a mozgásformák különböző kombinációinak használata. A mozgásos tevékenységek során törekszünk a változatos mozgásfeladatok, játékok alkalmazására.

Speciális gyakorlatokat is alkalmazunk a testi deformitások prevenciójára (lábstatikai és tartásjavító gyakorlatok).

Mozgásos tevékenységeinket úgy szervezzük, hogy megvalósulhasson a komplex pszichomotoros fejlesztés, a gyermekek teljes személyiségének minden oldalról megtámogatott formálása.

A gyermekek mozgásformáinak fejlesztésével párhuzamosan, tudatosan fejlesztjük a gyermekek mozgásra épülő pszichikus funkcióit (észlelését, figyelmét, emlékezetét, képzeletét, gondolkodását), melyek segítik őket környezetük hatékony felfedezésében.

Nagy hangsúlyt fektetünk a testséma kialakítására, fejlesztésére is, valamint a térérzékelés, téri tájékozódás formálására.

Különösen fontosnak tartjuk a szabadban végzett, megfelelő intenzitású szabad és tervezett mozgás biztosítását, a minél nagyobb időintervallumban eltöltött szabad levegőn való tartózkodást.

Külső és belső tereinket úgy rendeztük be, hogy a szabad mozgás lehetőségét minden évszakban és napszakban biztosítsuk, kihasználva a tornaterem és az udvar adta lehetőségeket.

A **tevékenység időtartama** korcsoporttól és a tervezett tevékenység tartalmától függően 5-35 perces idővallumban valósul meg.

A sajátos nevelési igényű gyermekek igényű gyermekek óvodai nevelésének és fejlesztésének programja:

A sajátos nevelési igényű gyermekek integrációs és részleges integrációs programja ötvözi a Kiskunfélegyházi Napköziotthonos Óvoda nevelési programját és az SNI Gyermekek Óvodai Nevelésének Irányelveit.

A nevelés hatására a sérült kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet az együttműködés.

A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a szükséges tárgyi-, személyi feltételek és segédeszközök megléte akkor biztosítja a nevelési célok megvalósulását, ha a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéshez szükséges.

Az irányelv célja: hogy a nevelési programban foglaltak és a sajátos nevelési igény összhangba kerüljenek. Annak biztosítását szolgálja, hogy:

- az elvárások igazodjanak a gyermekek fejlődésének üteméhez,

- fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljanak meg,
- a gyermekeket a nevelés, a figyelem, a fejlesztés ne terhelje túl,
- a rehabilitációs illetve rehabilitációs célú fejlesztő foglalkozások programjai váljanak az óvoda nevelésének tartalmi elemeivé.

A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását az alkalmazott speciális módszert és eszközrendszert minden esetben a gyermek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg.

A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének feladatai:

- a sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlesztése, testi-, szociális-, értelmi képességek fejlesztése, alakítása,
- az interperszonális kapcsolatok, az énkép, az önismeret fejlesztése, új attitűdök kialakítása,
- speciális terápiák, módszerek alkalmazásával az egyre pontosabb észlelés, figyelem összpontosítás, gondolkodás és emlékezet fejlődésének segítése,
- a verbális és nonverbális kommunikáció kialakítása,
- a tanulási képességeket meghatározó struktúrák, a mozgásra épülő képességek fejlesztése,
- a differenciált, a szükségletekhez igazodó segítségnyújtással sokoldalú képességfejlesztés a hiányosan működő, vagy kevésbé sérült képességek korrekciója valamennyi területén.

A fejlesztés legfontosabb területei:

- kognitív képességek fejlesztése,
- a szocializáció elindítása, elősegítése,
- a nagymozgások kialakítása, korrigálása,
- egyensúlyérzék fejlesztése,
- manuális készségek fejlesztése,
- beszédindítás, beszédszervek ügyesítése,
- speciális zenei nevelés alapjainak lerakása,
- játéktanítás, játékra nevelés,
- a tanult készségek gyakorlatba való átültetése.

Foglalkozási formák

Önkiszolgálásra nevelés:

Feladatai a tisztálkodás, öltözés-vetkőzés, étkezés, egyszerű munkavégzés, szobatisztaságra nevelés terén minél nagyobb önállóságra nevelni a gyermeket.

Mozgásfejlesztés:

Alapmozgásformák alakítása, korrigálása, a koordinációs zavarok, mozgásos ügyetlenség csökkenése, a testi-lelki harmónia a jó pszicho motoros állapot erősítése. Szenzoros integrációs terápia beépítése a mindennapokba. Tanuljanak utánozni is.

Anyanyelvi nevelés:

Kettős feladata a beszéd megértés fejlesztése, az aktív beszéd indítása, fejlesztése. Ezen kívül speciális megközelítési móddal, kis lépésekkel, minden érzékszerv egyidejű bevonásával a szűkebb környezet megismertetése.

Vizuomotoros készség fejlesztése:

A vizuális és taktilis észlelés, a testséma fejlesztése, a szem-kéz, szem-láb koordináció, alakállandóság, alak-háttér felismerő képesség fejlesztése, a téri tájékozódás fejlesztése, helyes ceruzafogás megtanítása, az ábrázoló kedv felkeltése, eszközök megismerése.

Játékra nevelés:

Az adekvát játékhasználat elsajátítása, a gyakorló, konstruáló és elemi szerepjátékok megismertetése. Az egymás mellett és együttes játék megvalósítása, énekes-verses népi játékok játszása.

Egyedi fejlesztés:

Az adott gyermek szakértői bizottság által meghatározott és a saját megfigyelésekre támaszkodó fejlettségi szintjének megfelelő képesség fejlesztés, egyénre szabott terápia. Az autizmussal élő gyermekek autizmus specifikus fejlesztése.

Zenei nevelés alapjai:

Egyszerű ritmusú versek, mondókák segítségével a ritmus, egyenletes lüktetés és a zenei hallás fejlesztése. Egyszerű hangszerek használata.

A csoport tevékenységi formáinak megvalósítása:

Jellegéből adódóan elsősorban a kötelező foglalkozásokat részesítjük előnyben, amit főként egyéni, mikro csoportos illetve csoportos foglalkozásokon valósítjuk meg. Kiemelt szerep jut a differenciálásnak, az egyéni fejlesztésnek.

A tevékenységi formákat az ünnepkörök és az évszakok köré szervezzük, figyelembe véve a hagyományápolás elveit.

MÓRAVÁROSI ÓVODA – SZEGEDI ÚTI ÓVODA– NAGYSZŐLŐ ÚTI ÓVODA NEVELÉSI SPECIALITÁSAI

Kiskunfélegyháza Város óvodái egységes intézményt alkotva, közös szakmai programot készítettek, melyben óvodáink megtartják sajátos arculatukat.

"Egészséges környezet - egészséges ember"

Egy olyan életmódszervezést választottunk helyi nevelési sajátosságunk alapjául, amely adottságainkra, szokásainkra, eddigi értékeinkre építve az egészségre nevelés feladatainak megvalósítását tartja legfontosabb feladatának.

A tárgyi környezetek eltérése ellenére azonosak fő céljaink, alapelveink, azonos értékeket tartunk fontosnak az óvodai nevelésünkben.

Az egészségmegőrzésre koncentrálna fogalmazzuk meg sajátos feladatainkat, ezért az egészséges életmód kialakítására, a testi, lelki, szellemi egészség megszerzésére, megőrzésére neveljük a gyermekeket.

Mottónk: "EGÉSZSÉGES, MINT A MAKK!"

A MAKK, mint rövidítés nevelésünk kiemelt területeit is szimbolizálja. Óvodáinkban a tevékenységek folyamatos gyakorlásán keresztül kiemelt szerepet kap

- a **Mozgásfejlesztés,**
- az **Anyanyelvi nevelés,**
- a **Környezet megismerésére nevelés,**
- a **Kapcsolatok alakítása, ápolása**

Alapvető feladatunknak tekintjük a gyermekek testi-lelki szükségleteinek kielégítését, amely biztosítja a gyermekek egészséges fejlődését, valamint azt a későbbi lehetőséget, hogy a mindennapi élet alternatívái közül a számára legegészségesebbet válassza.

Segítjük az egészséges életvitel iránti igény kifejlődését, az egészséges életmód választását, az egészséget károsító magatartások visszaszorítását.

Egészségnevelésünk a testi egészség, a lelki egészség és a szellemi egészség területein valósulnak meg, amelyek egymással szorosan, számos formában összefonódnak.

Testben és lélekben egészséges, boldog és kiegyensúlyozott gyermek az, aki harmóniában él környezetével és önmagával.

Egészséges lesz testileg, ha:

- életmódja egészséges, mert az őt irányító felnőttek erre különös gondot fordítanak,
- sokat, kedvére mozoghat, mert a mozgás lételeme,
- edzett, motorikusan fejlett, mert kipróbálhatja magát, mire képes.

Egészséges lesz lelkileg, ha

- bízik önmagában, mert mi is bízunk benne,
- elfogad másokat, mert őt is elfogadják,
- képes a szeretetre, mert őt is szeretik,
- tudja, hogy segíteni jó, mert őt is segítették,
- megtanul együttműködni, mert a közösségben erre lehetősége van,
- vállalja cselekedeteit, mert igazságérzete úgy kívánja,
- érzelmileg kötődik szülőföldjéhez, nemzetéhez, mert jó tartozni valahová.

Egészséges lesz szellemileg, ha

- kezdeményező, tevékeny, mert módja van próbálkozni,
- óvja, védi környezetét, mert tudja, hogy az élet minden formája érték,
- könnyen kommunikál, gondolatait mások számára érthetően fogalmazza meg, mert anyanyelvén szívesen, gazdag szókincssel beszél,
- önálló véleménye van, mert mindig meghallgatják,
- eligazodik a világ dolgaiban, mert értelmes szabályok között él,
- a közvetlen tapasztalatszerzés során alkalmazni képes tudás birtokába jut.
- rendelkezik azokkal a kompetenciákkal, amelyek az egész életen át tartó tanuláshoz szükségesek.

Az egészség fenntartása nem spontán folyamat, hanem tudatos tevékenységet igényel. Gyermekkorban alakulnak ki a későbbi életüket meghatározó szokások, viselkedések.

Szorosan együttműködünk a családdal, mert fontos a számunkra, hogy a szülők érezzék a gyermekük jó helyen, biztonságban van.

A képességfejlesztés kiemelt figyelmet kap gyakorlatunkban. Fontosnak tartjuk a képességek, készségek fejlesztését, az alkalmazni képes tudást középpontba helyezzük, megalapozzuk az egész

életen át tartó tanulást, és képessé tesszük gyermekeinket életcéljaik megvalósítására, a változó körülményekhez való alkalmazkodásra.

A tanulás-szervezésben elsősorban a kötetlenség dominál. Heti 1 alkalommal a mozgást kötelező foglalkozásként szervezzük, illetve alkalmanként a matematikát és az ének-zenét nagycsoportban. Mindig a téma határozza meg a foglalkozás szervezeti keretét, amelyet a csoport óvónője dönt el. Óvodapedagógusainknak módszertani szabadságot biztosítunk. Tematikus terveinkben, a napi tevékenységek megszervezésében a komplexitásra törekszünk. Alkalmanként projekteket készítünk, s ez határozza meg heti ütemtervünket.

Nagy hangsúlyt fektetünk a kapcsolattartásra, ezen belül is a szülőkkel való jó kapcsolatra. Ennek elmélyítését szolgálja a Móravárosi Óvodában az év folyamán több alkalommal egy-egy projekt-hét zárásaként a „Családi délutánok” megrendezése, illetve év végén egy egész szombat délelőttöt betöltő Családi nap.

IX. Az óvoda kapcsolatai

A Kiskunfélegyházi Napköziotthonos Óvoda intézményei, kapcsolatainak alakításával a gyermekek fejlődését kívánja segíteni. Az együttműködés formái változatosak, módszereiben alkalmazkodnak a konkrét célokhoz, feladatokhoz.

Az óvoda kapcsolataiban nyitott, és kezdeményező partnereivel.

Szoros kapcsolatot tartunk a családokkal és azokkal az intézményekkel, melyek az óvodába lépés előtt, valamint az óvodai élet során és után meghatározó szerepet töltenek be a gyermekek életében.

1. Szülő, gyermek, pedagógus együttműködésének formái

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve és segítve szolgálja a gyermekek fejlődését. Szoros együttműködés kialakítására törekszünk, mely a kölcsönös bizalomra épül, korrekt, őszinte partneri viszony.

Figyelembe vesszük a családok sajátosságait, szokásait, törekszünk a családhoz illeszkedő segítségnyújtás megadására.

A kapcsolattartás formái:

- családlátogatás – szükség szerint
- anyás beszoktatás,
- szülői értekezletek
- fogadó órák
- Nyílt napok
- munkadélutánok
- rendezvények, ünnepi alkalmak
- folyamatos kapcsolattartás, kötetlen beszélgetések, eszmecsere

A Szülői Közösség képviselőivel Együttműködési megállapodás alapján tartjuk s kapcsolatot.

2. Kapcsolat társintézményekkel

Az óvoda és a bölcsőde kapcsolata

A bölcsődékkal elsősorban azok az óvodák tartanak szoros kapcsolatot, melyek területi elhelyezkedésük folytán nagyobb létszámban vesznek fel onnan gyermekeket. Kapcsolatuk szoros és személyes. Az óvodai beiratkozást megelőzően az óvodapedagógusok szülői értekezleten adnak tájékoztatást az óvodai életről. A bölcsődések látogatást tesznek az óvodában. A bölcsődéből

érkező gyermekeket a gondozónők is fogadják az óvodai élet első napjaiban. Kölcsönös eszmecserek folynak a gondozónők és az óvodapedagógusok között.

Kapcsolat a közművelődési intézményekkel

Gyermekcsoportjaink rendszeresen látogatják a Művelődési központ, a Kiskun Múzeum, a Városi Gyermek Könyvtár rendezvényeit. Igénybe vesszük az óvodai nevelőmunkát segítő, azt gazdagító szolgáltatásaikat. Alkalmanként kezdeményezzük a programok óvodában történő kihelyezését. Alkalmi szereplések vállalásával segítjük rendezvényeik sikeres megvalósulását.

Kapcsolat az egészségügyi intézményekkel

Előkészítő, szervezőmunkával segítünk abban, hogy a szükséges vizsgálatokon részt vegyenek a gyerekek. Segítséget biztosítunk az időszakos ellenőrzések lebonyolításához. Felvilágosító, tájékoztató előadások megtartására kérjük és várjuk az egészségügyi dolgozókat.

Kapcsolat a Pedagógiai Szakszolgálattal

A gyermekek problémáinak feltárására tematikusan, illetve folyamatosan kerül sor. A szakszolgálat gyógypedagógusainak munkáját szükség esetén együttműködési megállapodás keretében, a sajátos nevelési igényű kisgyermekek fejlesztése során vesszük igénybe. Együttműködünk az iskolai alkalmasság megállapításában, az iskolakészültségi szint eléréséig vezető úton.

A fejlesztő foglalkozások a Pedagógiai Szakszolgálatnál és az óvodában kihelyezetten történnek. Szoros, személyes kapcsolatot törekszünk ápolni a szakdolgozókkal, mely a gyermekek fejlődéséhez szükséges feladatok összehangolását is tartalmazza.

A Tanulási Képességeket Vizsgáló Bizottsággal a szakszolgálaton keresztül tartunk kapcsolatot.

Kapcsolat a szociális ellátórendszer intézményeivel, és a segítő hálózattal

A fenntartó Önkormányzatok illetékes osztályaival, a Gyámhivatallal, a Gyermekjóléti Szakszolgálattal, tartunk kapcsolatot. A rászoruló családokat intézményi lehetőségeinkkel, eszközeinkkel törekszünk segíteni. Tanácsadással, felvilágosítással, ha szükséges intézkedések megtételével nyújtunk segítséget a gyermekeknek és családjaiknak.

Közreműködünk a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, veszélyeztető környezetben, nagycsaládban nevelkedő, tartós betegségben szenvedő gyermekek nyilvántartásában, ellátásában.

A jelzőrendszerben elfoglalt szerepünkben adódó feladatainkat nagy felelősséggel törekszünk ellátni. A gyermekvédelmi feladatok ellátása során kérésre pedagógiai jellemzést adunk,

környezettanulmányt végzünk. Megbízottjaink rendszeresen részt vesznek a Gyermekjóléti Szolgálat által szervezett eszmegbeszéléseken.

Kapcsolat a fenntartó Önkormányzattal

Az óvoda vezetője tartja a kapcsolatot az Önkormányzatok, Járási Hivatal illetékes osztályaival.

Kapcsolat az egyházak képviselőivel

Törvényi kötelezettségünkben adódóan tagóvodánként évente történik felmérés a szülői igényekről, s ennek alapján biztosítjuk az egyházak képviselői számára a helyet és a nevelési időn túli időt a hitoktatás számára.

Óvoda és iskola kapcsolata

A kapcsolat célja az óvoda-iskola átmenet megsegítése. Az intézmények közötti kapcsolat hagyományokra épülő. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére 6-7 éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

A kapcsolattartás formái:

- kölcsönös szakmai látogatás év elején és év végén – Nyílt napunkra sok szeretettel várjuk a tanítókat. Célunk, hogy minél több szülő érdeklődését felkeltsük, hiszen így alkalmuk nyílna arra, hogy gyermekük munkáját, csoportban való tevékenységét, társaikhoz való viszonyulását megfigyelhessék. Jó alkalom a tanítónőknek, leendő iskolásoknak, hogy egymással kicsit közelebbről is megismerkedjenek, közösen tevékenykedhessenek, beszélgessenek. Pedagógiai programunkat, nevelési gyakorlatunkat megismertetjük a tanítókkal, lehetőséget biztosítunk, hogy óvodai környezetükben ismerhessék meg a gyermekeket. Tájékoztatást adunk a bevált pedagógiai módszerekről.
- Gyermekcsoportokkal is látogatást szervezünk az iskolába. A minél zökkenőmentesebb átmenet érdekében fontosnak tartjuk, hogy nagycsoportosaink megismerkedjenek a leendő tanítókkal, az iskolával, annak környezetével. Ennek érdekében lényeges, hogy kihasználjuk a lehetőséget és a meghívásnak eleget téve, ellátogatunk az iskolába. Óvodásaink bekapcsolódhatnak az elsősök munkájába, találkozhatnak egykori óvodás társaikkal, akikkel közösen énekelhetnek, körjátékot játszhatnak.

Ezen alkalommal tovább mélyíthetik kapcsolataikat leendő tanító néniükkel. Célunk az, hogy a tavalyi nagycsoportos óvodásaink beszámolhassanak iskolával kapcsolatos élményeikről, ezzel is felkeltve az iskola iránti érdeklődést. Biztosítjuk a lehetőséget az iskolában tanultak bemutatására, mely ösztönzőleg hathat az óvodás gyermekekre.

Az iskolák ajánló programjait hozzáférhetővé tesszük a szülők számára.

Ezekben az iskolai rendezvényeken a leendő első osztályos tanítónők tartanak közös foglalkozást az óvodásoknak

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külföldi magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és - lehetőségei szerint - szakmai kapcsolatot tart fenn, a város testvér települései közül a Korondi óvodával

A Kiskunfélegyházi Napköziotthonos Óvoda tagintézményeinek kapcsolata

A kapcsolattartás formái az SZMSZ-ben foglaltak szerint

- Közös nevelőtestületi értekezletek
- Tagintézmény szintű nevelőtestületi értekezletek
- Szakmai előadások, bemutató foglalkozások
- Intézményi szintű munkaközösségek
- Intézmények közötti team munka
- Vezetői szinten rendszeres kapcsolattartás: értekezletek, megbeszélések, konzultációk, egyeztetések szóban és írásban, interneten

Érvényességi rendelkezések

A pedagógiai program érvényességi ideje:

A nevelőtestület általi elfogadása után– határozatlan időre

A program módosításának lehetséges indokai:

- ✓ ha szervezeti átalakulás szükségessé teszi
- ✓ ha a nevelőtestület 51 %-a kezdeményezi a változást
- ✓ ha a pedagógiai program felülvizsgálata során szakmai munkaközösség szaktanácsadó, szakértő módosítást javasol
- ✓ ha az egyeztető fórum, illetve a fenntartó javasolja
- ✓ a programban még meg nem jelenő fejlesztő kezdeményezések elindítása
- ✓ új programelem beépítése, valamint a meglévő programok módosítása, pontosítása, átalakítása, törvényi változásoknak megfeleltetése
- ✓ az óvoda vezetője, és a tagintézmény vezetők egy személyben is kezdeményezhetik a program módosítását

A programmódosítás előterjesztésének módja:

- ✓ írásbeli előterjesztés az óvoda vezetőjének
- ✓ a módosítási javaslat előterjesztése a nevelőtestület számára

A módosításról szóló döntés előzetes véleményezése, a módosítás elfogadása a nevelőtestület kompetenciájára tartozik.

Legitimációs záradék

Az intézmény OM azonosítója:	Intézményvezető
200962	Ph

Legitimációs eljárás	
Nevelőtestületi elfogadás iktatószáma: 205/2019	Szülői szervezet nevében véleményezte: 205/2019
Intézményvezetői jóváhagyás iktatószáma: 205/2019 Ph	
A dokumentum jellege: Nyilvános Megtalálható: Az óvoda honlapján Oktatási Hivatal linken	
Hatályos: 2019.09.01.	Érvényes: A kihirdetés napjától visszavonásig
Készült: 1 példány IKTATÓSZÁM: 205/2019	

Törvényi megfeleltetés

Programunk a **363/2012. (XII.17.) számú Kormány rendelet értelmében, az Óvodai nevelés országos alapprogramja** alapján készült, magában foglalva a hazai és a helyi (városi) óvodai gyakorlatok eddigi tapasztalatait, eredményeit, szem előtt tartva a **2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről** (Nkt., ágazati törvény) és az 1993. évi LXXIX. Köznevelési törvényt valamint, annak módosításait és a városi köznevelési koncepció irányelveit.

Ezen kívül programunkba az alábbi törvényeket, rendeleteket építettük be:

- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
- 229/2012. (VIII. 28.) kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény végrehajtásáról
- 2011. évi CXXIV törvény a nemzeti köznevelési törvényről szóló 2011. évi CXC. törvény módosításáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 30/2012. (IX. 28.) EMMI rendelet az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések és az integrációs rendszerben részt vevő intézmények és az ezen intézményekben dolgozó pedagógusok 2012. évi támogatásáról
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve
- 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelete a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 1997. tv. XXXI. törvény A gyermekek védelméről és jogairól
- 1992. Egyezmény a gyermekek jogairól Egyesült Nemzetek UNICEF

Figyelembe vettük a helyi társadalmi elvárásokból felmerülő feladatokat, alkalmazva a már több éve jól bevált, működő nevelési-fejlesztési gyakorlatokat, módszereket, amelyeket helyi adottságaink lehetővé tesznek.

Céljaink meghatározásánál abból a sajátos helyzetből indultunk ki, hogy az intézmény tagóvodáinak munkáját felölelve, összességében és egységesen is tükröződjön a városi sajátosságokból adódó lehetőségek kihasználása

